Azim Premji Foundation

December 2018

Issue 76

Karnataka Field Institutes

...extending ourselves

Core team

Ravi BT
Ravindra Jain
Ramakrishna bhat
Akkamahadevi
Gundappa
Ilyas Parvez
Shivaji
Showrish Kudkuli

Advisors

Umashankar Periodi
Shreekanth Sreedharan
Umesh pade
Rudresh S

Cover Page design

Malavika

Artwork on cover page

Muzammil
Rajani bhat

Editorial Team

Suma S
Raghavendra Herle
Manasa MP
Sowmya N

ಓ ಹೆಣ್ಣೇ...

ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವಷ್ಟೇ ನಿನ್ನಾಸ್ತಿಯಲ್ಲ

ಆಪ್ತ ಸಾಂಗತ್ಯಕ್ಕಷ್ಟೇ ನೀ ಸೀಮಿತಳಲ್ಲ

ಸಹಿಸಿ ನಲುಗುವುದಷ್ಟೇ ನಿನ್ನ ಬದುಕಲ್ಲ

ದುರ್ಬಲತೆಯ ಪ್ರತೀಕವು ನೀನಲ್ಲ...

ಓ ಹೆಣ್ಣೇ..

ಸಾಧಿಸುವ ಛಲಗಾತಿ ನೀ

ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಮಾನ್ಯಳು ನೀ

ಗೌರವಕೆ ಪಾತ್ರಳು ನೀ

ಧೀರತೆಯ ದೀವಿಗೆ ನೀ

– ಅಪರ್ಣ. ಬಿ.ಜಿ

Contents

I. What readers said about 75th Edition of Bayalu

II. Perspectives

1. ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲೇನಿದೆ?– (ಅನುರಾಗ್ ಬೆಹಾರ್) ಅನುವಾದ–ರಾಮಕೃಷ್ಣ
2. ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಕನಸಿನ ಬೆನ್ನತ್ತಿ (ದಿಲೀಪ್ ರಾಂಜೇಕರ್) ಅನುವಾದ–ರಾಘವೇಂದ್ರ ಬಿ.ಟಿ
3. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಗುರುರಾಜ್‌ರಾವ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ
4. The Boy who called me an elephant Malavika

III. Curricular Areas

Languages

5. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಜಬೀರ್
6. ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಶಂಭಣ್ಣ ಕೂಡ್ಲಗಿ
7. ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ನವೀನ ಮೇಟಿ
8. My first discussion with teachers Spandana KS

Mathematics

9. ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆ? ಯತಿರಾಜ್ ಶರ್ಮ

Science

10. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗುವುದು ಸೂಕ್ತವೇ? ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ
11. ಗ್ರಹಣ ಹರಿಪ್ರಿಯ. ಜೆ
12. ಚಿಟ್ಟು ಮಡಿವಾಳ ಗೌತಮ್
13. A brief study on student insight on electricity Niranjan Sarvade

Social Science

14. Revisiting Social Science Textbooks: Towards Meaningful Education Approach Sanjai Dainel

Contents

IV. Classroom Experiments and Experiences

15. ಫ್ಯೈರ್ ಇನ್ ಮೌಂಟೇನ್ ರನ್ ರನ್ ರನ್: — ಯತಿರಾಜ್ ಶರ್ಮ
16. ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಸಮಯ — ಮಾನಸ ಪಿ.ಎಂ

V. Translated Sources

17. ಬದಲಾವಣೆಯ ಭೌದ್ಧಿಕರಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು — ರಾಮಕೃಷ್ಣ

VI. Open Space

Part A: Articles & stories

18. ಅಪ್ಪನಿಗೊಂದು ಪತ್ರ — ಸುದರ್ಶನ್ ಕೆ
19. ಹೇ ದೀಪದ ಹುಳುವೇ.. — ಅಪರ್ಣ ಬಿ.ಜೆ
20. ಸ್ಥಿತಿಗತಿ — ಮಂಜುನಾಥ್ ಎ.ಆರ್
21. ಜೀವನ ಪಯಣ — ವರ್ಷಿತಾ. ಕೆ
22. Jessica cox — Kavya B

Part B: Poems

23. ಕೊನೆ — ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹೇರ್ಳೆ. ಜಿ
24. ನಮ್ಮೂರ ಶಾಲೆ — ಚಂದ್ರಕಾಂತ ರೆಡ್ಡಿ
25. ಎನ್ನ ಕನಸಿನ ಮನೆ — ಶೃತಿ
26. ಚಿತ್ರ ಪೂಜಾ ಮತ್ತು ಅಪರ್ಣ
27. ಹಳ್ಳಿಯ ಸುಂದರ ನೋಟ–Muzammil
28. Art work by Rajani Bhat
29. Art work by Flavia
30. Art work by Muzammil

Art by Muzammil

Dear Pooja,

This is a very good article and very useful and relevant for teachers in an important topic. We had also discussed this when we met in the last meeting at Wipro…

As a next step, as you also mention in your article, maybe you could try it out and share your experience of how it went. And later maybe even develop a module of sorts on this for anyone to work with teachers…

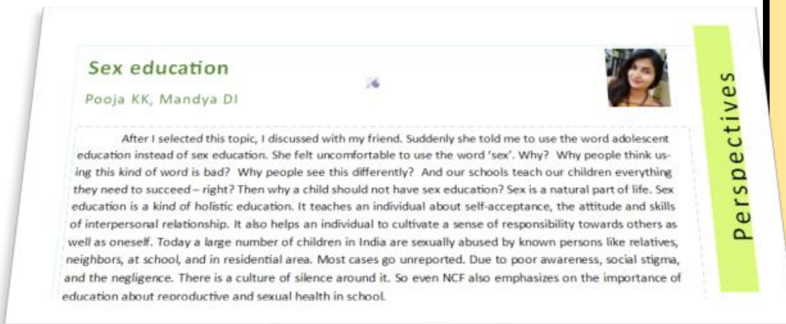

Sex education

Pooja KK, Mandya DI

After I selected this topic, I discussed with my friend. Suddenly she told me to use the word adolescent education instead of sex education. She felt uncomfortable to use the word 'sex'. Why? Why people think using this kind of word is bad? Why people see this differently? And our schools teach our children everything they need to succeed – right? Then why a child should not have sex education? Sex is a natural part of life. Sex education is a kind of holistic education. It teaches an individual about self-acceptance, the attitude and skills of interpersonal relationship. It also helps an individual to cultivate a sense of responsibility towards others as well as oneself. Today a large number of children in India are sexually abused by known persons like relatives, neighbors, at school, and in residential area. Most cases go unreported. Due to poor awareness, social stigma, and the negligence. There is a culture of silence around it. So even NCF also emphasizes on the importance of education about reproductive and sexual health in school.

Best Regards,

Sreekanth.

ಆತ್ಮೀಯ ಮಧು ಜೆ. ಸಿ

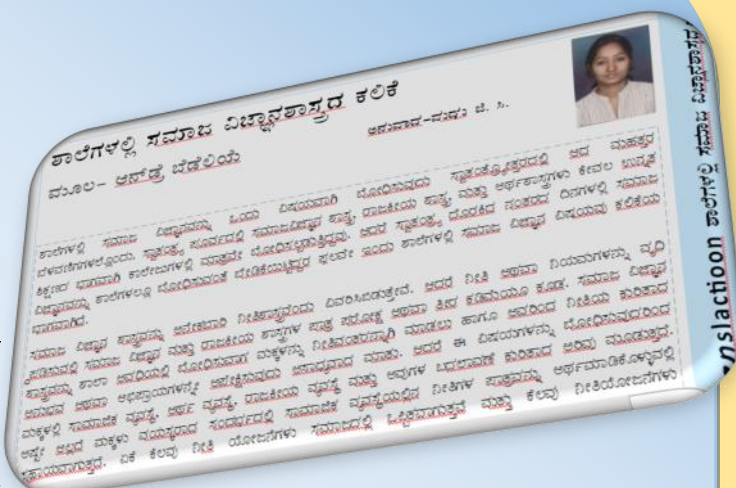

ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಲಿಕೆ

ಮೂಲ- ಆನ್‌ಡ್ರೆ ಬೆಡೆಲಿಯೆ

ಅನುವಾದ-ಮಧು ಜೆ. ಸಿ.

ಬಯಲು ಸಂಚಿಕೆ 75ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಲಿಕೆಯ ಮಹತ್ವ ಎಷ್ಟಿದೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ಖ್ಯಾತ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಾದ "ಆಂದ್ರೆ ಬೆತೆಲ್" ರವರು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲತಃ ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದ ಸ್ವರೂಪವು ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಕೂಡ **ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ಎಂಬ ಮನೋಧೋರಣೆಯನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಂಶಗಳು ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ತಾರ್ಕಿಕತೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಷಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ – ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಶಿಕ್ಷಕ ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯಯುತ ಲೇಖನವನ್ನು ಭಾಷೆಯ ತೊಡಕಿನಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರಿಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ತುಂಬಾ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರ ಮೂಲ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಬದ್ಧವಾಗಿ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಮಧು ರವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

– **ಭವ್ಯ** .ಬಿ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆ

Reader comment on Movie review written by Sowmya N

The Movie Analysis by Sowmya in the last issue was on the movie Vicky Donor. In a country like India where social and cultural mores do not change as swiftly as in other countries, not only in terms of what is common, cutting across pan India (like patriarchy) but also traditions that are diverse across different regions of our country. The analysis has poignantly brought out such common and diverse practices and norms in the Punjab and Bengal states.

In a country where even talking about sex among peers is commonly considered a taboo and where our cultural "values" are touted loudly to oppose adolescent education, changes in thoughts on sex and sexuality is still a long way to go. Yet times are changing and so do perceptions and soon we may still move towards a more egalitarian society, there is still a felt need for treading cautiously on such brittle grounds such as sperm donation or impotency or even living-in relationships.

Movie Analysis

Author: Sowmya N

(This analysis mainly focusses on the culture and customs of the society.)

'Vicky Donor' is a Hindi movie released in 2012 directed by Shoojit Sircar and produced by an actor John Abraham. The leading roles are Ayushmann Khurrana called as 'Vicky Arora', Yami Gautam (Ashima Roy) and Anu Kapoor (Dr. Baldev Chadhaji). I chose this movie for analysis through sociological lens as I am in love with this movie first of all and this movie is portraying many social issues in a nice way. Some of the cultures are carried as they are and some of them taking a different direction.

The story of the movie is based on infertility and sperm donation. Chadhaji is a fertility expert and runs a fertility clinic - a sperm bank which guarantees high quality and specialized sperm for couples with fertility issues. In the beginning of the movie Chadhaji getting cursed by people for not getting good sperm for fertilization even though they have paid good money. It bothers him a lot. One day he finds Vicky, son of Dolly, a widow. He is an unemployed person and helps his mother every now and then in her beauty parlor. He belongs to Panjabi middle class family. Chadhaji approaches Vicky to donate sperm. Vicky was shocked to know that somebody could also donate sperm, which he considers to be a menial line of work. Chadhaji finally convinces him to donate sperm to his fertility clinic. Apparently Vicky's sperm is found to be the potential one for Chadhaji's clinic. So he starts donating sperm while he also earns good money. After getting a first handsome pay Vicky feels proud to having done that until his profession is demeaned by his girlfriend

Reviewer Len's

While Soumya has dealt adeptly with the social and cultural content of the movie, the medical aspect of people who are over-stressed (like in cities) have infertility issues while those leading a more peaceful lifestyle in rural India aren't so, is a bit flawed. A recent research conducted in the USA among 456 men around the age of 32, researchers found that over 13 percent of them with physically demanding jobs had low sperm counts. Surely rural India counts for more physically demanding work while urban India suffers stress more on sedentary lifestyle issues. More importantly the research also found that other work factors like late-night shifts, heat, noise, or prolonged sitting were not associated with semen quality.

In all it was a refreshing and insightful reading of an analysis of an equally enjoyable movie.

Regards,

Meera

ಶಾಲಾ ನಾಯಕತ್ವ ಲೇಖನದ ಕುರಿತ ಅನಿಸಿಕೆ

ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಮತ್ತು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಆತ್ಮೀಯರಾದ "ಉಮೇಶಣ್ಣ" ರವರು ಬರೆದ ಶಾಲಾ ನಾಯಕತ್ವ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಹತ್ವ" ಕುರಿತ ಲೇಖನದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಬರೆಯಲು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ "ನಾಯಕತ್ವ" ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳು ವಿಶ್ವದೆಲ್ಲಡೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ ಆದರೆ "ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಾಯಕತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಹಾಗೂ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ" ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉಮೇಶ ರವರು ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನ ಅತೀ ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಯಕತ್ವದ ಬಗ್ಗೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಬರೆಯಬಹುದು ಆದರೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಾಯಕತ್ವ ಕುರಿತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರೇ ಆಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರ ಕುರಿತ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದವರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಶಾಲಾ ನಾಯಕತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ಹಲವಾರು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಲೇಖನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಕೆನ್ನತ್ ಲೀತ್ವುಡ್, ಮೈಕಲ್ ಫುಲ್ಲನ್ ರವರ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳಾದ "ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದು, ಸಹವರ್ತಿ ಕಲಿಕೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬಲವರ್ಧನೆಗೊಳ್ಳುವುದು, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರಮುಖವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಶಾಲ ಕೊಠಡಿ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆ–ಕಲಿಕೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು, ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ನ್ಯೋಪಾ ದಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ "ಉತ್ತಮ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ವಯಕ್ತಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಬರೆದಿದಾರೆ". ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಾಯಕರಾಗಲು ತಾವು ಸ್ವತ: ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಾ ತಂಡವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಮುಂದುವರೆದು, "ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮತ್ತು ಲೀಡರ್" ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾ ಶಾಲಾ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗಬೇಕೆಂಬ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಾವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೇ ಅದನ್ನು ಹಂಚಿತ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾಗೀದಾರರೂ ಅವರಂತೆ ಯೋಚನೆಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಗುಣ ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಲೇ ಹಲವಾರು ಬೆಳುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಮತ್ತು ಹತಾಷೆಗಳು ತಲೆದೂರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದಿಂದ ದೂರ ಸರಿದಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಲೇಖನ ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಲೇಖನವನ್ನ ಓದುವುದರಿಂದ ಹಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಿಗರ ಚಿಂತನೆಗಳೂ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಈ ಲೇಖನ ಶಾಲಾ ನಾಯಕತ್ವದ ಕುರಿತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಓದಲು ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಕತೂಹಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಉಮೇಶ ರವರ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಕೆಲವು ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಗಳಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕೆ. ಗುರುರಾಜ ರಾವ್

ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ

ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆ

Hi! Roshan,

I am not such a good reviewer. Here I was firstly wondered with the elegance of the article. I in the second place felt I being physics student still have fear and shall explain of what, from where and how does this fear actually come. The diseases known is half cured.

I never have hovered on such a mystically demystifying words on reading physics. The article is so simple, yet beautifully woven in threads of words that themselves put you in love with the subject. I suggest every layman to read this piece. For sure one who reads will gravitate towards the amusingly elegant universe of the said subject.

For physics disillusions the illusions around us, for it strikes out the common dogmas that are doctrine to us, people who fear it, fear it. Let be it the elegant experiments of LHC with minutest of details or it be the simplest laws of motion. Physics have always left men of eras skeptical and has always changed course of self when one thought it was settling down. Physics disobeys what you find in it is truth at some point. It keeps mystifying itself. For it even has changed its father every now and then, from Galileo Galilei, to Newton, to Einstein. I am skeptical that, has there been any other branch of knowledge that has explored so much, that has been intriguing so much and that present us with wonder and frustration at the same instant of space-time. Nevertheless, it is always simple at the base. Every physicist has always wondered why people fear it, fear it without getting into the realm.

I say 'Come just be Physics, not Physicist' for being physicist makes you much more responsible.

- **NIRANJAN SARVADE**

Beyond fearing Physics

Roshan Sawhil, Mandya DI

Science

"Of all the subjects in the world, why did you choose Physics?" That's a question I've often been asked by many people the moment they find out I'm a Physicist. You can sense a strong feeling of aversion towards Physics in their tone. I hope you realise how tricky it is to respond to such a question. While I feel a very strong urge to reply, "What's wrong with Physics?" I calm myself and instead say, "Because I fell in love with it." You can imagine their reactions that follow.

Even a very brief conversation like that with a stranger leaves me pondering for a very long time. Why is Physics treated as a dreaded subject? Is it just a fear in the minds of the people developed either when they were first introduced to Physics as a subject at school or at a later point when they happened to see a physicist passionately scribble apparently incomprehensible equations on a blackboard Or it is something else altogether and perhaps even a generally held belief that Physics is a very difficult subject. It's hard to point out which one it is even if we speak of specific individuals. It could be a combination of different factors.

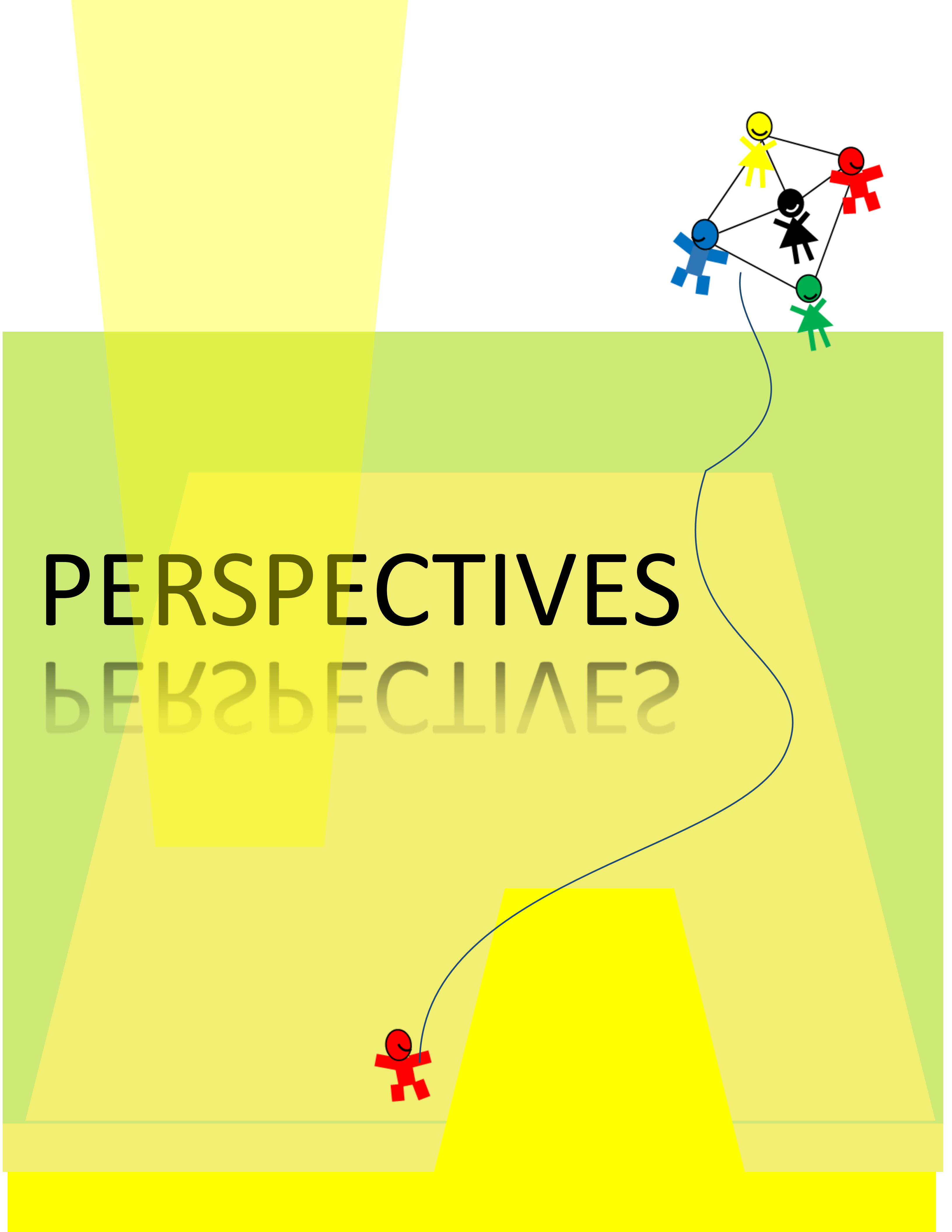
PERSPECTIVES

ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ?

ಮೂಲ ಲೇಖನ: ಅನುರಾಗ್ ಬೆಹರ್ **ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ರಾಮಕೃಷ್ಣ**

ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಸೂರ್ಯ ಚೊಹ್‌ಥಾನಿನ ಮರಳು ದಿಣ್ಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ನಿನ್ನೆಯ ಅದರ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣಗಳೂ, ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವೆ. ನಾನು ಮಾತ್ರ ಮರಳು ದಿಣ್ಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಕಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಉಷ್ಣಾಂಶ 30 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ 10 ಡಿಗ್ರಿಗಳಷ್ಟು ಕೆಳಗಿಳಿಯಿತು. ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸೂರ್ಯನ ಜೊತೆ ಮರಳಿನ ಬಣ್ಣ ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷವೂ ಬದಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮರಳಿನ ಕೆಂಪಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಆಗಸದ ಕೆಂಪಾಗಲಿ ಸತ್ಯಪಾಲ್ ಸಿಂಗರು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಪಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ (ಮುಂಡಾಸು) ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೆಂಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸಾಟಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಆ ದಿನ ಚೊಹ್‌ಥಾನಿನಿಂದ 7 ಕಿಲೋ ಮೀಟರುಗಳ ದೂರವಿದ್ದ, ಸಿಂಗರು ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ (ಸರಕಾರಿ) ಶಾಲೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅದಾಗಷ್ಟೆ ನಾವು ಬಾರ್ಮೇರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸುರುಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಚೊಹ್‌ಥಾನ್ ಸುಮಾರು 12,000 ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿದ್ದ ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರವಿತ್ತು. ನಾನು ಜಯಪುರದ ಬಾರ್ಮೇರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದೆ.

ಆ ಊರನ್ನು 'ಕರಿ ನೀರು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲ್ಮೈ ಅಷ್ಟು ಕಠಿಣ, ಉಷ್ಣ ಮೈಸುಡುವಂತಾದ್ದು, ಬಡತನ ಹಿಂಡುವಂತಾದ್ದು, ಮತ್ತು ನೀರು ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗದಿರುವಂತಾದ್ದು, ಮರುಭೂಮಿಯ ಸ್ಥಳೀಕರಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರು ಅಲ್ಲಿ ಬದುಕಲಾರರು. ಸಿಂಗ್ ನಕ್ಕರು, ಅದೆಲ್ಲವೂ ನಿಜವೆ ಅಂದರು . . . ಆದರೆ ಅದು ಕೊನೆಯ ವಿಷಯ ಎಂದರು. ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅವರು ಸೇರಿಸಿದರು, *"yahan log rote hue aate hain, aur rote hue jaate hain* (ಬಾರ್ಮೇರಿಗೆ ಮಂದಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲೆಯೆನ್ನುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ). ಬಾರ್ಮೇರಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದರ ಜನರ ಹೃದಯದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ಇನ್ನೊಂದಿರದು."

ನಾವು ಸಿಂಗರ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಬರುವಾಗ, ಅವರು ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೊಂದು ಪಗಾಡಿ ಇಡಬಯಸಿದರು. ನನ್ನ ಜೊತೆಗಾರರಾಗಿದ್ದ ಶೋಬನ್ ಮತ್ತು ಗೌತಮರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿತ್ತು. ರಾಮ್‌ಪಾಲರು ನಮ್ಮ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರೂ, ಅಷ್ಟೆ ಅವರ ಮಂದಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರು, ಹಾಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಪಗಾಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಲ್ಲೆ ಎಂದೆವು. ಅವರು ನಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಒಂದೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುಚ್ಚಿಹಾಕಿದರು, "ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಶಾಲೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಇರಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯೆ ಪಗಾಡಿ" ಎಂದರು.

ಸಿಂಗ್ ನಿನ್ನೆಯೂ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಇದ್ದರು. ಅದು ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದಾದರು ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಬಳಸಿ ಗಣಿತದ ಕಲಿಕಾ ಬೋಧನಾ ಉಪಕರಣಗಳ ತಯಾರಿಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವಾಗಿತ್ತು. ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 25 ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೈಚೀಲದ ತುಂಬ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವಷ್ಟು ಗಣಿತದ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು. ಸಂಜೆಯ ಮುಕ್ತಾಯದ ಅವಲೋಕನದಲ್ಲಿ, ಸಿಂಗರು ಬೆಟ್ಟುಮಾಡಿದ ವಿಷಯ, ಎರಡು ದಿನಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದ ಕೆಲಸದ ನಂತರವೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಿಂದಿರುಗುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೇಳಿದರು, ನಾವು ಕಲಿತ ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೂ ಉದ್ದೀಪಕವೂ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತುಮುತ್ತವೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿವೆ. ಶಾಲೆಯ ಅನುದಾನ ಕನಿಷ್ಠವಿದ್ದರೂ ಅದು ಮಿತಿಯಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಮರುಭೂಮಿಯ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಜೊತೆ ಹೋರಾಡುತ್ತ, ಶಾಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶದ ಬಗೆಗೂ ಎಚ್ಚರವಹಿಸುತ್ತ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶಿಕ್ಷಕರು 30ರಿಂದ 40 ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರೆ ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ 25 ಶಿಕ್ಷಕರ ಮುಖಗಳು ಮತ್ತು ದೈಹಿಕತೆ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವರ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಸೂರ್ಯನ ಹಾಗೆ ಕೆಂಬಣ್ಣವಾಗಿ ಉಜ್ವಲವಾದ್ದು. ಅದು ನಾನು ಹಿಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಮಾಡಿ ನೋಡಿದ ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲು ಇತ್ತು. ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೆ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನೂ ಎದುರಿಸಿ ನಿಂತ ಈ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜಿಗುಟು ಗಟ್ಟಿತನ ಮಹಾಕಾವ್ಯವೆ ಹೌದು. ಬರೆಯುವ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳು ಈ ಅವರ ಮಹಾಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನುಡಿ ಮಾತ್ರವೆ ಆದೀತು. ನಾನು ಅಂತ ಮೂರನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೂಲಾರಾಂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಭೇಟಿ ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯದು. ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ಅವರು ಬೇರೆಯೇ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನಡೆದ ಈ ಬಗೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ ಅವರನ್ನು ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸಿದಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶಾಲೆಯಲ್ಲು ಅವರು ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುತ್ತುಮುತ್ತಿನ ಶಿಕ್ಷಕರೆಲ್ಲ ಅವರ ಸಲಹೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಮೂಲಾರಾಂ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದೆ.

ಒಂದು ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಶಾಲೆಯ ಮರಳಿನ ಆವರಣ ಹಿಂದೆಯೂ ಈಗಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. 23 ಆಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲಿ 7ನ್ನು ತಿಂದು ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು 13 ಆಡುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುತಂದೆ. ಈಗ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಆಡುಗಳು ಇವೆ? ಎರಡನೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ್ದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪೆನ್ನು ಕಾಗದ ಹಿಡಿದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬಾಯ್ದೆರೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೊ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಳುಕದೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಇಂತದ್ದು ಸಂಭವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜೊತೆಗು ಕೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಗಣೇಶ್‌ರಾಂ ಮತ್ತು ಮಹೇಶ್ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಇರುವಷ್ಟೆ ಸಾಕು ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸ್ವಯಂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸಿದರು. ಆ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೋಧಿಸಬಹುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಅವರ ಶಾಲೆಯ ನಾಲ್ಕನೆ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವ ತನಕ ಬಾರ್ಮೇರಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಳೆದ ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿರಲೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರೇನು ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಸರಾಗವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆ ಸಾಧನೆ ಅದ್ವಿತೀಯವೆ ಹೌದು. ಅವರು ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಬೇವಿನ ಮರಗಳ ತೋಪಿದೆ, ಮತ್ತು 50 ಸಂತೊಷಮಯ ನಿರ್ಭೀತ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಹೊರಟು ನಿಂತಾಗ, ಸುಡುಮರಳ ದಿನ್ನೆಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಗಣೇಶ್‌ರಾಂ ಕೈಚಾಚಿ ತೋರಿದರು. ನಾನು ನನ್ನ 'ಕರ್ಮಭೂಮಿ'ಯಲ್ಲಿ ಇರುವವನು ಎಂದರು. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದವಿಲ್ಲ.

ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿರುವ ಮೂಲಾರಾಂ ಬೇರೆಯೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರೊಬ್ಬರೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿರುವುದು, ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಟ್ಟು 56, 1ರಿಂದ 5ನೇ ತರಗತಿ ವರೆಗೆ ಅವರು ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆ ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ದಿನದಿನದ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬದುಕನ್ನು ಹೋರಾಡಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ, ಶಾಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗು, ಅವರ ಹೆತ್ತವರಿಗು, ಪೋಷಕತಾಣವೂ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ, ಅವರ ಸಂಬಳದ ಒಂದು ಭಾಗ ಶಾಲೆಗಾಗಿಯೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಇರುವುದು ಒಬ್ಬರೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಕಲಿಯುವ ಹಾತೊರಿಕೆ ಅವರದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವರೊಂದು ಬೈಕ್ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೊದಲು ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಮೈಲುಗಟ್ಟಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, "*Mushkilen ginaane se kam nahi hoti*' (ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವೇನು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ). ಅವರ ವಿವೇಕ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅವರ ತೆಳ್ಳಗಿನ ದೇಹದ ಮತ್ತು ಯೌವ್ವನದ ಹೆಗಲೇರಿದೆ. ಅದರ ಬೇರುಗಳು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಅವರ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿದೆ.

ಮೇಲ್ಮೈ ಅಷ್ಟೂ ಕಠೋರವಿರುವಾಗ, ಶಾಖ ಮೈಸುಡುವಂತಿರುವಾಗ, ಬಡತನ ಹಿಂಡಿಹಾಕುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮತ್ತು ನೀರು ಮರೀಚಿಕೆಯಾಗಿರುವಾಗ, ಉಳಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಉಳಿಸುವುದು ಮಾನವ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮಾತ್ರ. ಅದು ಪ್ರತಿ ಕಂದರವನ್ನೂ ತುಂಬುತ್ತದೆ, ಪ್ರತಿ ಹೃದಯವನ್ನೂ ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಶರೀರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಇವು ಶಾಲೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮಾನವತೆಯ ನಂಬಿಕೆಯು ಪ್ರತಿದಿನ ಕುದಿದು ಹೊರಬರುವ ಮೂಸೆಗಳು. ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಸೂರ್ಯ ಬಾರ್ಮೇರಿನ ಮನಮುಟ್ಟುವ ಸೌಂದರ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ. ನೀವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ, ನೀವು ಮನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬರಲಾರಿರಿ. ಹಾಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಾನವತೆಯ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟಾದರು ಮತ್ತೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಕನಸಿನ ಬೆನ್ನತ್ತಿ

ಮೂಲ ಲೇಖನ: ದಿಲಿಪ್ ರಾಂಜೇಕರ್ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ರಾಘವೇಂದ್ರ ಬಿ.ಟಿ

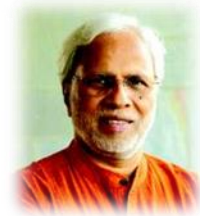

ಹೈದರಾಬಾದ್ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಕಲಬುರ್ಗಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು 35–40 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮಜೀ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಒಬ್ಬ ಯುವ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಧರ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜೀ ಫೌಂಡೇಶನ್‌ನ ಶಿಕ್ಷಕ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಒದಗಿಬಂದಿತ್ತು. ಈ ಕೇಂದ್ರ ಕೇವಲ 3 ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆಯಷ್ಟೇ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಆಸಕ್ತ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವತ್ತ ಗಮನವಹಿಸಿದೆ.

ಸುಮಾರು 25 ಶಿಕ್ಷಕರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂತಸ–ಅಚ್ಚರಿ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಟಾದವು. ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರೆಂಬಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಶಬ್ಧಗಳ ಕೊರತೆ, ವ್ಯಾಕರಣವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಭಾಷಿಕ ದೋಷಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಉಚ್ಚಾರ ಹಾಗೂ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಬದ್ಧತೆ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವೆನಿಸಿತು. ಅತ್ಯಂತ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, 90 ದಿನಗಳೊಗೇ ಈ ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು. ಸ್ಥಿರವಾದ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಖಚಿತ ಫಲವಿದೆಯೆಂಬ ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿತು.

ಹನ್ನೊಂದನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಮರಾಠಿ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲೇ ಓದಿದ್ದ ನನಗೆ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಪರಿಚಯವಾಗಿದ್ದು 5ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ. ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಬಹುಬೇಗನೆ ಕಲಿತ ನಾನು, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 100 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಬೇಸಿಗೆ ರಜಾದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನೂ ತಿರುವಿಹಾಕಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾದರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದ್ದರು.

ನನ್ನ ತಂದೆಗೂ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯೆಂದರೆ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರೀತಿ, ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯನ್ನು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಗೌರವ, ಪ್ರಶಂಸೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಶೇವಿಂಗ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನಾನು '*ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ*' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಓದುವುದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಬಲುಇಷ್ಟದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಆಗ 8ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಉಚ್ಚಾರ ಲೋಪಗಳನನ್ನು ಸರುಪಡಿಸುವುದೇ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಓದುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಾಧನೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಸಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಂಗ್ಲವನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಸಹಪಾಠಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕಗಳನ್ನೇ ಗಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ನನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಂದೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಳಗಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ನನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು, ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲೇ, ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದರು.

ನಾನು 'ಟಾಟಾ ಇನ್ಸಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೈನ್ಸ್' (ಟಿಸ್) ಸೇರಿದಾಗ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನನಗೆ ಭಾಷೆಯ ಸವಾಲು ಎದುರಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಪಾಠಿಯಾಗಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪದದ ಪರಿಚಯವಿರದ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಪದಗಳನ್ನು ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಆತನೊಂದಿಗೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಗಲೂ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಗೆಳೆಯರಾದ ನಂತರ ಆತ ನಾನು ಬಳಸುವ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನಗಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಅಂಚೆ ಚೀಟಿಗಳಿಗೆ ನಾನು "ಟಿಕೇಟ್ಸ್", ವಿದ್ಯುತ್‌ದೀಪಕ್ಕೆ "ಗ್ಲೋಬ್" ಹೀಗೆ ಹಲವು ಪದಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ರೂಢಿಯಿರದ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅವಕಾಶಸಿಕ್ಕಿರದಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ನನಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದೆ ಎಂದು ಅರಿತಿದ್ದ ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೋ.ಕುಡ್ಚೇಕರ್‌ರವರು (ಸಿಬ್ಬಂಧಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಬಂಧಗಳು ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವತ: ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಪ್ರೋಪೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದವರು) ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ವರದಿಯ ತುಂಬಾ ಕೆಂಪು ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನನ್ನ ಭಾಷಾ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದಾಗ ನನ್ನ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗಿದ್ದ ಭ್ರಮೆ, ಕಳಚಿಬಿದ್ದಿತ್ತು. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರತಿ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ತಪ್ಪುಗಳಿದ್ದವು, ಒಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಪೊಜಿಷನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳ ತಪ್ಪಾದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಗುರುತು ಹಾಕಿದ್ದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡ ನಾನು ಅದನ್ನು ತುಂಬಾ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಆ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪುಗಳಿರದಂತೆ ವರದಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ದಿನಕಳೆದಂತೆ, ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಆಂಗ್ಲಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲೇ ಯೋಚಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ, ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜೀ ಫೌಂಡೇಶನ್‌ನ ಆರಂಭಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು 19 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ತಂದೆ–ತಾಯಿಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಶೀಘ್ರ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದ್ದೆವು. ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದ ಮೂರು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಗಳಿಸುವುದು ಅವರ ಇತರೆ ಎರಡು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಹಿಂದಿನ 20 ವರ್ಷಗಳು ಶೇ.20ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ವಲಸೆಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ಸಾಕ್ಷೀಕರಿಸಿವೆ. ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಈ ರೀತಿಯ ವಲಸೆಗೆ ನೀಡಿದ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು (ಜೊತೆಗೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವಿದೆಯೆಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ, ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಅವಧಿ, ಉತ್ತರಧಾಯಿತ್ವ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಹ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ನಗ್ನ ಸತ್ಯವೇನೆಂದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅರೆ–ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕಳಪೆಯಾಗಿ ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ(ಸಿಎಬಿಇ) ನೇಮಕವಾದ ಉಪ–ಸಮಿತಿಯು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು (ಆ ಮೂಲಕ ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು) ಹಲವಾರು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಆಕಾಂಕ್ಷಿತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲೇ ಬೋಧಿಸುವುದು. ಇದರ ತರ್ಕವೇನೆಂದರೆ, ಬಹುತೇಕ "ಶಿಶು ಶಾಲೆಗಳು" ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿದ್ದು (ನರ್ಸರಿ ಮತ್ತು ಕಿಂಡರ್‌ಗಾರ್ಟನ್ ಶಾಲೆಗಳೆಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವಂತಹವು), ಒಮ್ಮೆ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಪಾಲಕರು ಒಪ್ಪುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಮೇಲಾಗಿ, ಬಹುತೇಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸ್ಪರ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿಯಬಾರದೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಬಲು ಆಕರ್ಷಣೀಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ಲೇಖಕರು: ಗುರುರಾಜ್‌ರಾವ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಅದೊಂದು ಸರಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ. ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದೀಚೆಗೆ, ಮಹಿಳಾ ಮುಖ್ಯಶಿಕ್ಷಕಿಯೊಬ್ಬರು ಬೇರೊಂದು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಈ ಶಾಲೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಂಡು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮತ್ತು ಅವರು ಈ ಹಿಂದೆ ಶಾಲಾ ನಾಯಕತ್ವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಇದೇ ರಿತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರು. ನಾನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ತಾವು ಬಹಲವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಹಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ ಶಾಲೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಮತೋಷವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಮೊದಲು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ನಲಿ–ಕಲಿ ತರಗತಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಸುಮಾರು 20 ಮಕ್ಕಳು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ನಂತರ ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಗೆ ಹೊದೆವು ಅಲ್ಲಿ 24 ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು, ಐದರಲ್ಲಿ 30 ಮತ್ತು ಆರು ಮತ್ತು ಏಳನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ರ 30 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಯಾಕೆ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಐದನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಐದು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 70 ರಿಂದ 80 ಮಕ್ಕಳಿರುತ್ತಿದ್ದರು ಈಗ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಾಲಕರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗಾಗಿ ದಾಖಲಾತಿ ಸುಮಾರು 200 ರಿಂದ 250 ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ ಮತ್ತಿ ಹಾಜರಾತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ ಎಂದರು. ಆದರೆ ಆರು ಮತ್ತು ಏಳನೇ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ದಾಖಲಾತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಹಾಗಾಗಿ ಒಂದರಿಂದ ಐದನೇ ತರಗತಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಆರು ಮತ್ತು ಏಳನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಶಾಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ಬಂದಿದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಟಾಫ್ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ, ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅದೇ ಶಾಲೆಯ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಠಡಿಗೆ ಬಂದರು. ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಈ ಶಾಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ದನಿಗೂಡಿಸಿದ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಕಿಯು "ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಸಾರ್. ಧಡ್ಡ ಮಕ್ಕಳು, ಏನೂ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಏನ್ ಕಲಿಸೋಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಸಾರ್. ನಾವು ಮಾಡೊದು ಬರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾತ್ರ" ಎಂದರು

ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಯ ಹಾಜರಾತಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿತು. ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯಶಿಕ್ಷಕರು ಅಂದಿನ ದಿನದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಯೂಟಕ್ಕೆ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಅವಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ನಂತರ ತರಗತಿ ಕೇಳಿದೆ. ನಾಲ್ಕುನೇಯ ತರಗತಿ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಬೆಳಿಗಿನ ಉಪಹಾರ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಆದರೆ ಆ ಮಗು "ನಾನು ಏನನ್ನೂ ತಿಂದು ಬಂದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಮರು ಮಾತನಾಡದೇ ಸುಮ್ಮನಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಯಾಕಮ್ಮ? ಅಮ್ಮ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಎಂದಾಗ "ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲ, ತೀರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದಳು

ಅಪ್ಪ? ಮಗು: ಅವರೂ ತಿರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು, ನನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಅಣ್ಣಂದಿರು, ಒಟ್ಟು ಮುರು ಜನ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದಳು. ನನಗೆ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಅವಳ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲ ಎರಡು ಸೇರಿ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡಿಸದೇ ಸುಮ್ಮನಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾತು ಬೆಳೆಸಿದೆ.

ಅಣ್ಣಂದಿರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಮಗು: ನಾನು ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿ ಓದುತ್ತೇನೆ, ಎರಡನೇ ಅಣ್ಣ ಐದನೇ ತರಗತಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಏಳನೇ ತರಗತಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇವೆ ಎಂದಳು

ಮನೆಯನ್ನು ಯಾರು ನಿಭಾಯಿಸುತಾರೆ? ಮಗು: ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಆಗಾಗ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಉಳಿದ ಸಮಯ ಇದೇ ಊರಿನ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯ ಸರ್ಕಲ್ ನಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪಲಿಯನ್ನು ಹೊಲೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನೆ ಸಮಪಾದಿಸಿ ಹಣ ತರುತ್ತಾನೆ.

ಬರುವ ಹಣ ಸಾಕಾಗುತ್ತಾ? ಮಗು: ದಿನಕ್ಕೆ 200 ರಿಂದ 300 ರೂಪಾಯಿ ತರುತ್ತಾನೆ. ಸಂತೆಯ ದಿನದಂದು ತುಸು ಹೆಚಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸೇರಿದಂತೆ ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತೀರಿ? ಮಗು: ನಾನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಏಳುತ್ತೇನೆ, ಅಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತಂದು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ನಾನೇ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಕಸ ಬಳಿಯುತ್ತೇನೆ, ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುತ್ತೇನೆ. ಉಳಿದ ಇಬ್ಬರು ಅಣ್ಣಂದಿರು ನನಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಅಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಜಗಳವಾಡದೇ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಆ ಮಗು ಉತ್ತರಿಸಿದಾಗ ನನಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಒದ್ದೆಯಾದವು. ನನಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದಾಗಿನಿಂದ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಿತಿಸುವ ಮತ್ತು ಆರೈಕೆಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಈ ಮಗುವಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ಅಣ್ಣಂದಿರಿಗೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದೂ ಮನಸ್ಸು ಮರಗಿತು. ನಂತರ ಮದ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಯೂಟದಲ್ಲಿ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರಾತ್ರಿಗೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಕಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾ? ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ, ಆ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವವಳು ಆಗಾಗ ರಾತ್ರಿಗೆ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮಗು ಹೇಳಿತು. ಈ ಮಗುವಿನ ಕುಟುಂಬದ ವಿಷಯ ತಮಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಆ ಮಗುವಿನ ಆರೈಕೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾಡುವಂತಾಗಲು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಯೂ ಮುಖ್ಯಶಿಕ್ಷಕಕರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಚರ್ಚೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಆ ಮಗುವಿನ ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ಅವರ ಅನುಭವವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದರು. "ಮೇಡಂ, ಈ ಮಗು ತುಂಬಾ ಜಾಣೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ, ಯಾರ ಜೊತೆಗೂ ಜಗಳವಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರ ಮನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿ ಸಿದೆ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಲ್ಯತನವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ" ಎಂದಾಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತುಂಬಾ ಭಾವುಕರಾದೆವು.

ಆ ಮಗುವಿಗೆ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದು ಮತ್ತು ತನಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೋ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೇಳಿ ತರಗತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ನಂತರ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದೆ. "ನೋಡಿ ಇದೇ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಮಹತ್ವ. ಉಳ್ಳವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಬಡವರು, ದಲಿತ ಕುಟುಂಬದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮೊದಲನೇ ತಲೆಮಾರಿನ (ಈಗಲೇ ಯಾರಾದರೂ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಬಂದವರು) ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬರದೇ ಇರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚೇನು ಲಾಭವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಈ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಳು ಉಜ್ವಲವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಈ ಮಗುವಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯುವ ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳಿ ಆದರೂ ಆ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರ. ಈ ತರಹದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇರುವ ಏಕೈಕ ಆಯ್ಕೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು. ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನಾನು ತುಂಬಾ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದೂ ಇದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಕಲಿಯ ಬಲ್ಲರು ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಬ್ಯೂಟಿ ಇದೆ ಅಲ್ವಾ? ಎಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದೆವು.

The boy who called me an elephant

Author: Malavika

I must have been a plump child although the photos don't seem to indicate so. Otherwise I wouldn't have heard the other children call me *Dummi* and snigger when I passed them in the corridors of school. I was in Class 3 then. In another incident when I was in Class 4, our school had newly introduced a 'meditation' period. We were forced to sit cross legged on narrow wooden benches. I struggled a little to get into position and one of my classmates from the back benches quietly passed a comment that I didn't hear. There were a lot of giggles and one of the girls who sat closer to him announced to the entire class that he had called me an elephant, triggering an even louder burst of laughter. I cried quietly as I closed my eyes. After the class as we were picking up our bags to go home, I was still crying and the girl who had made the announcement stood behind me and asked me why I was crying. I swung around, slapped her and didn't speak to her for many days.

I was a healthy child whose physical development was faster than the others in my class. This always made me feel different. I also spoke a different language at home from what my classmates spoke. They teased me about my accent.

I really must have been plump, else my mother would not have started pushing me to wake up early to exercise by skipping. I didn't like it and was not very regular. She finally enrolled me in an athletics summer camp that was starting at the grounds next to our school.

I had to make many new friends and I worried that they would also think I was fat, and that they would laugh when I ran. I wasn't entirely interested in this camp but ended up going every morning and evening with my brother. He was in the football group along with the boy who had called me an elephant.

Our coaches were friendly and kind gentlemen. Ramesh Babu, the main coach who started the camp had a slight squint which was reassuring to my own low self-image. Aslam Pasha was slightly stricter and pushed us to work out harder. He would boost our morale as we ran while he stood at the finish line and yelled out, "Pull!! Pull!!" gesturing with his arms to show us that we needed to swing our arms harder as we ran towards the finish. He always had a funny routine for us to do at the end of every session that would make us all laugh. These coaches taught us how to run, how to breathe, how to move our body, how to achieve speed, how to relax, how to pace ourselves in longer runs, how to lean forward head first at the finish line, and how to never give up. They made us all feel equal and they made me less conscious of my body. When they initially told us that all athletes had to run in shorts since they were the most comfortable, it triggered my anxieties about how I would be looked at or whether people would laugh. But in the sports field, when someone lowers their track pants, nobody looks to see what they are wearing underneath, or even if they aren't wearing anything at all. I didn't hear a single comment, everybody went about their own workout. I began to see myself as an athlete from then on, not as a plump girl with fat thighs.

I ran, even when I was out of breath and it seemed difficult to complete the 5000 m route from Kanteerava stadium to Vidhana Soudha and back. I was 9 years old and felt safe with sports and sportspeople. There was no looking back after that. I played different sports at various levels of competition till I finished school. Different forms of physical training continued to be part of my life through college. I don't practice or work out very regularly these days but the training I received through the crucial growing years have had a lasting impact on my mind and altered the way I think. They have also taught me how to treat my body and that I can expect nothing less from those who surround me.

I owe it to those coaches, instructors and my fellow sports people which includes the boy who called me an elephant, without whom surviving this world would have been a lot harder.

CURRICULAR AREAS

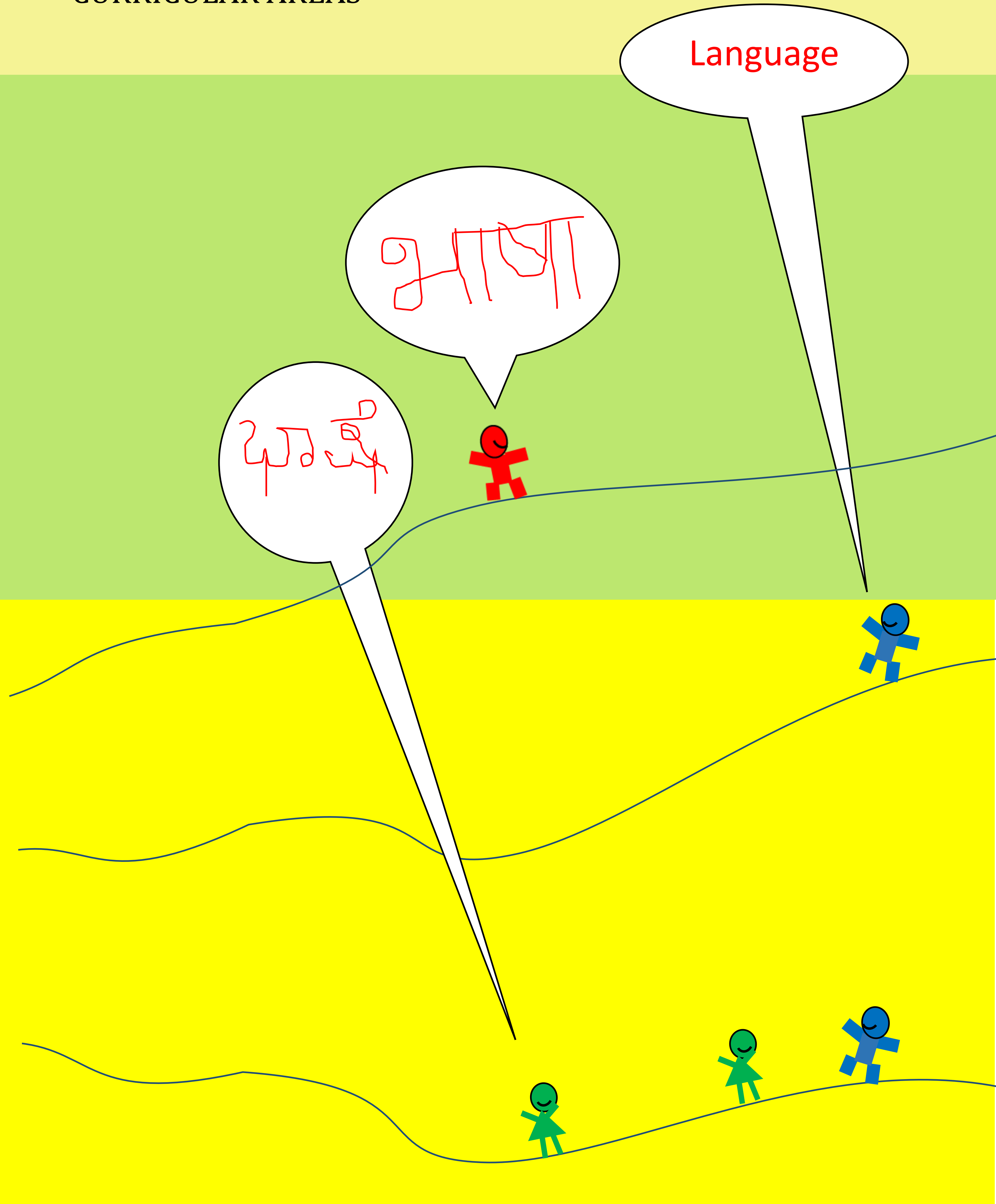

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ

ಲೇಖಕರು: ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಜಬೀರ್

ಗಾಂಧಿಜೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. 'ಗಾಂಧಿಬಂದ' ಮತ್ತು 'ಹೆಜ್ಜೆ' ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಗಾಂಧಿ' ಎನ್ನುವ ಹೆಸರೇ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿ, ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿ. ಗಾಂಧಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂತನಾಗಿ ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಚರವಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಜನರಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರು ಅಮರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಬದುಕು ಹಸನಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅರಿವನ್ನು, ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು, ಕಾಯಕ, ಅಹಿಂಸೆ ಸಮಾನತೆಯಂತ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದವರು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವರು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಆರಾಧನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಸತ್ತಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲ ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಂಧಿ ಅನ್ನುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೂಡ ಸಂತನಂತೆ ಬದುಕಿದವನು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕು, ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಸ್ಥಿರ ಮೌಲ್ಯವನ್ನೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧಿ' ಅನ್ನುವ ಅಧ್ಯಾಯವೇ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ರೂಪಕಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾದ ಗಾಂದೀಜಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಆತನಲ್ಲೂ ಮನೋ ಸಹಜವಾದ ಕೆಲವು ವೈರುಧ್ಯಗಳಿದ್ದವು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾ, ಭಗವದೀತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಲೇ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗು ಎನ್ನುತ್ತಲೇ ದಲಿತರಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಂಧೀಜಿ, ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಕರಾಳತೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಲೇ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕರನ್ನು ಈ ದೇಶದ ನೇತಾರರಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಬುದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬೌದ್ಧ ಬಿಕ್ಕುಗಳಾಗಲು ಒಳಗೊಳಗೆ ಒಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದನು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ, ದಾಸರಲ್ಲಿ, ಗುರುಮುಖೇನ ಬದುಕನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಜೀವನ ತತ್ವ ಬೋಧಿಸಿದ ತತ್ವಪದಕಾರರಲ್ಲೂ ಇರುವ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆಕರ್ಷಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಗಳು ಆಗಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಾನ್ ರಸ್ಕಿನ್‌ರ 'ಅನ್ ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್ಟ್'ನ ಪ್ರಭಾವ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅನುಭವದ ಮೂಲಕವೇ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಗಾಂಧೀಜಿಯೂ ಕೂಡ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವುದನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ ಕಾವ್ಯ, ಕಥೆ, ಕಥನ, ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಾವ್ಯ, ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ, ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕಿನ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ 'ಗಾಂಧಿ'ಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಕವನಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿವೆ. ಗಾಂಧಿಯ ಕುರಿತು ಬಂದ ಹಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ಚಂಪಾ ಅವರು 'ಗಾಂಧಿ, ಗಾಂಧಿ, ಗಾಂಧಿ' ಎನ್ನುವ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಂಧಿಯ ವಿವಿಧ ಮುಖದ ಅನಾವರಣ ಈ ಕಾವ್ಯ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕು ಹೇಗೆ ಭ್ರಮ ನಿರಸನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅಡಿಗರಾದಿಯಾಗಿ ನವ್ಯದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಷಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಸಗರಹಳ್ಳಿ ರಾಮಣ್ಣ ಅವರ 'ಗಾಂಧಿ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಆದರ್ಶಗಳ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಪರಿಶೀಲನೆ ಇದೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಕುರಿತು ಹಲವು ಕೃತಿಗಳು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ 'ಔದಾರ್ಯದ ಉರುಳಲ್ಲಿ', ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯರ 'ಪ್ರತಿಸರಕಾರ', 'ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷ', ನಿರಂಜನರ 'ಚಿರಸ್ಮರಣೆ', ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನೆ ಅವರ 'ಮಾಡಿ ಮಡಿದವರು', 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೆಡೆಗೆ' ಮೊದಲಾದವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. 1942ರ ಅಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳ ಮುಂಬೈ ಚಳುವಳಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ವಿ.ಎಂ. ಇನಾಂದಾರರ 'ಮೂರಾಬಟ್ಟೆ', ಅ.ನ.ಕೃ ಅವರ 'ಅಮರ್ ಅಗಸ್ಟ್', ಶ್ರೀರಂಗರ 'ಪುರುಷಾರ್ಥ', 'ಕುಮಾರ ಸಂಭವ' ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ತಂತ್ರ, ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟ, ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಕೋ.ಚೆ.ಯವರ 'ರಕ್ತತರ್ಪಣ', 'ಬೇಡಿ ಕಳಚಿತ್ತು ದೇಶ ಒಡೆದಿತ್ತು' ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾಂದೋಲನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಶಸ್ತ್ರ ಹೋರಾಟ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಧೋರಣೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಾಗವೇಣಿಯವರ 'ಗಾಂಧಿಬಂದ' (1999), ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳರ 'ಹೆಜ್ಜೆ' (2000), ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ, ಜಾತಿ–ವರ್ಗ ಸಮಸ್ಯೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಮಾನವೀಯ ಬದುಕು, ಮೌಢ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಅನನ್ಯತೆ ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 50 ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ಹೋದವು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಗತಿಶೀಲರು ಹಲವಾರು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನೇ ನೆಲೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು 'ಹೆಜ್ಜೆ' ಮತ್ತು 'ಗಾಂಧಿಬಂದ' ಕಾದಂಬರಿಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡಿವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಐದು ದಶಕಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಈಗ ಬರೆದಿರುವುದೇ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕಾಲ, ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳ ಒಂದೇ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ, ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳಾಗದೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳು 20 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. 'ಗಾಂಧಿಬಂದ' ಕಾದಂಬರಿಯ ವಿಸ್ತಾರ ದೊಡ್ಡದು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ ಮಹತ್ವದ್ದು. 'ಹೆಜ್ಜೆ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮನೆತನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟು ಗಾಂಧಿಯ ಆದರ್ಶಗಳು ಹೇಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮೀರುವಂತೆ ಬದುಕು ವಿಸ್ತಾರವಾಗುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 90ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಈ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿವೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಆ ಕಾಲದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ವರ್ಗದ ದ್ವಂದ್ವಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟಕ್ಕಿಳಿಸಿತ್ತು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂದಿ ೀಜಿಯವರ ಚಿಂತನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಬರಹಗಾರರು ಜನರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯತ್ತ ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಐದು ದಶಕಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ವಸ್ತುವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೃತಿ ರಚನೆಯಾಗಿರುವಂತದ್ದು ಕುತೂಹಲವೆನಿಸಿದರೂ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಾಜದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದಿಗೂ ಸಾಕಾರಗೊಂಡಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ನಾವೀಗ ಪುನಃ ಅದೇ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಂದಿನ ಇತಿಹಾಸದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅರಿಯಬಹುದು. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಮೂವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟ, ಆ ಮೂಲಕ ಜನರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳ ಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವಂತವಾದರೂ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲೂ ಹಾಗೆನಿಸದೆ ವಾಸ್ತವದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನೇ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ತರುವಂತವುಗಳಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕ್ರಿಯೆಯ ಬಹುಭಾಗ ಕರಾವಳಿಯ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಡೀ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ವಿಘಟನೆಗೆ ಕಾರಣಗಳಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಧಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮೂರ್ತರೂಪ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

'ಗಾಂಧಿಬಂದ' ಈ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ನಾಯಕನಿಲ್ಲ. ನಾಯಕಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಗಾಂಧಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಆತನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ದುಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ, ಜಮೀನ್ದಾರರ ಕ್ರೌರ್ಯ ಮತ್ತು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತೋರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಪತನದ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಗುಲಾಮ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ತೋರುತ್ತಾರೆ. 'ಗಾಂಧಿಬಂದ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗವೇಣಿಯವರು ಇಡಿಯ ಒಂದು ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅದರ ಭೌತಿಕ ಹಾಗೂ ಅಭೌತಿಕ ಅಂಶಗಳೊಡನೆ ಪುನಃನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಲೆ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನನ್ಯತೆಯೆಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ನಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಒಂದುಗೂಡುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾದರೂ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸೆ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ತೊರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲ ಒಂದು ಗುರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಕೃತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವದ ನಿಲುವು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ ನೀಡುವ ಕೃತಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

'ಹೆಜ್ಜೆ' ಇತಿಹಾಸದ ಚಲನೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಹೆಜ್ಜೆ' ಕಾದಂಬರಿ ವರ್ತಮಾನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ವರ್ಗವೈಷಮ್ಯ ಮತ್ತು ವರ್ಣವೈಷಮ್ಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬೆಸೆದು ಇಂದಿನ ವಿಭಜಿತ ಸಮಾಜದ ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಳೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು, ಈ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರುವುದು ವಿಶಿಷ್ಟವೆನಿಸಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಕ್ರಿಯೆಯ ಬಹುಭಾಗ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಊರಿನೊಳಗೆಯೇ ನಡೆಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಚಲನೆಯ ಲಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ, ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮಂಗಳೂರು, ಉಡುಪಿ, ಮುಂಬೈಯಂತ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮನೆತನದ ಗಾಂಧೀ ಪ್ರಭಾವವಿದ್ದ ಸಾವಿತ್ರಿ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಿಷ್ಠೆಯ ವಿದ್ಯಾಧರನ ಕುಟುಂಬದೊಡನೆ ಬೆಳೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯವೆಲ್ಲ ಸಾವಿತ್ರಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆಯೇ ಇದೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸ್ತ್ರೀನಿಷ್ಠ ಕಾಂದಂಬರಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ತಾಯಿ ತಂದೆಯರ ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ವಿಧ್ಯಾಧರನ ಪ್ರೀತಿ, ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೋಷಕ ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಅವಳು ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಚಲನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮುಖ್ಯಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವರೂಪ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿನ ಕುಟುಂಬಗಳ ಬದಲಾವಣೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುವುದೇ ಆಗಿದೆ. "ಗಾಂಧಿ ಇನ್ನಿಲ್ಲಾ ಮಾವಯ್ಯ ಗಾಂಧಿ ಇನ್ನಿಲ್ಲಾ, ಟೋಪಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ" (ಪು.488). ಇದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಅಂತಿಮ ಘೋಷಣೆಯಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧೀ ತತ್ವಗಳು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಮಾತ್ರ ಗಾಂಧೀ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಲೇಖಕರು ತಾವು ನಂಬಿದ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಸಾವಿತ್ರಿ ಮತ್ತು ದ್ರೌಪದಿ ಪಾತ್ರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ವರ್ತಮಾನದೊಡನೆ ಮುಖಾಮುಖಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಲೇಖಕರು: ಶಂಭಣ್ಣ ಕೂಡ್ಲಗಿ

ನಾವು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಲವು ಬಾರಿ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಕೊರಗನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಬೋಧನಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಒಂದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾವು ಭಾಷಾ ಭೋದನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಶಗಳು ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಕಾರ್ಯಗಾರಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಶಿಕ್ಷಕರೊಟ್ಟಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಭಾಷಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಒಳಹುಗಳು ನಮಗೆ ಗೋಚರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳು ಭಾಷೆ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೇ ಇರುವಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ, ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ಬೋಧಿಸಬಹುದು, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಿಯ ಇತಿಹಾಸ, ಭೂಗೋಳ ಪರಿಕರಗಳು, ನಕಾಶೆಗಳು, ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಭಾಷಾ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೇ ಯಾವುದೇ ಸಮರ್ಪಕ ಪರಿಕರಗಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಧೋರಣೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊದ ಮೊದಲು ನಮಗೂ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಆದರೆ ಭಾಷಾ ಭೋದನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಾಗ ತಿಳಿದಿದ್ದೂ, ಭಾಷಾ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೂ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೇ ಇವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗೆ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಗೆ ಮಕ್ಕಳೇ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಎಂಬುದು, ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 30 ರಿಂದ 40 ಮಕ್ಕಳಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲೂ ದ್ವಿಭಾಷೆ, ಬಹುಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ತರಗತಿ ಕೋಣೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

> ಎನ್. ಸಿ. ಎಫ್. ಭಾಷಾ ಪೋಜಿಷನ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ, ಭಾಷೆ ಕಲಿಸುವುದೆಂದರೆ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವುದಲ್ಲ ಹೊರತಾಗಿ ಭಾಷೆ ಕಲಿಕೆ ಎಂದರೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಆಲೋಚನೆ, ಕಲ್ಪನೆ, ಊಹೆ, ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಿಕೆ, ಆಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಚಿತ್ರ, ಸಂಜ್ಞೆ, ಸಂಕೇತ, ಸನ್ನಿವೇಶ, ಮುಖಭಾವ, ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ/ಓದಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸೃಜನಾತ್ಮಕತೆ, ಊಹಿಸುವ, ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ, ಒಂದು ವಿಷಯದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯದ ಸಹಸಂಬಂಧಿಕರಿಸುವ, ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ, ದತ್ತಾಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ತರ್ಕಿಸುವ ಇಂಥಹ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಭಾಷೆಯ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿರುವಾಗ ನಮಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾಷೆ ಯಾವಾಗಲು ಒಂದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂದರೆ ಲಿಪಿಗಳ ಮೂಲಕ ಇರುವುದೊಂದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ, ಭಾಷೆ ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ವೃತ್ತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಛಾಯೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜಾಹಿರಾತು, ಸಾರಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸಂಗೀತ, ವ್ಯಾಪಾರ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಮಾದರಿಯ (ಲಿಖಿತ ರೂಪ) ಭಾಷೆ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವವರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ಭಾಷೆಯ ರೂಪಗಳೆಲ್ಲದರ ಅರಿವು, ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಬಳಸುವ ವಿಧಾನ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನವನಗರದ ಹೆಚ್.ಪಿ.ಎಸ್ ಶಾಲೆಯ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಭಾಷಾ ಮೇಳಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮದುವೆಯ ಆಹ್ವಾನ (ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಯ) ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 45–50 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕವೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗ್ರಹಿಕೆಯುಕ್ತ ಓದು, ಸಹಸಂಬಂಧ, ಕಲ್ಪನೆ, ಪ್ರಶ್ನೀಸುವ, ಆಲೋಚಿಸುವ, ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳೇ ಸ್ವತಃ ಒಂದು ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ರಚಿಸುವ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ, ಜಾಹಿರಾತು ಫಲಕಗಳು, ಬಸ್ ಟಿಕೇಟ್, ವಿವಿಧ ಚಿಹ್ನೆಗಳು, ಬಹು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಚಿತ್ರಪಟಗಳು, ಪ್ರತಿದಿನ ಮಕ್ಕಳು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹಲವಾರು ಭಾಷಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೇ ಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಹಲವಾರು ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಹಾಗೆಯೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾಗುವ ಕಥೆಗಳು, ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪತ್ಭರಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ "ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಇಡೀ ದೇಹವೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆ" ಹಾಗಾಗಿ ಪಠ್ಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಹಾವ ಭಾವಗಳನ್ನೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆ, ತರ್ಕ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಆ ಶಾಲೆಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹವರನ್ನೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ವಿವಿಧ ಭಾಷಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರಾದಾಯಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಉದಾ: ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆ, ಆ ಮೂರು ಭಾಷೆಗೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿತ್ಯಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಪರಸ್ಪರ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಗುಂಪು ಕಲಿಕೆ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಬಹುಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಷ್ಟೇ ಮನೆಗೆ ಹೊಸ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರನ್ನು ಕೊಂಡುತಂದೆ, ತಂದಾಗ ನನ್ನ ಮಗ ಪ್ರಥಮ (ಐದುವರೆ ವರ್ಷದವ) ಯಾಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ತಂದಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅಂತಾ ಕೇಳಿದ, ಇಲ್ಲ ಹೊಸ ವರ್ಷ ಬರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ತಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದೆ, ಹಾಗಾದ್ರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೊಸದಿದೆ ಅಂತ ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ ನಾನು ನೋಡು ಇದರಲ್ಲಿ ಇಸ್ವಿ 2019 ಇದೆ, ಅಂದೆ ಸರಿ ಬೇರೆ ಏನು ಇದೆ ಅಂತಾ ಕೇಳಿದ ಹೀಗೆ ಅವನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಒಂದೊಂದೇ ಮುಂದುವರೆದವು ನಾನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಉತ್ತರಿಸಿದೆ, ನಂತರ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದು ಒಂದು ಕ್ಯಾಂಲೇಂಡರ್ ಕೂಡ ಹೇಗೆ ಭಾಷೆ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲ ಎಂದು. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ನಾನು ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪಾಕೇಟ್‌ನ ದಿನಬಳಕೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನ, ಅದರ ತೂಕವನ್ನು, ಅದರ ಅವಧಿ, ಆ ವಸ್ತುವಿನ ದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿರಾಣಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದರೆ ಅವನೆ ಅದರ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. (ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅವನು ಬರೆದ ಒಂದು ಚೀಟಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ)

ಅಂದರೆ ಪಠ್ಯದ ಆಚೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಭಾಷೆ ಕಲಿಕೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನದ ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಮ್ಮಿಳಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾಷಾ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ನಾವೂ ಮಕ್ಕಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದಾ?

ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಲೇಖಕರು: ನವೀನ ಮೇಟಿ

ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾತುರ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅನ್ವೇಶಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಏನೇ ಮಾಡಿದರು ಯಾವುದು ಸರಿ, ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರು ತಾನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತುಡಿತವಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ನೋಡುವುದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೆ ಪರಿಚಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆರ್.ಡಿ ಅವರ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವೇ ಗುನುಗುತ್ತಿತ್ತು, ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಅವನಿಗೆ ಮೂರುವರೆ ವರ್ಷ ಒಂದು ದಿನ ಎಕ್ಕೆ ಗಿಡವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅವರ ತಾಯಿ ಬೈದು ಒಳಗಡೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅವನಿಗೆ ಗಿಡದಿಂದ ಹಾಲು ಹೇಗೆ ಬಂತು? ಅದು ಏನು? ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರ ತಾಯಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ. ಈ ಗಿಡ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲೊಂದು ಸಣ್ಣ ಗಿಡವಿದೆ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಹಾಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಬೇರೆದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಯಾಕೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಅಯ್ಯೋ ತಲೆಹರಟೆ ಸುಮ್ಮನಿರು ಎಂದರು. ಅದೇ ದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಕಾಲಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ಹಾಲು ಇಲ್ಲ ಟೀ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಆ ಹುಡುಗ ಅಯ್ಯೋ ಬನ್ನಿ ಈ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಬರುತ್ತೆ ಎಂದು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಹಾಕಿರುವ ಎಕ್ಕೆ ಗಿಡವನ್ನು ಮುರಿದು ತೋರಿಸಿದ. ಇಲ್ಲ ಇದು ಹಾಲು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅವನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳತೊಡಗಿದ. ಒಂದು ದಿನ ಅವರ ಮಾವನನ್ನು ಕೇಳಿದ ಇದು ಏನು? ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಎಕ್ಕೆ ಗಿಡದ ಹಾಲು ಎಂದರು. ಆಗವನು ಅಯ್ಯೋ ನೀನು ಹಾಲು ಅನ್ನುತೀಯ ಅಮ್ಮ ನೋಡಿದರೆ ಹಾಲು ಅಲ್ಲ ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ, ನನ್ನನೇನು ದಡ್ಡನ ಮಾಡತೀರ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಇದು ಎಕ್ಕೆ ಗಿಡದ ಹಾಲು ಇದನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ, ಮತ್ತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಬರುತ್ತೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ.

ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ತಾನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹಂಬಲವನ್ನು. ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಹಾಕುವುದು, ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸುವುದು ಈ ತರದೆಲ್ಲವನ್ನು ಆ ಹುಡುಗ ಮಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ನೀನು ನೀರನ್ನು ಹಾಕುವ ಗಿಡ ಯಾವುದು? ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮಾವಿನ ಗಿಡ ಎಂದ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮ್ಮನಾಗಲಿಲ್ಲ ಇದು ಸಿಹಿ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದ ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿನಗೆಂಗ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಎಂದಾಗ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ದಡ್ಡ ಎಂದ. ನನಗೆ ಆಚ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು ಅವರ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾವು ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದು ಹಾಕಿದ ಗಿಡ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಮಾತನಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂದರು. ನನಗೆ ಅನಿಸಿದ್ದು 'ಮಗುವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ' ಲೇಖನದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಹದಿನಾರು ಗಿಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿದನು? ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಗಿಡವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇದು 'ಬಟ್ಟಲು ಗಿಡ' ಎಂದ ಹಾಗಂದರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ ಅಯ್ಯೋ ದಡ್ಡ ಹೂವಿನ ಗಿಡ ಎಂದ. ನನಗೆ ಆ ಗಿಡದ ಹೆಸರು ಅವನಿಂದ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಅದಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟಲಹೂವು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆಂದು. ತುಳಿಸಿ ಗಿಡವನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು ಅದನ್ನು ತಿಂದರೆ ಕೆಮ್ಮು ನೆಗಡಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೆಮ್ಮಾದಗ ಅಜ್ಜಿ ನನಗೆ ತಿನ್ನಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ನೋಡಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಗುವಿಗೆ ಮೇರೆಇಲ್ಲದ ಕುತುಹಲ, ಸ್ವತಂತ್ರದಹಂಬಲ, ತಾನೇ ಮಾಡಬೇಕು, ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿಯೆನ್ನಬೇಕು, ಎನ್ನುವ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾರಜೊತೆ ಹೇಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾರು? ಎಲ್ಲಿಯವರು? ಯಾಕೆಬಂದಿದಾರೆ? ನನಗೆ ಅವರು ಏನಾಗಬೇಕು? ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತಿರುತ್ತಾನೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೋರಿನಲ್ಲಾಗುವ ಜಾತ್ರೆಗಳು, ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಅಡುಗೆ ಬಳಸುವ ವಸ್ತುಗಳು, ಕೃಷಿಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಆಟದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಆ ಪರಿಕರಗಳ ಜೊತೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಹಬ್ಬದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹಬ್ಬ ಬರುವತನಕ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗುನುಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ವಾದ್ಯಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ತಾನೇ ತಯಾರಿಸಿ ಆಡುವುದು, ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಾ ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹಂತದವರೆಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋಗುತಾನೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಟೂನ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಮೂಲಕ ಯಾರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಂಗಿಕಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಬಳಸುವ ಪದಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಅರಿತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಗುವಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಪೋಷಕರು ಹಾಗು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹೆಚು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಾನೆಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಹಾಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುಗಮಕಾರರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞರು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

My first discussion with teachers

- SPANDANA. K.S

Hi everyone here I would like to share my first experience of conducting discussion with teachers, At first I was little confused what topic should I choose and when I was suggested 'silent letter', I wanted to address those question often teachers asked during my school visits i.e.

Why are there silent letters in English?

What use are they if we don't pronounce them?

Why aren't the words spelt like they are spoken?

Why can't we leave those silent letters when it is not pronounced??

What are the rules for silent letters in English or how to identify them?

With these questions as my objective to answer, as this was my first event, started discussion with brief introduction of mine and so as teachers. Followed by knowing their thoughts and opinion regarding silent letters. And asked them to give some of the silent letters in words which they have come across or have faced difficulties in pronouncing. They gave few words like receipt, Wednesday, handkerchief …and expressed that they are puzzled that how to know it's a silent letter and not to pronounce and end up pronouncing it in the wrong way. And also with this fear of wrongly pronouncing the words they hesitate to speak English and find it difficult. And we don't have English environment to learn English.

I tried to explain why it is so with examples. Silent letters in English are difficult for non-native speakers because how we spell a word and how we pronounce a word is different. If you look into the history of this language, you will see that about 90% of English used to be phonemic (this means that the words sounded the same as they looked). The English Language has borrowed many words from other languages .As time passed, pronunciation continued to change, but the old spelling was preserved by the printing press, which came to England around the Middle English period because many of those who brought the new technology were Flemish and German.

That's why there are words that end in a silent 'e', or have other silent letters in the middle, such as 'fright'. Many of the silent letters in English are simply left over from old and Middle English the pronunciation has changed over time but the spelling has remained the same. Many words from other languages were introduced into English, to make it look more Latin or French. Now, modern day English is only 40% phonemic!

Few example with silent letters: WRITE, KNEE, KNOCK, LAMB, WRIST, HALF, PLUMBER, PSYCHOLOGY, AISLE, DAUGHTER.

<u>Then as expected the question was that why can't we leave those silent letters when it is not pronounced??</u>

By taking up an example ' made' I tried to explain why we need those silent letters and how useful they are, where in 'made' the ending 'e' at the end of a short word will often be silent and will serve to elongate the vowel. Few more example are 'fat'/'fate', 'hat'/'hate', 'don'/'done'. You may think that silent letters can't be all that important if they're not pronounced, but as a matter of fact, they make a HUGE difference to the meaning of words, and sometimes, they even have the power to change their pronunciation.

When we borrow words from other languages, another process occurs like 'Tsunami' was borrowed from Japanese, and 'psychology' was borrowed from Greek. The initial consonant sounds in these words are not used in English, at least to start words. This is known as phonetic transcriptions.

Some English speakers – not all – simplify the word 'tsunami' by not pronouncing the initial't', so that it fits in with the phonological rules of English. Hence some words have been simplified over time. Psycho was originally pronounced as the spelling, but it simplified over time and now the p is silent.

And also when it comes to homophones (these are words that have the same sound, but different definitions and different spelling), it is beneficial to readers to distinguish between those words. Some examples of homophones are know/no, knot/not, their/there/they're, band, banned and to/too/two, sin/sign, cop/ cope, rat/ rate.

<u>But a teacher expressed a opinion that how to know when they can be pronounced and when they cannot</u>. I answered saying yes, It could also cause problems if you are trying to find a word in a dictionary by the 'sound' of it, and not realising that it has a silent letter in it. Let's use the word 'knowledge' as an example, if you didn't know how to spell this word, you might look under the letter 'N' in a dictionary. But there is a solution for it there are some rules that explain which letters are supposed to be silent, before and after certain letters. (There are usually some exceptions).

For example, if a 'p' comes before an 's' at the start of a word, it will be silent

The magic 'e' is another one of course! If you add 'e' at the end of words with short vowel sounds, it elongates the sound of the vowel, some examples would be: tap/tape, mat/mate, rid/ride, con/cone and fin/fine.

The letter 'H', when pronounced alone, should sound like 'aitch', but when used at the start of most words beginning with H, it uses its pronounced sound (e.g. hotel, house, ham), BUT it is usually silent in words that are of French origin such as hour, honest, heir, and honour.

If Etymology (the origin of words) interests you, then you'll find learning silent letters very fascinating, as they provide so much information about the history of words.

Once you start practising these rules and use any new vocabulary that you learn, it will become easier to remember which letters are silent in some words, and in which words they are supposed to be pronounced.

Silent letters are not there to confuse you, even though you may think so! Identifying and understanding them will undoubtedly improve your spelling, speaking and writing skills.

<u>A teacher argued that as now we are marks-oriented we do we need to concentrate on these aspects its absolutely fine that we will practice the spelling to children and pronounce the silent letters, what big difference can it make if children are able to get good marks.</u>

At first I said fine as you said just try to pronounce 'tsunami' along with silent letter't' and he was trying to pronounce and found it difficult to pronounce and the other teachers started disagree with his argument. In response said this is the reason why we have silent letters in English and stressed that how many of us can speak good English here and there was no response this is because as we are just marks oriented and not concentrating on communicative English in class and rote learning is in practice. Unless we create a English environment in classroom and school it is very difficult to overcome this thought that English is very difficult to speak and learn, where it is not. Rather than not concentrating more on grammar and being very conscious if we start speaking it is very easy and day by day unconsciously it improves but for first we should start speaking and it is absolutely ok to make mistakes, pronounce wrongly in the initial stage.

Finally they were convinced with the thought that rote learning should not happen in class and also themselves expressed the opinion that practicing that ka, kaa, ki, kee which was a wrong method to start which was a mistake. In response gave a example ‘tiny’ which has to be pronounced ‘ty nee’ and due to this practice it is pronounced ‘teeny’ …agreeing to what they said I suggested that they shouldn’t practice this method which will confuse them in later stages and concentrate more on communicative English in school than focusing on grammar and being very conscious of it.

Few teachers expressed that there is no space for it in textbook and couldn’t complete portion if they concentrate on communicative English. As I had analysed and seen English textbook from 1 to 7 in school visit and winter workshop conducted recently I was clear and able to tell them that few activities has been designed in textbook from class 4 to practice communicative English in classroom and to create English environment in classroom but sadly it is usually skipped and moved on to next chapter in practice. And a teacher expressed his observation that in CSAS exam was also more focused on communicative English and 50% of questions were related to that.

A teacher in response to what I said, said that they are unaware of the pronunciation of words in that designed activity and hence they had no other choice than skipping it and also expressed his urge to know and learn the sounds so as to deal with those activities in class in a proper manner. Few other teachers also asked to have a one more discussion specific to sounds and to deal with those activities in class. As for the moment I could only suggest them that instead of giving only meaning to new words in a lesson as it is in textbook, if they can gave meaning of a new word in a sentence it will stay in memory for long time and also to understand its meaning in a better way.

So what I feel is,

Connecting the topic to classroom and choosing topics which are more connected to classroom, addressing the question often asked by teachers will interest them in discussion.

Taking words from them to give examples in discussion will help connecting to them and for better understanding.

It was possible to connect and discuss various issues like communicative English and its importance.

Thank you

CURRICULAR AREAS

Mathematics

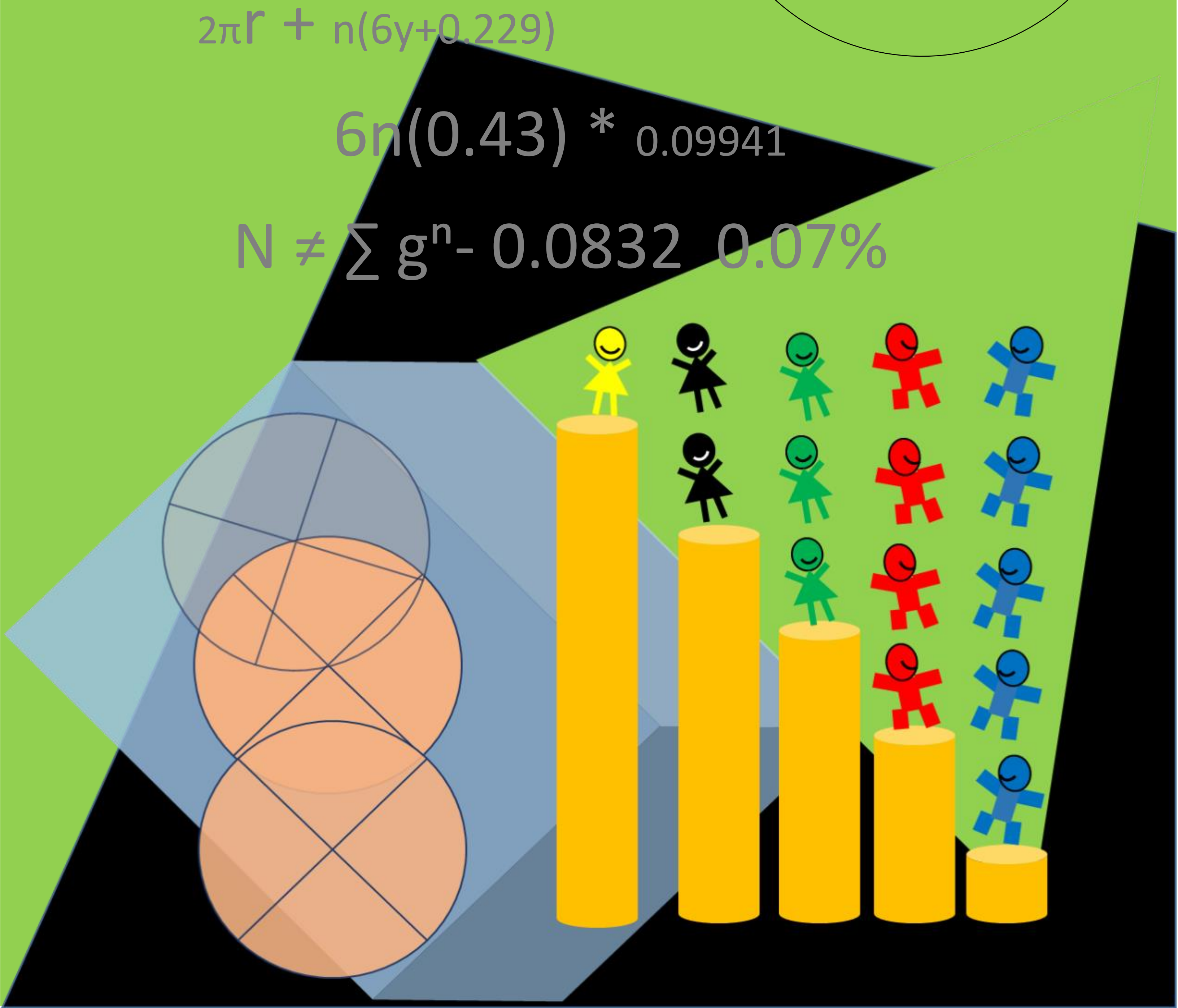

ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆ?

– ಗಣಿತ ತಂಡ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ವಿಧಾನ 1:

ಕೆಳಗಿನ ಆಕೃತಿಯ ಸುತ್ತಳತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ

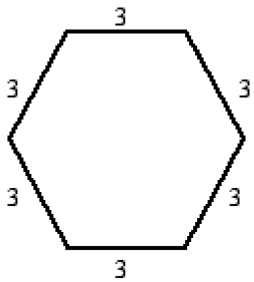

ವಿಧಾನ–2

18 ಯೂನಿಟ್ ಸುತ್ತಳತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಆರು ಭಾಹುಗಳ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ

ಅ. ಈ ಎರಡೂ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?

ಆ. ಸುತ್ತಳತೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಮಗುವಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾವ ವಿಧಾನದ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಯಬಹುದು?

ಸದ್ಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಕೇಳಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೊದಲನೆಯ ವಿಧಾನದಂತೆಯೇ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ಬರುವಂಥಹ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ವಿಧಾನದಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದಾದಂಥಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ಆಗಿವೆಯೇನೋ. ಮತ್ತಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ: 10 ರಿಂದ 20ರ ವರೆಗಿನ ನಡುವೆ ಇರುವ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಕೇಳುವುದು; 17+16 ರ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕೂಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬಳಸಿಯೇ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಹೇಳುವುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಬರುಬಹುದಾದಂಥಹ ಉತ್ತರಗಳು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ವಿಧಾನಗಳು ಪೂರ್ವನಿರ್ಧರಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇವುಗಳ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಲೋಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೂ ಸಹ ಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'ಕ್ಲೋಸ್ಡ್' ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎನ್ನಬಹುದೇ? ಅಂದರೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಕಳಕೊಂಡಿವೆಯೆಂದು.

ಅದೇ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:

ಒಂದು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ 1/5 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಇತ್ತೆಂದು ಭಾವಿಸು. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ;

(ಅ) ನಾಯಿಗಳ ಹಾಗು ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಿದ್ದಿರಬಹುದು? ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಬರೆ.

(ಆ) ನೀನು ಹೇಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿದೆ ತಿಳಿಸು.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೊದಲಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಎರಡನೆಯ ವಿಧಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಇದೆಯಲ್ಲವೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ಮಕ್ಕಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ತಿಳಿದುಬರುವುದೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಒಂದೆಯೇ ಆಲೋಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹಲವಾರು ಉತ್ತರ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ಆಲೋಚನಾ ವಿಧಾನಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೇ ವಿಭಿನ್ನ ಆಲೋಚನಾ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನೋಡೋಣ.

ಉತ್ತರ 1:

ಮೊದಲಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಟೇಬಲ್ ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 18 ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಆದರೆ ನಾಯಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಪೂರ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 20 ಇದ್ದಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು, 23 ಇದ್ದಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು ನೋಡಿದೆ. ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 20 ಇದ್ದಾಗ ನಾಯಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿ ದೊರೆಯಿತು (24). ಅದೇ 23 ಇದ್ದಾಗಲೂ ಪೂರ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತನ್ನ ಬಿಡಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸೊನ್ನೆಯನ್ನೇ ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ.

Dogs	Cats
$18 + 3\frac{3}{5} = 21\frac{3}{5}$	18
$20 + 4 = 24$	20
$23 + 4\frac{3}{5} = 27\frac{3}{5}$	23

ಉತ್ತರ 2:

ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ 1/5 ನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ನಾಯಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಿಗುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ– 3 ಬೆಕ್ಕುಗಳಿದ್ದರೆ, 3 1/5 ನಾಯಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ 10 ಬೆಕ್ಕುಗಳಿದ್ದರೆ 10 1/5 ನಾಯಿಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಇಬ್ಬರೂ ಸಹ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದು, ವಿಭಿನ್ನ ಉತ್ತರಗಳು ದೊರಕಿವೆ. 2 ನೇ ಉತ್ತರ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಆ ಮಗುವಿಗೆ ನಾಯಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಕೂಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಮಗುವಿಗೆ 1/5 ರ ಕಲ್ಪನೆಯಿಲ್ಲ. ನಾಯಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಪೂರ್ಣಾಂಕವೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಅರಿವೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಹಾಗೆಯೇ ಮೊದಲನೆಯ ಮಗು ಸರಿ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದೆಯೆಂಬ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಆಲೋಚನಾ ವಿಧಾನಗಳು ತಿಳಿದಿದೆಯೆಂದಲ್ಲ. ಆ ಮಗುವಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಬಿಡಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸೊನ್ನೆಯೇ ಬರಬೇಕಿದೆ. ಆದರೆ ಬಿಡಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 5 ಇದ್ದರೂ ಉತ್ತರ ಸರಿಯೇ ಬರುವುದಲ್ಲವೇ?

ಹೀಗೆ ಆಲೋಚನಾ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ರೀತಿಯ 'ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು' (ಓಪನ್ ಎಂಡೆಡ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು), ಮಗುವಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು.

ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಅಗತ್ಯತೆ:

ಮೇಲೆಯೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ರೀತಿಯ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮಗುವಿಗೆ ಬೇಕಿರುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಮಗುವಿನ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಿಯೆ ಸರಿಯಾದ ತರ್ಕದಿಂದ ಕೂಡಿರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕನಾದವನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಅರಿಯಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಈ ರೀತಿಯ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬಹುದಾದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಲೋಚನಾ ಹಂತಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವ ಹಂತದಿಂದ ಯಾವ ಹಂತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಶಿಕ್ಷಕನಾದವನಿಗೆ ಸಿಗಬಹುದು.

ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಿರುಚಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಸುಮ ಎನ್ನುವ ಹುಡುಗಿಗೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನಕ್ಕಿಂತ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಗೀಳಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಜು ಎನ್ನುವವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ, ತಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಹೇಶನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕ ನೀಡಿದ ವಿಧಾನವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೇನನ್ನು ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಹ ತರಗತಿಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಹೇಶನಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಷ್ಟೇ ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸುಮಾ ಹಾಗೂ ರಾಜುರವರು ಆಸಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇದೂ ಸಹ ಕಾರಣವಿರಬಹುದೇನೋ.

ಇಂಥಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜುವಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಲು ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವ ನಿರ್ಧಾರಿತ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ತರ ಅಥವಾ ವಿಧಾನವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮಗುವು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಧಾನವನ್ನು, ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಮುಕ್ತತೆಯೇ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೆರಳಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನು ಸುಮಾಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಆಕೆಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟವೆನಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ರೀತಿ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ, ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಶಿಕ್ಷಕನಾದವಿನಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೇ ಇವುಗಳ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬರ ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯಬಹುದು.

ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೋಸ್ಡ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಅಗತ್ಯತೆ ಇಲ್ಲವೇ?

ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಯೂ ಸಹ ಇದೆ. ಕ್ಲೋಸ್ಡ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಒಂದಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕ್ಲೋಸ್ಡ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಗು 7+6 =11 ಎಂದು ಬರೆದಿದೆಯೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದೆಯೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಹೊರತು ಕೂಡುವುದೇ ಬರುವುದಿಂದಲ್ಲ. ಮಗುವಿನ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಲೋಪವಿದಿ್ದರಬಹುದು. ಆ ಲೋಪವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತರವಿರುವುದಷ್ಟೇ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ?

ಇಲ್ಲ. ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯೆಂದರೆ ಮಗುವಿನ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರತೆಗೆಯುವುದು. ಮಗು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥೈಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು. ಒಂದೇ ಉತ್ತರವಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಮಕ್ಕಳು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ನಾವು ಮಕ್ಕಳ ಆ ಆಲೋಚನಾ ರೀತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಈ ರೀತಿಯ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ. ಒಂದು ಕ್ಲೋಸ್ಡ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೆ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದೇನೋ! ಮುಕ್ತ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೊಂದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದ್ದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಟೇಬಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಲೋಸ್ಡ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು, ಅದರಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಾವು ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು, ನಾನು ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಅರಿಯಲು ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನಾಗಿ ರಚಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವ ನಿಯೋಜಿತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವಿಷಯ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ಗೊಂದಲವುಂಟಗಬಹುದು.

ಕ್ಲೋಸ್ಡ್ ಸಮಸ್ಯೆ	**ಮುಕ್ತ (ಓಪನ್ ಎಂಡೆಡ್) ಸಮಸ್ಯೆ**
3 ರ ಅಪವರ್ತ್ಯವಲ್ಲದ ಮೊದಲ ಮೂರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತವೆಷ್ಟು?	3 ರ ಅಪವರ್ತ್ಯವಲ್ಲದ ಮೂರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತ 20. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಮೂರು ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವು?
24 ಹಾಗೂ 36 ರ ಮ.ಸಾ.ಅ ಎಷ್ಟು?	24 ಹಾಗು ಯಾವುದಾದರೂ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮ.ಸಾ.ಅ 6 ಆಗಬಹುದೇ? 24 ಹಾಗು ಯಾವುದಾದರೂ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮ.ಸಾ.ಅ. 7 ಆಗಬಹುದೇ?
ಒಂದು ಆಯತದ ಸುತ್ತಳತೆ 28 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅದರ ಒಂದು ಬಾಹು 8 ಸೆಂ.ಮೀ. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಯತದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೆಷ್ಟು?	ಒಂದು ಆಯತದ ಸುತ್ತಳತೆ 28 ಸೆಂ.ಮೀ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೆಷ್ಟಿರಬಹುದು?
ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುವು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು? 7, 57, 67, 117	ರಾಜುವಿನ ಪ್ರಕಾರ 57 ಹಾಗೂ 67 ಎರಡೂ ಸಹ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು.ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಏಳರಿಂದ ಕೊನೆಗೊಂಡಿವೆ. ರಾಮು ರಾಜು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾರು ಸರಿ?
ಈ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆ: 1, 4, 7, 10, 13, __, __, __	ಈ ಕೇಳಗಿನ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ 100 ಸಿಗಬಹುದೇ? 1, 4, 7, 10, 13, ...

References:

Stimulating student learning: Open-Ended Questions (At the Right Angles – Vol.1, No.2, December 2012)
Sharad Sure, Azim Premji University.

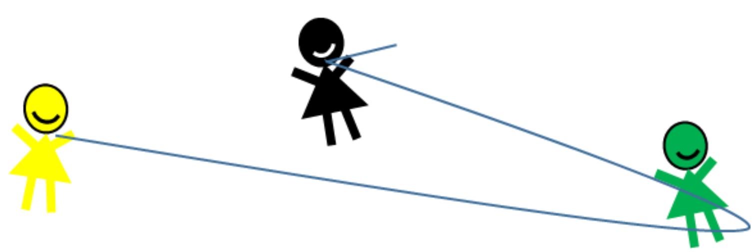

CURRICULAR AREAS

Science

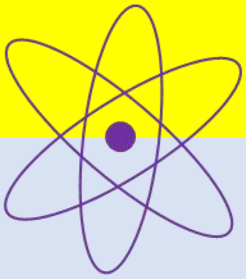

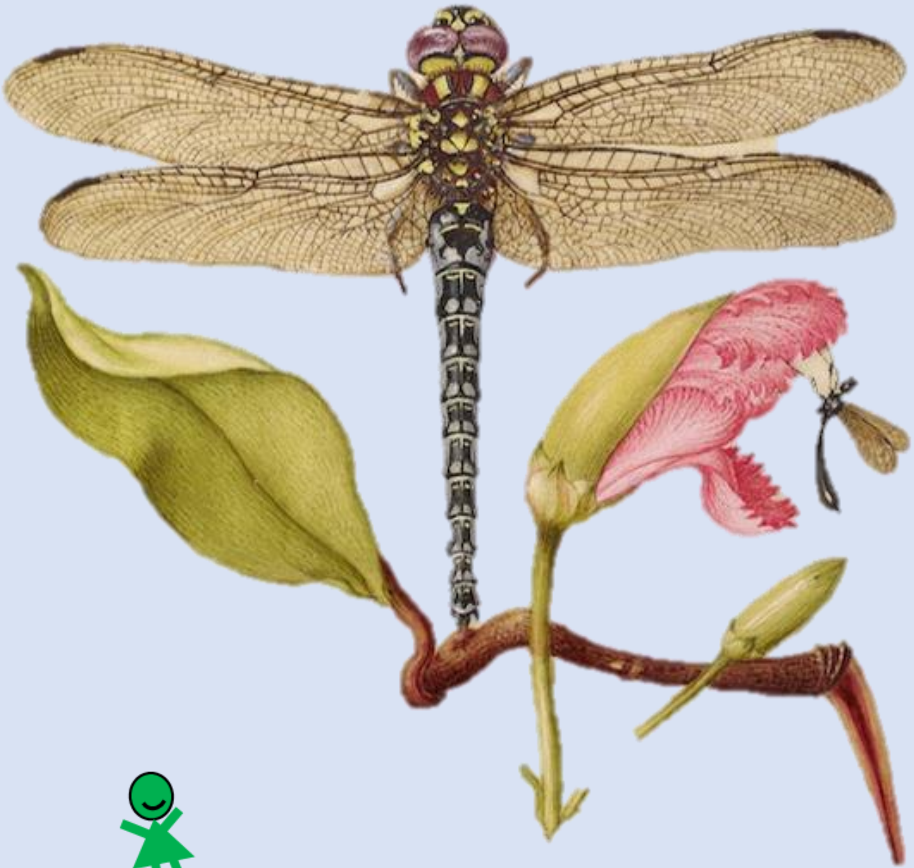

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗುವುದು ಸೂಕ್ತವೆ?

ಮೂಲ ಸುಶಿಲ್ ಜೋಶಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಎಸ್ ಪಾಟೀಲ

ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವು ಇನ್ನೂ ಮಾನವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗೊಂದಲ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.ವಿಜ್ಞಾನದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಭೀತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಲು ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯ ಮಾಡುಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಬದಲು ಗೊಂದಲವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬಾ ದು:ಖದಾಯಕ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಉದ್ದೇಶ, ತಿಳಿದಿಲ್ಲದ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವುದು.ಆದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಬಾರಿ ಅವು ತಪ್ಪು ಊಹೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.ಅಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಶ್ವಾಸಕ್ರಿಯೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂಭಂದಿಸಿದ ಗೊಂದಲವು ಒಂದಾಗಿದೆ.ಮಾನವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳು ಬದಕಲು ಉಸಿರಾಟಕ್ರಿಯೆ ತುಂಬಾ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿದೆ.ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಜೀವಿಗಳು ಬದುಕುಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟಕ್ರಿಯೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜೀವಿಗಳ ಉಸಿರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ಲುಕೋಸ್ ಮತ್ತು ಆಮ್ಲಜನಕವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.ಉಸಿರಾಟದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜೀವಿಯು ಅದನ್ನು ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ತನ್ನ ನಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ನೀರು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದನ್ನು ದೇಹವು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.ಮಾನವ ಜೀವಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇಹದಿಂದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಅನೇಕ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಅಂಗವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹೊರತಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಸಹ ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಕಾರಣ ಸಸ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಶಕ್ತಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.ಸಸ್ಯಗಳು ಕೂಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ಲೂಕೋಸನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆಮ್ಲಜನಕವು ಅವುಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ನೀರು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ನಂಬಿಕೆ, ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸತ್ಯಗಳು

ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಮ್ಲಜನಕದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು ಸತ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಉಸಿರಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಇದು ಒಂದು ಮೊದಲ ಪ್ರಮುಖ ಮಿತ್(ಪುರಾಣ) ಆಗಿದೆ. ಈ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಉಸಿರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಬಿಡುವುದು ಉಸಿರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಕೇವಲ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಉಸಿರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಗಾಳಿಯನ್ನು ಒಳತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಗಾಳಿಯಿಂದ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುವುದು ಅಲ್ಲದೆ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಚಲನೆಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವಂತ ಪ್ರಮುಖ ಕೆಲಸದ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಗಡೆಯಾದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಅನ್ನು ಶ್ವಾಸಕೋಶಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ದೇಹದ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕುವಂತ ಅನೇಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಕೇವಲ ಉಸಿರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಉಸಿರು ಬಿಡುವ ಒಂದು ಹಂತವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರದೆ ಹಲವಾರು ಹಂತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಉಸಿರಾಡಿದರೆ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಅನ್ನು ಹೊರಹಾಕುತ್ತಾನೆ.ಆದರೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ನೀಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೀವು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೀರಾ?

ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಉಸಿರಾಟದಲ್ಲಿ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಬಿಡುವ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವೆರಡರ ನಡುವೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೋಲಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಒಳಗಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಗಾಳಿಯು 79% ಸಾರಜನಕ ,20% ಆಮ್ಲಜನಕ , 1% ಬೇರೆ ಅನಿಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.ಈ 1% ಅನಿಲಗಳಲ್ಲಿ 0.03 % ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾವು ಉಸಿರಾಟದಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಬಿಡುವ ಅನಿಲದ ಕಡೆ ಗಮನಹರಿಸಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ 79% ಸಾರಜನಕ , 16% ಆಮ್ಲಜನಕ, 3% ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಇರುತ್ತದೆ.

ನೀವು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ನಾವು ಉಸಿರಾಡುವ ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಬಿಡುವ ಗಾಳಿಯ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.ಈಗ ನಾವು ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸೋಣ. ಸಸ್ಯಗಳು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟ ಕಾರ್ಯವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಸ್ಯದ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ರಂದ್ರಗಳಿಂದ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಟೋಮಾಟಾ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರೆಂಬೆಗಳು ಕೂಡ ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ರಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಸಸ್ಯಗಳು ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ಮತ್ತು ಬದುಕುಳಿಯಲು ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನಮ್ಮ ಗಮನಹರಿಸುವುದು ಬಹುಮುಖ್ಯ.ಉಸಿರಾಟದಿಂದ ಜೀವಿಗಳು ಬದುಕಲು ಮಾಡುವ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಉಸಿರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ದಿನದ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಉಸಿರಾಟ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ

ಸಸ್ಯಗಳೂ ಸಹ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿಂದ ಎರಡನೇಯ ಒಗಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. 18ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಗಾಳಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಸ್ಯಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.ಇದನ್ನು ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಆಮ್ಲಜನಕ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿದ್ಯಾಮಾನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **“ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು”** ಇರುವುದು . ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕ್ಲೋರೋಫಿಲ್ ಹೊಂದಿರುವ ಸಸ್ಯದ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿರುವುದು.ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬುಹುದಾದ ಎರಡು ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಇದು ಕೇವಲ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುವುದು.ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಂತರವಿಲ್ಲದೆ ದಿನವಿಡೀ ಉಸಿರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾವು ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ನಮಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ ಇದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ತೀರ್ವತೆಯು ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಎಲೆಗಳು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಪ್ರಯಾಸಕರವಾಗಿ ಇಡೀ ದಿನವೂ ಯಾವುದೇ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲದೆ ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದು ಅವು ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗುವುದು.

ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವೇಗವು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ಭೂಮಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವುದನ್ನು ಖಾತರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.ಇದೆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಅಸ್ಥಿತ್ವದ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ತುಂಬಾ ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು ಅವು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬಾ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಕ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಇದು ಉತ್ಪಾದಿಸಿವ ಹಂತವು, ಚಲಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತ ತುಂಬಾ ನಿಧಾನವಾಗಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುವುದು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ.ಉಸಿರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ನಿರ್ವಾತ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವತ: ಈ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲಿ ್ಲ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ಅನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಸಹ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.ಸ್ಟೋಮಾಟಾದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ 20% ಆಮ್ಲಜನಕ ,79% ಸಾರಜನಕ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನಿಲಗಳು ಕೂಡಾ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಸ್ಟೋಮಾಟದಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಅಂಶ ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಆಮ್ಲಜನಕದ ಪ್ರಮಾಣ ಎರಡರಷ್ಟಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸಾರಜನಕದ ಪ್ರಮಾಣವು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ಅನ್ನು ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳು ನಿವ್ವಳ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೂ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇಲ್ಲಿ ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಕ್ರಿಯೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದ್ದು ಉಸಿರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಸಸ್ಯಗಳು ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿಲ್ಲಾ ಆದರೆ ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತಿರುತ್ತವೆ.ಇದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಗಲು ಸಮಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ಅನ್ನು ಸಸ್ಯದಿಂದ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತಿತ್ತು ಆದರೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರರ್ಥ ಸಸ್ಯಗಳು ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲದೆ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲೂ ರಾತ್ರಿ ಇದು ನಡೆಯುತ್ತದೆಯಲ್ಲಾ ? ಹಾಗಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿದರೆ, ಒಂದು ಸಾರಿ ಶ್ವಾಸಕೋಶವು ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ನಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡರೆ ಅವನು ಸಾವಿಗೀಡಾಗುವ ಸಾದ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು.

ನನ್ನ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತ ಮನೋಹರ್ ಝಾಲಾ ರವರು ಈ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮರ ಮತ್ತು ನೀವು ಇಬ್ಬರೂ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಉಸಿರಾಡುತ್ತೀರಿ.ಈಗ ಮರವು ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದು ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.ಒಂದು ವೇಳೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಆಮ್ಲಜನಕ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಇದು ನಿಮ್ಮ ಶ್ವಾಸಕೋಶದಲ್ಲಿರುವ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ಆಮ್ಲಜನಕದೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ವಾಸಕೋಶವನ್ನು ಹೊರ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಿಮಗೆ ಮರದ ಶಕ್ತಿಯುತ ಬಲವನ್ನು ವಿರೋದಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಕೊನೆಗೆ ನೀವು ಅದರ ರೆಂಬೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ! ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

THE TREE VERSUS THE ROOM

ಸತ್ಯವು ನಿಜವಾಗಲೂ ಇದಕ್ಕಿಂತ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಮರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದರೂ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಮರಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲರು.ಅದೇನೆಂದರೆ ಮರಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೋಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನೂ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮರಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ.ಸರಾಸರಿ ಮಾನವರು 500ಗ್ರಾಮ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಅನ್ನು ಹೊರಬಿಡುತ್ತಾರೆ.ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಕಂಡುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಮಲಗುವ ಸಮಯ ಅದ್ದರಿಂದ ಉಸಿರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣವು ನಿಧಾನವಿರುತ್ತದೆ.ಸರಿಸುಮಾರು ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ 100–150 ಗ್ರಾಮ ನಷ್ಟು ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದೆ ರೀತಿ ಮರಗಳ ಅಂದಾಜು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ 10 ಟನ್ ತೂಕದ ಮರ 10 ಗ್ರಾಮ ನಷ್ಟು ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.ಈಗ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗುವ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗುವುದರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು.ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗುವುದು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆಯು ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವಿದೆ. ಇದು ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಗಾಳಿಯು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿಲ್ಲ.ಹಾಗೆ ನಾವು ತೆರೆದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದಾಗಲೂ ಇದು ಸದಾ ಪರಿಚಲನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ತರೆದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತವೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಮರಗಳು ಅಷ್ಟು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ರಾತ್ರಿಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಅದೇ ರೀತಿ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಿಡಿಕಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಚಲಿಸುವಾಗ ಯಾರು ಬದುಕುಳಿಯುವುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಾರದು.ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗುವುದು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎನ್ನುವ ಊಹೆಯು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ರಾತ್ರಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿದಾಗ ಮರದ ರೆಂಬೆಗಳು ಮುರಿದು ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಪಕ್ಷಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಬಹುದು .ಆದರೆ ಈ ಯಾವ ಅಂಶಗಳು ಆಮ್ಲಜನಕಕ್ಕೆ ಸಂಭಂದಿಸಿದವುಗಳಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿ.

ಗ್ರಹಣ

– ಹರಿಪ್ರಿಯ ಜೆ

ಗ್ರಹಣ ಎಂದೊಡನೆ ನಮಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ? ಕತ್ತಲೆ, ಬೆಳಕು, ನೆರಳು, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಭಯ, ಭೀತಿ ಇವೇ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಿಂಬಿಸುವರು? ಗ್ರಹಣವು ಬೆಳಕು ನೆರಳಿನ ನಡುವಿನ ಆಟವೇ? ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಗ್ರಹಣಕ್ಕೊಂದು ಪುರಾಣ

ಸೂರ್ಯ–ಚಂದ್ರರನ್ನು ರಾಹು–ಕೇತುಗಳೆಂಬ ದುಷ್ಟಗ್ರಹಗಳು ಹಿಡಿಯುವುದನ್ನೇ (ನುಂಗುವುದಕ್ಕೆ) 'ಗ್ರಹಣ'ವೆನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಗ್ರಹಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ದೈತ್ಯ ಮೃಗವೊಂದು ಆಕಾಶಕಾಯಗಳನ್ನು ಕಬಳಿಸುತ್ತದೆಂದು ಅದನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲು ಆಕಾಶದೆಡೆಗೆ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ರಾಹು ಎಂಬ ಸರ್ಪ ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರನ್ನು ನುಂಗುವನೆಂಬ ಪ್ರಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಅಮೃತಮಂಥನದ ನಂತರ ದೇವದಾನವರು ಅಮೃತಪ್ರಾಶನಕ್ಕಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಹುವು ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತು ಅಮೃತಪ್ರಾಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿ ವಿಷ್ಣು ಚಕ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಅವನ ಕೊರಳನ್ನು ಕೊಯ್ದರು. ಆದರೆ ಅಮೃತವನ್ನು ಕುಡಿದಿದ್ದನಾಗಿ ರಾಹುವಿನ ರುಂಡ–ಮುಂಡಗಳೆರಡೂ ರಾಹು –ಕೇತುಗಳೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸಜೀವಗಳಾದವು. ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ದೂರು ಹೇಳಿದರೆಂಬ ದ್ವೇಷದಿಂದ ರಾಹು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸೂರ್ಯ –ಚಂದ್ರರನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಾನೆ" ಎಂಬುದು ಪುರಾಣದ ಕಥೆ.

ಮೋನಿಯರ್ ವಿಲಿಯಮ್ಸ್ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಕೋಶದಲ್ಲಿ ರಾಹುವಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕೇವಲ ಭಾರತದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಪುರಾಣಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ. ಉದಾ: ವಿಯೇಟ್ನಮಿನಲ್ಲಿ ಭೂತವು ಆಮೆಯ ರೂಪ ತಾಳಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನುಂಗುವುದು ಎಂದು, ರೊಮಾನಿಯದಲ್ಲಿ ಭೂತವು ತೋಳವಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಮಹಾಸರ್ಪವಾಗುತ್ತದೆಂದು (ಡ್ರಾಗನ್), ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಚಿರತೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಈಜಿಪ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಪವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನುಂಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪುರಾಣ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

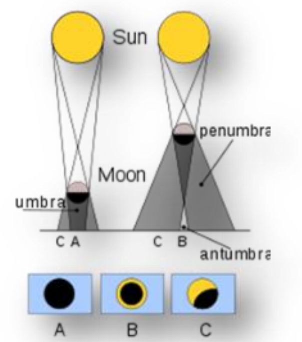

ಆಗಿದ್ರೆ ಗ್ರಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೆ?

ಸೂರ್ಯನು ಸೌರಮಂಡಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರ. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಾಯಗಳು (ಗ್ರಹಗಳು, ಉಲ್ಕೆಗಳು, ಧೂಮಕೇತುಗಳು ಮತ್ತು ಧೂಳು ಸೇರಿದಂತೆ) ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಪರಿಭ್ರಮಿಸುತ್ತವೆ. ಸೂರ್ಯವೊಂದೇ ಸೌರಮಂಡಲದ 99% ದ್ರವ್ಯರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಭೂಮಿಯ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದು, ಭೂಮಿಯ ಹವಾಮಾನದ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನು ಸಾಮಾನ್ಯ–ಗಾತ್ರದ ನಕ್ಷತ್ರವಾದರೂ, ಅದು ಸೌರಮಂಡಲದ 99% ದ್ರವ್ಯರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಹಣವು ಒಂದು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದ ವಸ್ತು ಮತ್ತೊಂದರ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಒಂದು ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಘಟನೆ. ಸೌರಮಂಡಲದಂತಹ ಒಂದು ತಾರಾಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣ ಉಂಟಾದಾಗ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಂಯೋಗದ(ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಮೂರು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕಾಯಗಳ ಹೊಂದಿಕೆ) ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಹಣ ಪದವನ್ನು ಹಲವುವೇಳೆ, ಒಂದು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ (ಚಂದ್ರನ ನೆರಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಹಾದುಹೋಗುವ ಘಟನೆ), ಅಥವಾ ಒಂದು ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವನ್ನು (ಚಂದ್ರನು ಭೂಮಿಯ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವ ಘಟನೆ) ವಿವರಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸೂರ್ಯ, ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಹಣಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

(moon's orbit) ಖಗೋಳವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಮಹಾವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಛೇದಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಹಾವೃತ್ತದ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತ ಚಂದ್ರ ಪರಿಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ವೀಕ್ಷಕನಿಗೆ ಭಾಸವಾಗುವುದು. ಕ್ರಾಂತಿವೃತ್ತತಲವೂ ಚಂದ್ರಕಕ್ಷಾವೃತ್ತತಲವೂ ಎರಡು ಬಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಧಿಸುತ್ತವೆ ; ಇವೆರಡು ತಲಗಳೂ ಪರಸ್ಪರ 50 ಗಳಷ್ಟು ಬಾಗಿಕೊಂಡಿವೆ. ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯರು ಆಯಾ ಕಕ್ಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅನುರೂಪ ಕಕ್ಷಾವೇಗಗಳಿಂದ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಭೂಮಿಯ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರನ ನೆರಳುಗಳು ನಿರಂತರ ಚಲನೆಯಲಿ ್ಲರುತ್ತವೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಈ ಮೂರು ಕಾಯಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಗಳೂ ನಡುವಿನ ಅಂತರಗಳೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನೆರಳುಗಳ ಗಾತ್ರಗಳು ಕೂಡ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ವಿದ್ಯಮಾನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ನೆರಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಪತನವಾದಾಗ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಸಂಭವಿಸುವುದು; ಹಾಗೆಯೇ ಭೂಮಿಯ ನೆರಳು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಪತನವಾದಾಗ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರಕಕ್ಷೆ ಕ್ರಾಂತಿವೃತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯರ ಕಕ್ಷಾವೇಗಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಹಣಗಳು ಪದೇ ಪದೇ ಸಂಭವಿಸುವ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲ, ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣವಾದರೆ ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ದಿ ಶೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ರೇಖಾಂಶಗಳು ಸಮ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂದು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯೂ ಹೌದು. ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವಾದರೆ ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಭೂಮಿಯಿಂದ ವಿರುದ್ಧ ದಿಶೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ರೇಖಾಂಶ ವ್ಯತ್ಯಾಸ 180 ಡಿಗ್ರಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂದು ಹುಣ್ಣಿಮೆಯೂ ಹೌದು. ಹೀಗೆ ಗ್ರಹಣಗಳು ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯರು ಪಾತ ಬಿಂದುಗಳ ಸಮೀಪವಿರುವ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲವೇ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ದಿವಸಗಳಂದು ಮಾತ್ರ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಷರತ್ತುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪೂರೈಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಗ್ರಹಣ ಸಂಭವಿಸುವುದಿ ಲ್ಲ.

ಪ್ರತೀ

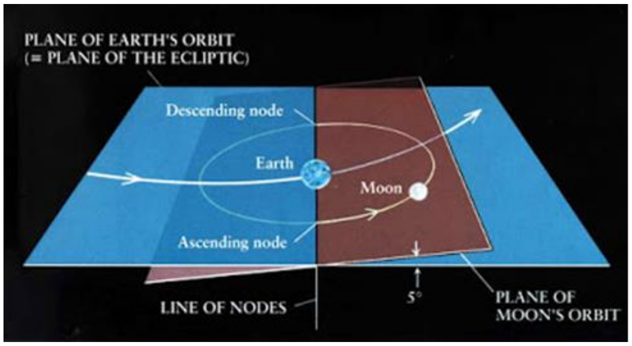

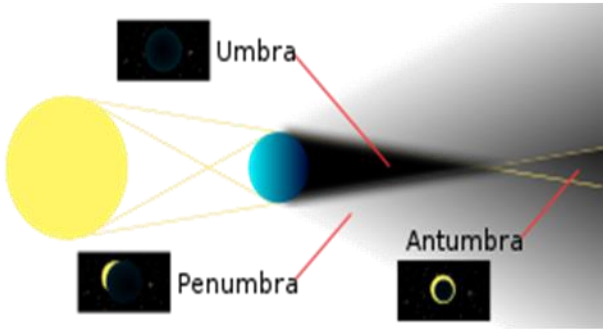

ಅಮವಾಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ /ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣವು ಸಂಭವಿಸುವುದೇ?

ಕ್ರಾಂತಿವೃತ್ತತಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಚಂದ್ರಕಕ್ಷೆಯೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಂದು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವೂ ಪ್ರತಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂದು ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಹೀಗಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣಗಳು ಎರಡು: ಒಂದು, ಚಂದ್ರಕಕ್ಷಾತಲ ಕ್ರಾಂತಿವೃತ್ತತಲಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಕೊಂಡಿರುವುದು ; ಎರಡು, ಪಾತಬಿಂದುಗಳ ಹಿನ್ನಡೆ (ರಿಟ್ರೋಗ್ರೇಡ್ ಮೋಷನ್). ಇವು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 20 ಡಿಗ್ರಿಗಳಷ್ಟು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ದಿ ಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಸುಮಾರು 18 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೆ ಪ್ರತಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯರ ರೇಖಾಂಶ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಶೂನ್ಯವಾಗುವ ಘಟನೆ) ಮತ್ತು ಹುಣ್ಣಿಮೆಗಳಂದು (ರೇಖಾಂಶ ವ್ಯತ್ಯಾಸ 180 ಡಿಗ್ರಿ ಆಗುವ ಘಟನೆ) ಚಂದ್ರನ ನೆರಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯ ನೆರಳು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಣಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೇಗೆಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಣಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುವು?

1. ಅರೆನೆರಳಿನ ಗ್ರಹಣ: ಭೂಮಿಯ ದಟ್ಟ ನೆರಳಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಟ್ಟದೆಯೇ ಚಂದ್ರ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದು.

2. ಪಾರ್ಶ್ವಗ್ರಹಣ: ಅರೆ ನೆರಳಿನ ಮೂಲಕ ಹೋಗಿ ದಟ್ಟ ನೆರಳಿನ ಕೆಲ ಭಾಗವನ್ನು ಹಾದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು.

3. ಪೂರ್ಣಗ್ರಹಣ: ದಟ್ಟ ನೆರಳಿನ ಮಧ್ಯೆ ಅಥವಾ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಮುಳುಗಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದು.

ದಟ್ಟ ನೆರಳಿನ ಮಧ್ಯೆ ನೇರ ಹಾದು ಹೋಗುವಾಗ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ ಕಾಣಿಸುವ ಗರಿಷ್ಠ ಕಾಲಾವಧಿ ಸುಮಾರು 2 ಗಂಟೆಗಳು. ದಟ್ಟ ನೆರಳಿನ ಸುತ್ತ ಆವರಿಸಿರುವ ಅರೆ ನೆರಳಿನ ಭಾಗವನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಗ್ರಹಣದ ಗರಿಷ್ಠ ಕಾಲಾವಧಿ ಸುಮಾರು 4 ಗಂಟೆಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವನ್ನು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನೋಡವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಾಗುವ ಒಟ್ಟು ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವಾದ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣವಾದ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲ್ಮೈ ಹೊಳಪಿನಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗಿದ್ದುದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಾದ ವಿಪ್ಲವದಿಂದ ಮಂಕಾಗಿ ಕಂಡುದೂ ಉಂಟು. 1884ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 4ರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವಾದಾಗ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಒಗೆದ ಧೂಳು ಮತ್ತು ಬೂದಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಯ ವಾತಾವರಣ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಗ್ರಹಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕತ್ತಲು ಮೂಡಿತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 1902, 1913 ಮತ್ತು 1950 ರಲ್ಲೂ ಆಯಿತು.

ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಪುರಾಣದ ನಂಬಿಕೆ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಅದರ ಮೂಲ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬೆಳಕು ನೆರಳಿನ ನಡುವಿನ ಆಟದ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲವಿರಬೇಕೇ ವಿನಃ ಭಯ ಹಾಗೂ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಬೇಡ.

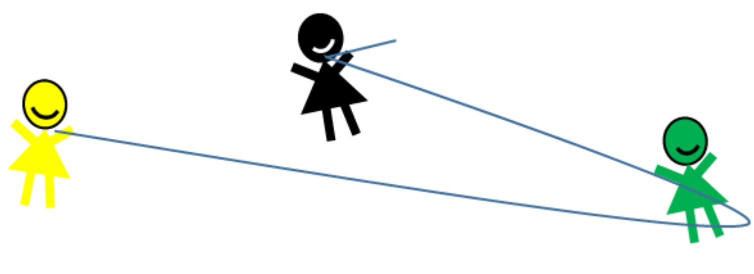

"ಚಿಟ್ಟು ಮಡಿವಾಳ"

– ಗೌತಮ್

ಇಂದು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಹಕ್ಕಿಯು ನನಗೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಾ ಚಿರಪರಿಚಿತ ಆದ್ದರಿಂದಾಗಿಯೇ ನನ್ನ ಅನುಭವ ಮೇಲೆ ಈ ಅಂಕಣವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಸಹಜವಾಗಿ ಬಯಲು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವಂತೆ ಹಕ್ಕಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಹೆಸರು "Pied Buschat"/ Indian robin ಇದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು *Saxicola caprata.* ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ **'ಚಿಟ್ಟು ಮಡಿವಾಳ'** ಹಕ್ಕಿ ಎನ್ನುವರು. ಈ ಹಕ್ಕಿಯು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು ವಿರಳವಾಗಿದ್ದು. ಗಂಡು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ರೆಕ್ಕೆಯ ತುದಿಗಳು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಬಾಲದ ಕೆಳಗೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ಇರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿ ಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗಂಡು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಅಥವಾ ಒಂದು ಗಂಡು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಸಮಯ ಬಂದು ಮಾರ್ಚ್ ನಿಂದ ಮೇ ವರೆಗೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ ನಮಗೂ ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಜೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಇವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇವುಗಳ ಬಹು ವಿಶೇಷತೆ ಏನಂದರೆ ಇವುಗಳು ಗೂಡು ಕಟ್ಟಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗಗಳು..! ಜಾಗಗಳು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಧಿಗಳು, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಯ ಸಂಧಿಗಳು, ಒಂದೇ ಕಡೆ ನಿಂತ ವಾಹನಗಳು, ಹುಲ್ಲಿನ ಬಣ, ಕೆಲವೇ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹುಲ್ಲಿನ ಪೊದೆಗಳು..

ಗೂಡು ಸಹಜವಾಗಿ ಬಟ್ಟಲಿನ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಪುಕ್ಕ, ಕೂದಲು, ಹತ್ತಿಯಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಿಗುವ ವಸ್ತುಗಳು. ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಐದು ಇರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಗಾತ್ರ ಸಹಜವಾಗಿ ಶೇಂಗಾ ಬೀಜಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕಿ ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. 2 ವಾರದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆದು ಮರಿ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತವೆ, ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಮಯ. ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷತೆ ಏನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಹಕ್ಕಿಯ ಗೂಡನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಪೋಷಕ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಆ ಗೂಡನ್ನು ತೋರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಶುದ್ಧ ಕೀಟಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಇವುಗಳು ರೈತನಿಗೆ ಪರೋಪಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳು ಮುಂಜಾವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ.

A brief study on student insight on Electricity

- Niranjan Sarvade

The study solely consists on a one hour interaction with mass of 30+ students of class 8th who have undergone the course of electricity for 3 years. A questionnaire was devised to answer in groups. The reference is made from various documents of the same kind which have been intensively studied in countries other than India.

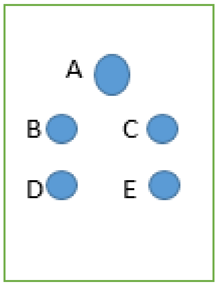

To start the interactions the subjects were asked how many wires carry current to their homes (the idea of how it came to the local source is kept out of discussion). Few answered 2 and a few answered 1 and after a very short debate all agreed on two.

On asking about the structure details of the common plugin points which have five ports or lean-tos only one or two subject were able to make the word phase and neutral. The ground was known to none. Out of 5, two ports were recognized (B & C) and remaining two (D & E) were said are similar to B & C. Further on asking about the ground port, no one could answer. They were given clues like what if the power derived is greater than that of the device's requirement, only the damage was the answer made. Later few students debated to their own statements by quoting the word fuse. But the use of ground port was not clear.

The interaction was further carried out to understand the usage of the phase and neutral. A confusing and inappropriate example usually quoted of stored water tank for electricity was then proposed and asked whether the water flows only if there are two pipes? Also it was made into to think about the cell they use to light a small bulb so that the process be aided to right direction in thought. These also could not help. The words like positive and negative were pronounced only after the cell illustration was depicted.

But to understand whether why the AC has the words phase and neutral and not the positive and negative to expect the answer of varying polarity was in somewhat justice. Only one girl could make the thing run with a confusing description. It was aided by drawing the diagram.

Furthering the interaction back on the two wires still no one can answer as to why we need them. Few answered that it is to draw more power so that the equipment's run. Then it was made evident whether the bulb can glow with the leads connected to positives of two different cells. The answer was no. The confusion of the two wires prevailed. Rather than answering the confusions they were left to explore the answers and the written interaction was sought of.

A question paper was given and left to answer in groups. To understand few other held beliefs.

Q1. To make list of required materials to make a simple bulb glowing circuit using the cell.

Answer patterns:

- Cell, wires and bulb.-2
- Cell, battery, Copper wire, galvanometer.-1
- Battery cell, rectangular plate, compass.-1
- Cell, two wires of which one is positive and other negative, and two copper wires.-1
- Insulated copper wire, compass, battery cell, rectangular plate.-1

Inferences:

Cell and battery are confused.

The usage of galvanometer was stressed by a few.

The rectangular plate disposition shows that the group has people who rote-learn and could only connect in far from actual.

The wire itself has positive and negative polarity or charge.

The insulated copper wire also may be the result of the learning of the past.

Q2. Write the circuit for the above set.

Figure a.

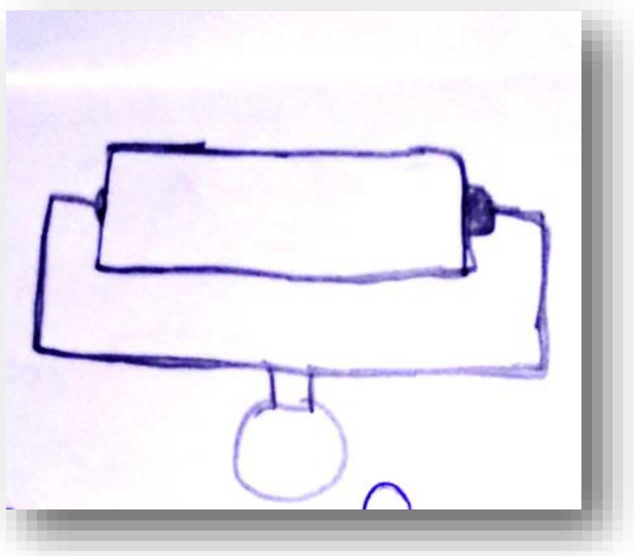

Figure b.

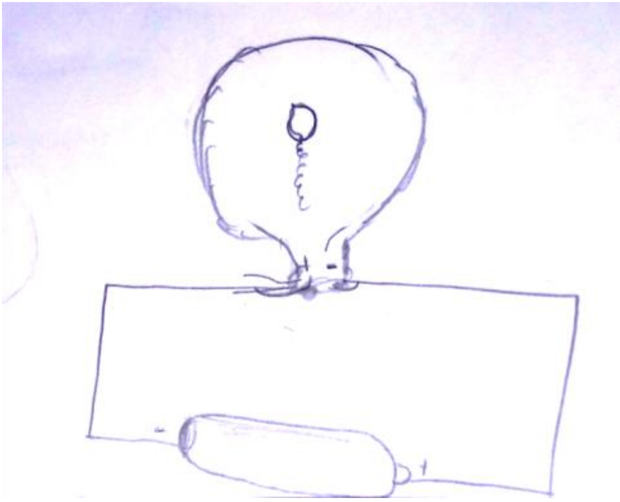

Figure c.

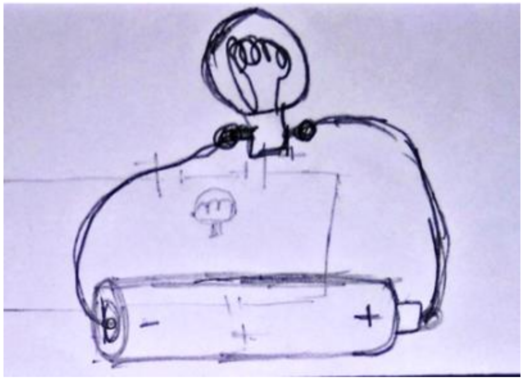

Figure d

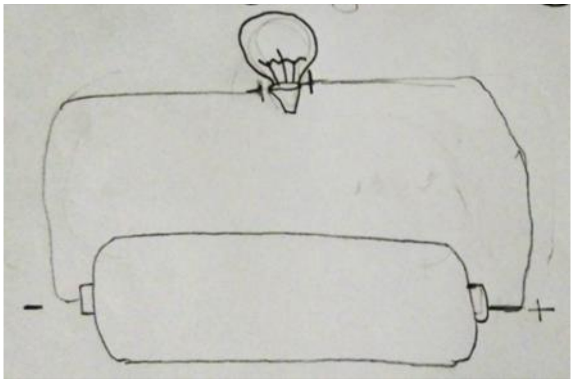

Four patterns were available as to when asked to draw the circuit diagram.

The first one has the concept of cell but the bulb is of least known. Even the polarity is given least importance.

This image can been described as with good knowledge of cell and its polarity but the structure of tungsten shown inside the bulb is showing very low detailed knowledge of bulb.

Third one could be considered as one of the nice and good one depicting every detail required at the age of participants is concerned.

This one in is unique showing two head ends for cell, further the bulb is of major concern.

Q3. What happens during the glow of bulb?

The blub glows using positive and negative voltage.

When bulb glows it becomes hot and gives light.

If the cell is attached to the bulb the current is generated.

Current will light up the bulb. The wire will not give shock. If one is neutral and one is phase we get light.

Inferences:

The concept of positive and negative voltage could be seen in an abstract, but the requirement of reference voltage is always seen missing even in PU and degree students.

The generation of current starts when the bulb is connected seems to be interesting.

The last answer pattern seemingly contains a lot more data. Might be it has practical basis.

Q4. What happens to current when bulb glows?

When bulb glows voltage decreases. We get light and we pay bill.

When bulb glows the power of cell decreases, fully decreases. Bulb grows dim. Bulb will be off.

When bulb glows electricity decreases.

When bulb glows the bulb takes electricity.

When bulb glows the electricity decreases. The plus has more electricity than negative.

Inferences:

The decrease of electricity might be a word issue or complete understanding of the concept may have been affected.

Taking or using electricity is somewhat confusing statement.

Q5. How can you say that the bulb is damaged without lighting it?

If the tungsten wire inside the bulb is damaged.

If the wire inside the bulb breaks down.

If you remove one wire then bulb is damaged.

Inferences:

The physical concept that they watch in their daily life is clearly picturized in their mind. We can see the effect of experience on learning.

This document is intended to be used in our future interventions where we have planned to take up electricity and magnetism as the main stream topic.

References:

Research as a Guide for Curriculum Development: An Example from İntroductory Electricity, Part I: Investigation of student understanding: Lillian C McDermott and Peter S Shaffer, American Journal of Physics.

Towards Modifying Children's Ideas about Electric Current Roger Osborne, University of Waikato, Department of Physics.

CURRICULAR AREAS

Social Science

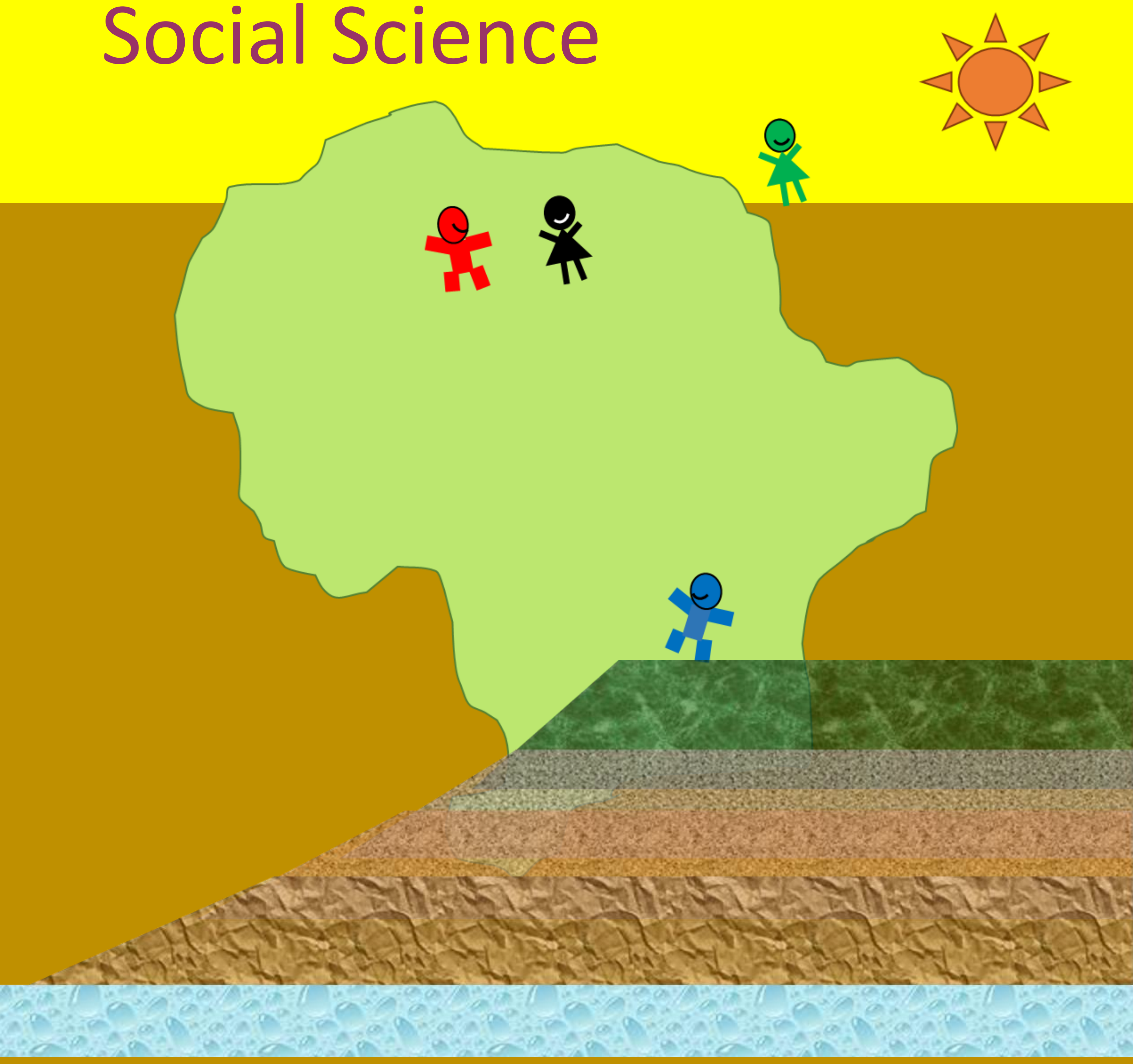

Revisiting Social Science Textbooks: Towards Meaningful Education

- Sanjay Daneil

Archaeology plays an important role in the reconstruction of our pasts. It uses specific methodologies like exploration and excavation to present the pasts before us. With the availability of artefacts excavated, Historians interpret the story of our pasts to make us understand the issues of the present. Therefore, a strong interaction between an Archaeologist, the Excavated Sources, and the Historian is necessary for the understanding of our pasts. Relying on the founded sources, abstraction of our pasts is brought under a particular framework. Examples of Historical sources in general notions are perceived as 'Stones made into a Neolithic tool' or 'an Inscription available in some of the temples' and even 'Coins which depicts the face of a King'. We have classified them into Literary and Archaeological sources. History as a subject is abstract in nature but the historical sources helps us to minimise the abstractness it carries. But some of the important questions are – What constitutes as sources those bridge our pasts with the present? How different is our story from the stories of our pasts? How History helps us to look at the world we live today? These questions could be answered only when we seriously engage ourselves in the study of History which is '*an unending dialogue between the past and the present*'.

Sources are mute and do not speak by itself. Therefore, a Historian investigates the events of the pasts by asking essential questions to the sources available. Therefore, unmuting a particular source happens by mindful and conscious questions that the Historian ask. Rajeev Bhargava, one of the leading political scientists in his book – *'Political Theory, An Introduction'* says that – '*man is a conceptual animal'* and this character makes him different from other beings living with us in the same planet. We have a tendency to reflect on what we see and we understand everything with a framework of an Idea. He classifies these reflections into two – '*Word independent reflection'* and '*Word dependent reflection'*. But how does he/she reflect his/her ideas? Is it possible to reflect ideas without using words? Yes. It is possible. Firstly, Humans are capable and use non-verbal communication. Forms like dance, art, sculpture etc., conveys the reflections in a particular manner without using words. A Historian tries to understand the Archaeological Sources and the reflections it carries by studying them using certain lenses like class, caste, empire and nationalism. Secondly, an individual reflects his/her thoughts by using words. Origin of scripts has helped us to bring his/her thoughts on a material and reduced the abstractness of one's thought on a material he/she writes. We depend on words to express our views and to provide insights on what we feel about the place we live. Taking into consideration that word dependent reflections help us to understand our society, a school textbook can be an objective source to study our pasts to analyse its reflections on the present.

Power of content – Textbooks as source of learning

Textbooks are often seen as guiding sources to progress to next grades in schools. In general, questions in the textbooks are asked during the examinations to evaluate child's progress. The contents and its narrations are designed by a particular committee or a board. But the primary question is what contents does the child read during his/her schooling? Beyond common sense knowledge, content in textbook designs the way a child thinks and acts. Many of our own ideas of life have begun with one of the chapter our teacher taught during schools and has made a indelible impact on our lives today. Therefore, contents in itself is an important component of thoughts and ideas we share and exchange in the present. What contents were dealt a decade ago? And has it got to do something with the contents of current textbooks itself is an important study of time and value. Later, the way it is written plays an important role in designing the child's ability to narrate a situation or an event. Study of language believes that reading, thinking and speaking is an integrated activity. Therefore, a child adopts all of these activities as a whole to interpret a situation or an event witnessed during its life time. Content along with its qualitative narration helps a child to draw inferences to interpret its insights. *A child, who studies Socio-Political life in the classroom, should be able to connect between girls usually not allowed to play on a field after school hours with a woman who is restricted to enter some of the religious centers.* Content becomes a tool to make a child to think and connect his/her reflection in understanding the society.

Thoughts and Questions – Textbooks as promoters of critical reflection

Social Science position paper by National Focus Group conveys that a child should involve in the process of critical reflection. It says **– "Critical reflection pre-supposes a comprehensive curriculum in which learners – both teachers and children – participate in generating knowledge without any latent and manifest forces of coercion. It is through this non-coercive and participatory mode that children and teachers stand the best chance of making teaching and learning interesting as well as enjoyable".** Therefore, to promote critical reflection in a child, a grounded and comprehensive curriculum becomes essential. Albeit, a curriculum is designed well, thoughts framed in the textbook reflects the child's ability to question.

Questions asked in the textbook is as important as contents arranged in the curriculum. Some questions play a remarkable role in building child's ability to critically look at his/her surroundings. NCERT history textbook – Theme – History – Our pasts – Chapter I **– 'What, Where, How and When'** asks a child to "**Describe at least two ways in which you think the lives of kings would have been different from those of farmers?" –** to inculcate an aspect of critical reflection is not an easy task and needs a lot of focused effort to frame questions of this kind. Let us now think of a question like – Who is the founder of Vijayanagara empire or When was the Battle of Talikota fought? Child immediately remembers the information during the classroom teaching or takes the help of a search engine instead of thinking in a critical manner. Therefore, a question creates ample of thoughts in a child to come out with justified reflections based on the experiences it has undergone. This helps a child to question different aspects of the society using a qualitative framework that he/she has learnt during his/her schooling. As adults, our way of questioning contemporary politics, sociological issues or economic crisis has emerged as an ability by the quality questions asked in schools and colleges by our teachers and textbooks.

Meeting economic and creative impressions: Textbooks as ladders of society

Textbooks have the capacity to create jobs to children in their adulthood. Education which has now become a job seeking project has continued its attention on accumulation of information which is generally asked in job creating examinations. The designs of our curriculums have emerged according to job standards and economic gains. But education should serve a different purpose all together. Therefore, an understanding of a '**shift from utilitarianism to egalitarianism'** becomes essential. NCF 2005 focuses on these developments which is broader and normative than just economic development. By this I do not mean that education should not focus on creating jobs but as a fundamental principle, education should be guided by faculty of creativity and criticality. Climbing a ladder of norms and values; and developing aesthetic senses to view the society brings us closer to humanity and kindness which is usually absent in objective type questions to secure employment. And for this reason a committee involved in textbook making, believes that – "**It is important to reinstate the significance of the social sciences by not only highlighting its increasing relevance for a job in the rapidly expanding service sector, but by pointing to its indispensability in laying the foundations for an analytical and creative mindset"**.

Pluralism and Democracy – Textbooks as propagators of Constitutional Values

Indian Constitution – A guiding document resting its foundation on morals and ethics has formed our identity as citizens after achieving freedom from colonial rule in the year 1947. The spirit of our constitution has been our guiding lamps to live moral lives. One who imbibes the culture of our constitution becomes a propagator of morality and an aspirant of a peaceful society. Our school textbooks serve the purpose of making a child both rational and moral. It relies heavily on our constitution to frame its contents based on the values embedded in the book. India, a nation of diversity has rightly adopted the philosophy of Pluralism and Democracy in the making of our constitution. Janaki Nair, noted Historian of Modern India remarked in the History for Peace conference held in Calcutta, 2018 – that NCERT focuses on the study of history by understanding the word pasts as plural. There can be no singular past because of its vastness and wide participants. A single narration and singular past becomes a threat for a nation like India which rests its foundation on principles like pluralism and democracy.

This does not mean that a child of an early age should know the number of fundamental rights or the process of amending the constitution. Direct and Deliberate efforts to exert information about constitution through text-books serves no purpose. Pluralism or Democracy are abstract concepts and are dealt by adults in their graduation and even post-graduation programs. Bringing it into child-friendly proportion without simplifying the essence of the concepts deserves immense cultural capital. Therefore, adopting progressive and innovative pedagogical practices becomes significant in classroom teaching. I have personally seen textbooks containing topics related to constitutional amendments in class VI and VII. Dumping of information and Coercion of values fails to nurture child's critical agency and hampers its inborn creativity. Anti-Creative education leads to absolute mechanical lives and its emphasis in shaping creative or conceptual beings as mentioned above is relatively low.

Nationalism and Internationalism – Textbooks as agents of Nation, Nationality and Cosmopolitanism

Textbooks are framed to bring National Unity and to regulate the spirit of Nationalism. Nationalism in the contemporary times is being defined through political trends rather than critical approaches. With the emergence of dubious ideas of nation and nationalism, humans are gaining mixed identities. These mixed and conflicting identities sometimes shake the underlying human values further harming the constitutional spirit of the country. Romila Thapar, noted Historian of India in her essay – ***'What is Nationalism'*** – asks questions like – ***What sort of India we think of? What defines our identity as citizen of India?*** *should be the focus of our textbooks in schoo*ls today. Only then the future generations will be able to enjoy 'India' which is founded on the principle of Just, Equal, Secular, Democratic and Socialistic kind. The child should imagine its country in multiple ways rather than a single notion. Therefore, NCF 2005 not only focuses on a large scale Nation perspective but also strives to connect the local with the Nation. Adopting these measures will enable child to connect with the local needs, primarily with a broader perception of a Nation.

Rabindranath Tagore's ideas of Intense Internationalism is valid and essential today. His contribution to Poetry has influenced our thoughts in understanding what a Nation should look like. NCERT – History – Our Pasts III – Chapter – V – '***When People Rebel'*** while discussing about 1857 rebellion does not forget to discuss about ***'Taiping Rebellion'*** in China which took place in the same time. By this a child relates the struggles of people against colonialism as a whole. Here, India is seen as local and China as Global thus a child receives a ***'Glocal'*** understanding of the society.

Idea of Cosmopolitanism and Internationalism makes the core of International Political Affairs and Humanitarian values. Hence, our textbooks should deal with questions of how do we relate ourselves to the identity of Global citizen? How world peace and multiple identities can coexist together? Therefore, textbooks are great way to achieve the larger societal ends concerning human rights and values as well.

Identities and Recognitions – Textbooks as Representation

Textbooks have always been linked with identities. Facts and Interpretations chosen by the textbook committee develops one's own identity. In a country like India whose foundations are placed on the principles of diversity, bringing such identity is a difficult task. But, the makers of the textbooks should not forget to provide representations through the contents and facts it chooses during the formation of a text. Providing identities brings a new kind of recognition to a child who belongs to different gender, caste, class and region. Their achievements in a particular sense should be cherished. Woman's role in the freedom struggle is confined to few individuals who belong to the elite. Therefore, Social Science position paper mentions that – ***"Gender concerns have been addressed within the Social Sciences by including women as 'examples'. For instance, in History the discussion on women is often limited to including Rani Lakshmibai, Sarojini Naidu, and some others in the chapters on India's freedom struggle. But 'gendering' the curriculum is not limited to increasing the number of references to individual women. Rather, what is crucial is the need to make the perspectives of women integral to the discussion of any historical event and contemporary concerns"***.

Dalit identities have been hidden by mainstream narrative of History. The participation Dalits in the 1857 rebellion can be an example. Badri Narayan, an eminent historian mentions about heroes who belong to the lower strata of the society. In his book ***'Women Heroes and Dalit Assertion in North India'*** – He mentions that – ***"Kuar Singh, Tantya Tope and Nana Saheb do not figure in the Dalit narrative of the 1857 freedom struggle. The people who do figure are Chetram Jatav, Balluram Mehtar, Banke Chamar and Vira Pasi, who were martyrs born in the lower strata of society. Although the elite nationalist heroes are not negated, they are ignored in the Dalit narratives. Their emphasis is on the sacrifice of the Dalit martyrs of the nation who sacrificed their lives despite their low birth and poor socioeconomic status"***.

Textbooks change and go through a lot of amendment. Analysing them as artefacts – '***objects made by human being, typically one of cultural or historical interest' –*** allows us to uncover the actual History behind a text making processes. Albeit, a textbook is generally seen as an avenue to clear examinations but its narration and facts should create a broader impact on the society. On a serious note, school education should undergo changes based on new ideas and theories which makes quality education possible. A textbook cannot be seen as mere avenues today but as artefacts which is made of deliberate intentions and agendas. Therefore, a textbook in a Nation like India should be a representation of multiple perspectives. India, being a land of diversity possess various culture, belief, language, caste and classes, representing them in school textbooks is an essential task because Democracy rests its foundation on Diversity and Representation. Certain interferences in the making of the textbooks has succeeded in denying these representations and has created an imbalance in the society to cherish the achievements of a large number of people who have contributed for the progress of our Nation. The core values embedded in our constitution like Equality which is also our fundamental right cannot be taken for granted. Rajeev Bhargava in his book ***Political Theory, An Introduction*** mentions that – ***"Nothing today can be taken for granted. Secularism, Democracy, and Equality cannot simply be assumed. Their ethical importance will also be questioned. Their values have to be justified not only to people who oppose it but also to those who defend it"***. Equality in terms of education and educational institutions cannot be restricted to Free education or Reservations. It is also about Representations in textbooks – '***Equality should also stand for quality textbooks for all***'.

Artefacts cater in understanding History, Similarly Textbooks as pedagogy aids in understanding the abstractness of Education. Aspiring for a good textbook is similar to aspiring quality education. Therefore, for an educator who works to construct a better society, a textbook has now become an immediate source to rely on. How should one look at textbooks and What impact does it have on our children becomes an essential question that each educator should ponder upon.

Classroom Experiments and Experiences

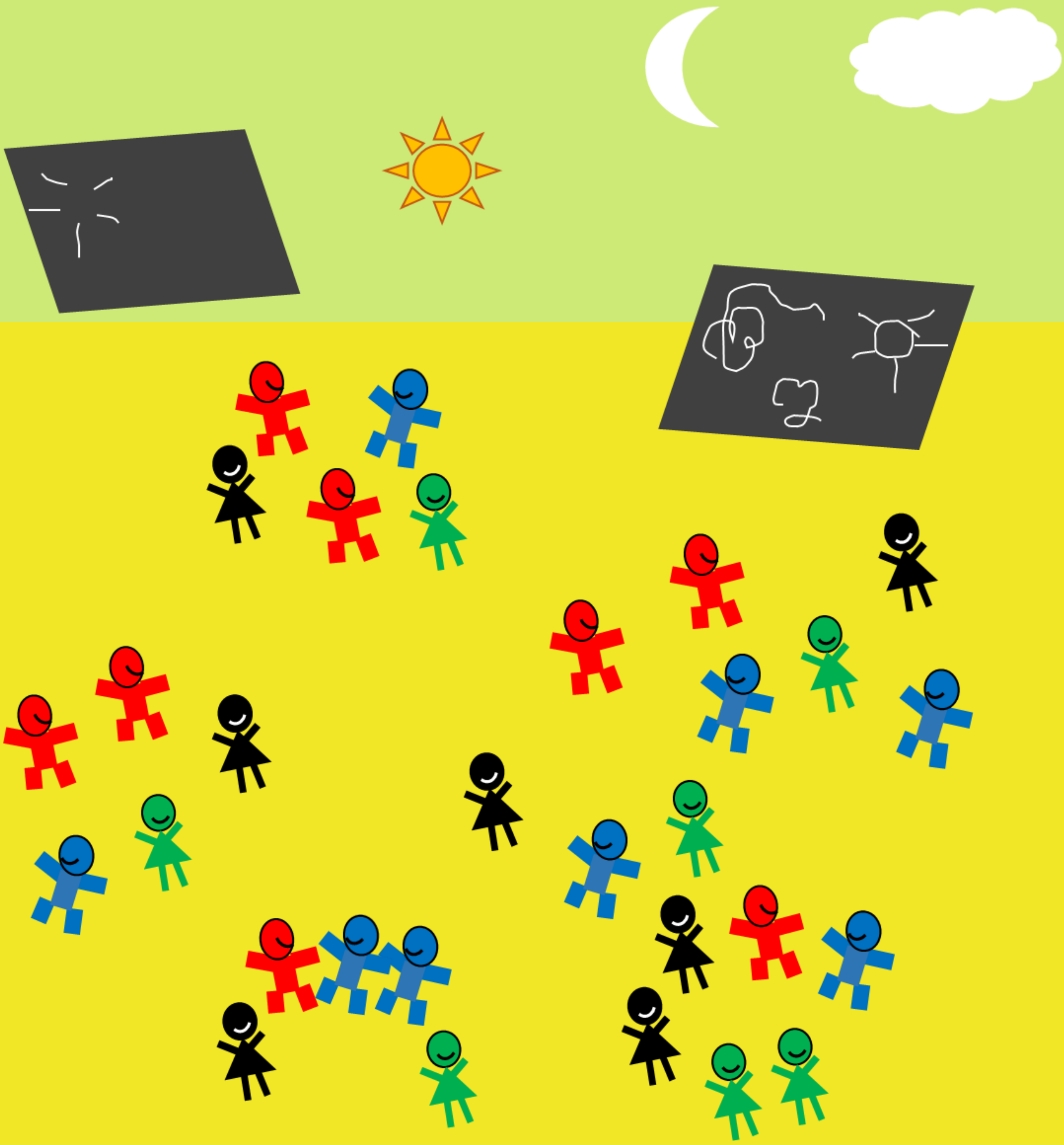

Fire in the mountain! Run, Run, Run!

- Yathiraj Sharma

ಇದರ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದಾಗಲೇ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಇದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಇನ್ನು ಹಲವೆಡೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅನುಭವ ನನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ. ಈ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕೆಲವು ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಬಂದು, ಒಂದಷ್ಟು ಹೊಸ ಙಟಚಿಟಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಆಗ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಆಟವಿರಲಿ, ಯಾವುದೇ ಚರ್ಚೆಯಿರಲಿ, ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರಿಸಲು, ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳೇ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕರಿಸುವುದು ನಾನು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ನನ್ನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು. ನಾನು ಏಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವುದು ನಾನು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಹಾಂ! ಈಗ ವಿವರಣೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ಐ.ಕ.ಖ ಶಾಲೆ. ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಐದನೆಯ ತರಗತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟು 18 ಮಕ್ಕಳು (ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ 11 ಹಾಗು ಐದರಲ್ಲಿ 7). ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಷ್ಟು, ಈ ಆಟಕ್ಕೆ ಒಳಿತೆಂದು ಎರಡೂ ತರಗತಿಗಳನ್ನ ಸೇರಿಸಿ ಈ ಆಟವನ್ನು ಆಡಿಸಿ, ನಂತರ ಮಕ್ಕಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಸಮಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ.

ಈ ಆಟ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. 'ಈಡಿಜ ಟಿ ಣಜ ಟಠಣಾಟಿಣಚಿಟಿ .' ಎನ್ನುವ ಮೂಲ ಆಟದ ಬದಲಾದ ರೂಪ ಇದು (ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಡೋ ಎಷ್ಟಪ್ಪ ಎಷ್ಟು ಆಟ). ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಓಡಲು ತಿಳಿಸುವುದು. ಆಟವನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಈಡಿಜ ಟಿ ಣಜ ಟಠಣಾಟಿಣಚಿಟಿ ಎಂದು ಕೂಗುವಾಗೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು 'ಖಣಟಿ, ಖಣಟಿ, ಖಣಟಿ' ಎಂದು ಮೂರು ಬಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಓಡತ್ತಿರಬೇಕು. ಒಂದಷ್ಟು ಸಮಯದ ಬಳಿಕ, ಆಡಿಸುವವರು ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಗುವುದು. ಕೂಗಿದೊಡನೆ ಆ ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟೆ ಜನ ಇರುವ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರು ಉಳಿಯುವರೋ ಅವರು ಔಟ್!

ಇದನ್ನು ಆ ಹದಿನೆಂಟು ಮಕ್ಕಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಡಿಸಸಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳೇನೋ ಖುಷಿಯಿಂದಲೇ ಆಡಿದರು. ಮೊದಲಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಗು ಔಟಾಗದ ಹಾಗೆ, ಅಂದರೆ ಸಮವಾದ ಗುಂಪುಗಳು ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆ (ಅಂದರೆ 2, 3, 6, 9. ಅದೃಷ್ಟವಾಶಾತ್ 18 ಒಂದು ಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಆಟ ಆಡಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸುವುದು. ಆಗ ಆಟ ಆಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ). ಪ್ರತೀಬಾರಿಯೂ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಗುಂಪುರಚನೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಎಷ್ಟು ಗುಂಪುಗಳು ಆಗಿವೆ, ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ '3' ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಮಕ್ಕಳು ಆರು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಆಡಿಸುವವರು, 'ಹಾಗಿದ್ದರೆ 18 ಜನರಲ್ಲಿ 3ಜನರ ಆರು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೇ', ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು. ಹೀಗೆ ಆಡಿಸುವಾಗ, ನಡು ನಡುವೆ 1 ಹಾಗೂ 18 ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ.

ನಂತರ, ಒಂದೆರೆಡು ಮಕ್ಕಳು ಔಟ್ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಈಗಲೂ ಸಹ, ರಚನೆಯಾದ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಔಟಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಚರ್ಚಿಸಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: '4' ಎಂದು ಕೂಗುದಾಗ, 4 ಗುಂಪುಗಳು ಈಠಿಡಿಟ ಆಗಿ ಇಬ್ಬರು ಉಳಿಯುವರು. 'ಹದಿ ನೆಂಟು ಜನರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಗರಿಷ್ಠ ಎಷ್ಟು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಹಾಗೂ ಉಳಿಯುವವರು ಎಷ್ಟು?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಆಟವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ.

ಆಟದ ಕೊನೆ ಯಾವಾಗ? ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಉಳಿದಾಗ ಆಟವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಆಟವನ್ನು ಆಡಿಸುವುದು.

ಈ ಆಟವನ್ನು ಆಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಚರ್ಚಿಸಿದೆ. ಈಗಲೂ ನನಗೆ ಅದೇ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದು! ನಾನು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ನನಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು!

ಪ್ರಶ್ನೆ 1– 'ಆ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ 10 ಜನ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಅಂದ್ಕೋಳಿ. ಈಗ ನಾನು 2 ಅಂತ ಕೂಗಿದ್ರೆ ಎಷ್ಟು ಗುಂಪುಗಳಾಗುತ್ತೆ?'

ಅಲ್ಲಿದ್ದ 5 ನೆಯ ತರಗತಿಯ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳು ಒಡನೆಯೆ ಉತ್ತರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ನೀಡಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದಷ್ಟು ಜನ 5 ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ಅದು ಹೇಗೆ ಅವರಿಗೆ ಹೊಳಿಯಿತು ಎಂದು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಒಂದೆರೆಡು ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಬೇರೆ ತರಹದ್ದು ಶುರು ಮಾಡಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 2: 'ಆ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ 9 ಜನ ಓಡ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಅಂದ್ಕೊಳ್ಳಿ. ಯಾರೊಬ್ರೂನು ಔಟ್ ಆಗಬಾರದು ಅಂದ್ರೆ ನಾನು ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೇಳ್ಬೇಕು?

ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವ್ರು 1 ಎಂದ್ರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವ್ರು 9 ಅಂದ್ರು. 1 ಮತ್ತೆ 9 ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದ್ರು ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ಯಾ ಯೋಚಿಸಿ ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಐದನೆಯ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು '3' ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ಹೇಗೆ ಕೇಳಿದೆ. ಮೂರು–ಮೂರು ಜನ ಗುಂಪು ಮಾಡಿದ್ರೆ, ಒಂದ್ರಲ್ಲಿ 3, ಆಮೇಲೆ 6, ಆಮೇಲೆ 9, ಎಂದ್ರು. 'ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಗುಂಪುಗಳು?' ಕೇಳಿದೆ. '3' ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಒಂದು ನಾಲ್ಕೈದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಐದು ಜನ 5ನೆಯ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತರಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತರಗತಿಯ ಒಂದು ಮಗುವೂ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 3: 'ಸರಿ. ಈಗ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ 12 ಜನ ಓಡ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಅಂದ್ಕೊಳ್ಳಿ. ನಾನು ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನ ಹೇಳಿದ್ರೆ ಇಬ್ಬರು ಔಟ್ ಆಗ್ತಾರೆ?'

ಇದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸವಾಲಾಯಿತು. ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ತಕ್ಷಣವೇ 10 ಎಂದಳು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ 4 ಎಂದ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ 2 ಎಂದ. ಮೂವರದ್ದೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. 10 ಎಂದಿದ್ದವಳದ್ದು ಚರ್ಚಿಸಲು ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಳಿಗೇ ಕೇಳಿದೆ. 10 ಜನ ಗುಂಪು ಮಾಡಿದರೆ ಉಳಿಯುವವರು ಇಬ್ಬರೆ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದಳು. ಈಗ ಮಿಕ್ಕವರದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಲು ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ 12 ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು, 'ಇವರೆ ಆ 12 ಜನ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಈಗ ನಾನು 2 ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಗುಂಪು ಮಾಡಬಹುದು?' ಕೇಳಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಯಾರೂ ಉತ್ತರಿಸದೇ ಇದ್ದರಿಂದ, ಒಂದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಎರೆಡೆರೆಡು ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಗುಂಪು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಏನೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮೂರಕ್ಕೂ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಾಗಲೇ ಒಂದು ನಾಲ್ಕೈದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದು ಮಾಡಲು ತಿಳಿದು ಹೋಯಿತು. ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ '5' ಎಂದು ಕೂಗಿದಳು. ವಿವರಿಸಲು ಕೇಳಿದಾಗ, 5 ಜನರ ಎರೆಡು ಗುಂಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಕೊನೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಐದಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಐದನೆ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಈ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಮಾಡವು ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ನಾಲ್ಕನೆ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಏನಕ್ಕೂ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 4: 'ನೀವು ಓಡ್ತಿರೋ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ 13 ಜನ ಇದಾರೆ ಅಂತ ಅಂದ್ಕೊಳ್ಳಿ. ನಾನು ಒಬ್ರನ್ನೂ ಔಟ್ ಮಾಡಬಾರದು ಅಂದ್ರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು?'

1 ಮತ್ತು 13 ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರಗಳು ಈ ಸರಿ ಸುಲಭವಾಗಿಯೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟವು. ಐದನೆ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಿಸಲು ಆರಭಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿವೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಹುಡುಕಾಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವರು ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಹಾಗೆ ಬಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಪೆನ್ನಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಡು ನಡು ಒಂದೇನೋ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ, ಇಲ್ಲ ಅದು ಆಗೋದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅವರೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ತರಗತಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದೆ. ಇದಾದ ಬಳಿಕ ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚಿಸಲು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಿದ್ದವು. ಅಪವರ್ತನ, ಭಾಜ್ಯ, ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡೋಣವೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಸಮಯದ ಅಭಾವದಿಂದ ನಾನು ಹೊರಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು.

ಕಥೆ ಕೇಳುವ ಸಮಯ –ನಿತಿನ್ ಎಂಬ ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗನ ಕಥೆ

– ಮಾನಸ ಪಿ.ಎಂ

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ತೆ,

ನನ್ನ ಪರಿಚಯ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇರ್ಬೇಕು ಅನ್ನೋಕ್ತೀನಿ. ಹಾಗೆ ನಾನು ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಹೇಳಿದಂತಹ ನಾಗೇಂದ್ರನ ಕಥೆ ಕೂಡ ನಿಮಗೆಲ್ಲ ನೆನಪಿದೆ ಅಂತ ಅನ್ನೋಕ್ತೀನಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇವತ್ತು ಕೂಡ ನಿತಿನ್ ಅನ್ನೊ ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗನ ಕಥೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಕು ಅಂತ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ಶಾಲಾ ಭೇಟಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಮೊದಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತರಗತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ತರಗತಿ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ನೀವು ಯಾವ ತರಗತಿ ಆದ್ರೂ ತಗೊಳ್ಳಿ ಆದ್ರೆ 4ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗ್ಬೇಡಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿತಿನ್ ಅಂತ ಒಬ್ಬ ತರ್ಲೆ ಹುಡುಗ ಇದ್ದಾನೆ. 4 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ನಮಗೆ ಸರಿ ದಾರಿಗೆ ತರೋಕ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಒಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಒಳ್ಳೆ ಹುಡುಗ ಅಂತ ಒಂದು ದಿನ ಕೂಡ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಹುಟ್ಟು ತರ್ಲೆ, ಅವನು ಭೂಮಿಗೆ ದಂಡ, ಯಾರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಲ್ಲ, ನಿಮಗೆ ಅವನು ಪಾಠ ಮಾಡೋಕೆ ಬಿಡಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ನೀವು ಅದೊಂದು ತರಗತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವ ತರಗತಿ ಆದ್ರೂ ತಗೊಳ್ಳಿ. ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ನನಗೆ ಮೊದಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಯಾವುದು ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾರೋ ಅದರ ಕಡೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹೋಗೋದ್ ಅಲ್ವಾ? ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಸಹಜ ಗುಣವೂ ಹೌದು. ಅದೇ ರೀತಿ ನನಗೂ ಕೂಡ ಆ ಹುಡುಗನ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ತರಗತಿ ಕಲಿಕೆ ಶುರು ಆಗಬೇಕು ಅಂತ ಅನಿಸಿತು. ಅವತ್ತಿಂದ ಶುರುವಾಯಿತು ನೋಡಿ ನನ್ನ ನಿತಿನ್ ಜರ್ನಿ. ಮೊದ ಮೊದಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಈ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನಗಳೆಲ್ಲ ಹೊಸದು. ಅದು ಸುಮಾರು 30–40 ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಂದೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗುವಂತೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುವುದು ಯಾರಿಗೆ ಆದರೂ ಕಷ್ಟವೇ. ಅದರಲ್ಲಂತೂ ನಿತಿನ್ ಯಾವಾಗಲೂ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವುದೇ ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕ ಹರಿದು ಹಾಕಲು, ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಅಳಿಸಲು, ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದು ಸಪ್ಪೆ ಮೋರೆ ಹೊತ್ತು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು. ಈ ರೀತಿಯ ನಿತಿನ್ ಕುರಿತು ಶಿಕ್ಷಕರೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿತಿನ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತ ಕಲ್ಪನೆ ಮೂಡಿಸಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ನಿತಿನ್ ಕುರಿತಾದ ಮಾತುಗಳು ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರದಷ್ಟೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಶಾಲೆಯ ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರದ್ದೂ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳದೂ ಸಹ ಆಗಿತ್ತು. ನನಗೂ ನಿತಿನ್ ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೊದ ಮೊದಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ನಿಜ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ನಿತಿನ್ ಗೆ ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ, ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ಅದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏಳನೇ ತರಗತಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೂ ಕೂಡ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸಹ ಕಳೆದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಣ್ಣನನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ಪೋಷಕರೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಲಸ್ಯ ನಿತಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನಿತಿನ್ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವುದು ಕೇವಲ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಆಟ ಆಡಲು ಅಷ್ಟೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಇಡೀ ಶಾಲೆಗೆ ನಿತಿನ್‌ನ ಪರಿಚಯವಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವನ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯರಾದವರು ಇಬ್ಬರು ಗೆಳತಿಯರು ಮಾತ್ರ. ತನ್ನ ಬಹುಪಾಲಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಶಾಲಿನಿ ಮತ್ತು ಗಾನವಿಗೂ ಕೂಡ ನಿತಿನ್ ಬಹಳ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತನಾಗಿದ್ದ. ನಿತಿನ್ ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ದಂಡನೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯ ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಕೇಕೆ ಹಾಕಿ ನಕ್ಕರೆ ಈ ಇಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತೆಯರು ಮಾತ್ರ ನಿತಿನ್ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿತಿನ್ ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯನಾಗಲು ಕಾರಣ ಒಂದಿತ್ತು. ಈ ಇಬ್ಬರೂ ನಿತಿನ್ ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ನೀಡಿದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳ ತರಹ ಜಗಳ ಆಡುತ್ತಾ ಬೇಸರ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಯಾಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೈಲೆಂಟಾಗಿ ಬಿಟ್ರೀ? ನನ್ನ ಕಥೆ ಓದ್ತಾ ಓದ್ತಾ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಬೋರ್ ಆಯ್ತು ಅನ್ಸುತ್ತೆ. ಸರಿ ಹಾಗಿದ್ರೆ ಈ ನನ್ ಕಥೆನೂ ಇವತ್ತಿಗೆ ಮುಗಿಯೋದಿಲ್ಲ. ನೀವು ನನ್ನ ಕಥೆ ಓದುತ್ತಾ ಕೂತ್ರೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬರ್ದಿರೋ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದೋದು ಯಾವಾಗ? ಅಲ್ವಾ? ಸೋ, ನಾನು ಉಳಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ. ಇಷ್ಟೊತ್ತು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಥ್ಯಾಂಕ್ಯು,,,..

Art by Flavia

ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು

Teachers as transformative intellectuals

– Essay by Henry and translation by Ramakrishna

ಮೇಲಿನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಈ ಲೇಖನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿನೂತನವಾಗಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ತರಗತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗಿ ನೋಡುವುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯ ಎಂಬ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ, ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣಿತರಾಗಿ ಮಾತ್ರ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಸುಧಾರಣೆಯ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುವ ಚರ್ಚೆಸಂವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಅನುಭವ, ವಿವೇಚನೆ ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅದು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದಾಗ ತರಗತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ದಿನನಿತ್ಯದ ವಾಸ್ತವತೆಯಿಂದ ಸುಧಾರಣೆ ದೂರನಿಂತುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗದಿರಬೇಕಾದರೆ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸುವ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಿಂದಲೇ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅದರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪಾಲುದಾರರಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

"ಶಿಕ್ಷಣ ಒಂದು ಜನಾಂಗವನ್ನೇ, ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನೇ ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ ಈ ಲೇಖನದ ಆಶಯ ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ".—ರಾಮಕೃಷ್ಣ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಹೆನ್ರಿ ಎ ಜಿರೊಕ್ಸ್ ಎಂಬವರು ಮೇಲಿನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಧಾರಣೆಯ ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಆ ಸಂದರ್ಭ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಆತಂಕಕಾರಿಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಯುವಕರಿಗೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಮತ್ತು ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ನಾಗರೀಕರಾಗಿ ತಯಾರಿಮಾಡುವ ಹೊಣೆ ಅವರ ಹೆಗಲೇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಂತ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಮುಂದಾಲೋಚಿಸುವ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಅವರಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಆಲೋಚನೆ, ಚಿಂತನೆ, ಅನುಭವ ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲೆ ಸೇರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೇವಲ ಅನುಷ್ಠಾನದವರಾಗಿ ಅಥವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತರಾಗಿಯಷ್ಟೆ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವಂತೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಮೇಲಿನವರ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಆದೇಶಗಳ ಅನುಪಾಲಕರಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಉಳಿದಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಅವರು ಹೊರಗಡೆಯೆ ಉಳಿದಿದ್ದರು. ಇದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿ ಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮುಖ್ಯರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದಂತೆ ಎಂದು ಜಿರೊಕ್ಸ್ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೆನ್ರಿ ಎ ಜಿರೊಕ್ಸ್ ಮುಂದುವರೆದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, "ಇಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಐಡಿಯೊಲಾಜಿಕಲ್ ವಾತಾವರಣವು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಅವರಿಗೆ, ಅವರ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ತಯಾರಿ, ಸೇವಾವಧಿ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ತರಗತಿ ಬೋಧನೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸ್ವಾವಲೋಕನದೊಂದಿಗೆ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಮೂಲಭೂತ ಸವಾಲನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ತಾವು ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಯಶಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಪಾತ್ರ ಇರುವುದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಡುತ್ತಿದೆ."

ಮುದುವರೆಸಿ, "ಇಂತ ಒಂದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಬೇಕು, ಅದು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿಬಿಟ್ಟುದೆ ಇಂದಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಹುಪಾಲು ಕಾರಣ, ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಒಂದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಡೆಯಬೇಕು. ಅದು ಅವರ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಅವರು 'ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸಿಗರು' ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವಂತೆ ಇರಬೇಕು" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳುವ ಜಿರೊಕ್ಸ್ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾದ ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಶಿಕ್ಷಕ ಕೆಲಸದ ಜೊತೆ ಗುಮಾಸ್ತಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸದ ಗುಣಮಟ್ಟನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ಅಂಶಗಳು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೆಲಸದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ಐಡಿಯಲಾಜಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಬಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. ಅಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣಿತರ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿರುವ ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತಶಾಹಿಯೊಳಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. ಅಂತ ಪ್ರಭಾವದಡಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಾರ್ಯ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಶಾಲೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕಾಪಿಡುವ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸುವ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸುವ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ನಾಗರೀಕರಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿಸುವ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿದ್ವಜ್ಜನರಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು.

ಈ ಲೇಖನದ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಿರೊಕ್ಸ್ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಯ ಯೋಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ನೋಡುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾಗ 1

ಶಿಕ್ಷಕ ಕಾರ್ಯದ ಅಮೌಲ್ಯೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅಕುಶಲೀಕರಣ (Devaluing and deskilling)

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಸೇವೆಗೆ ಸೇರಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಲಿರುವ ಅಂಶವೊಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಸಾಧನವಾಗಿ ನೋಡುವ ಐಡಿಯಾಲಜಿ (instrumental idealogy) ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಗತಿ ಕಲಿಕಾಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೆರಡರಲ್ಲು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ತಾಂತ್ರಿಕಶಾಹಿ ವಿಧಾನಗಳ (technocratic approach) ಮೇಲಾಟ ಎನ್ನಬಹುದು. ಶಾಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಸಾಧನವಾಗಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೋಡುವ ಪರಿಪಾಠದ ಹಿಂದೆ ಹಲವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳಿವೆ. ಅವೆಂದರೆ, ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದು; ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಾಲಾ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ(standardization); ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೆಲಸದ ಅಮೌಲ್ಯೀಕರಣ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಲೋಕನ: ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಸಾಧನವಾಗಿ ನೋಡುವ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ವರ್ತನಾವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಷಯವಾರು ಪರಿಣಿತಿ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನಗಳೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಝೀಚ್ನರ್ ದಾಖಲಿಸಿರುವುದನ್ನು ಪುನಹ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುತ್ತದೆ:

> "ಈ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿರುವುದು "ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ" ರೂಪಕವಾಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಗಾರರಾಗಿ ನೋಡುವ ಯೋಚನೆಯಿದೆ. ಭವಿಷ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು, ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಮ್ಮದೆ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬಹುದು, ಅಥವ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸದೆಯು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ವಿವಿಧ ಪೂರ್ವನಿಶ್ಚಿತ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆಗ ಅವರು ಪರಿಣಿತಿಹೊಂದಬೇಕಾದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಹಳ ಸಂಕುಚಿತವಾದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇತರರಿಂದ ಪೂರ್ವ ನಿರ್ಧರಿತವಾದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ವೃತ್ತಿ ವಿಷಯದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಕೌಶಲಗಳು). ಅವು ಶಿಕ್ಷಕ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ದೃಢೀಕೃತಗೊಂಡವೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಈ ವೃತ್ತಿಪರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಟಸ್ಥವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ನೋಡುವುದೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿರುತ್ತ ಅದು ಶಿಕ್ಷಕರ ತಯಾರಿಯು ಸತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ದಿಕ್ಕು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮವು ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತಿರುತ್ತದೆ."

ಈ ವಿಧಾನದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೆ ಜಾನ್ ಡೂಯಿಯ ವಾದವೂ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದೆ. "ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿಯನ್ನಷ್ಟೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವ ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕಲಿಸುವಿಕೆಯ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಪಚಾರವನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ತರಗತಿಯ ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸಂರಚಿಸುವ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಬದಲಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಕರು 'ಚಿಂತನಾತ್ಮಕತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಶಾಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿಮುಖವಾಗಿಸುತ್ತವೆ."

ಹೀಗಾಗಿ, ವಿವಿಧ ತರಗತಿ ವಿಧಾನಗಳ ಹಿಂದಿನ ತತ್ವಗಳನ್ನು, ಸಂಶೋಧನಾ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು, ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರ್ಥೈಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಬದಲಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಿದ್ಧ ಜ್ಞಾನವನ್ನು 'ಹೇಗೆ' ಹೇಳಿಕೊಡುವುದು, ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಶಸ್ವೀ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದು, ಅಥವಾ ಅಂತ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕರಗತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಬ ಬಗೆಗೆ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕ್ಷೇತ್ರಾಭ್ಯಾಸಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸೆಮಿನಾರ್ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ಯಾವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತರಗತಿ ಶಿಸ್ತನ್ನು, ಒಂದು ದಿನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ಮತ್ತು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯ ಅನ್ವಯ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತೆವು ಎಂಬಂತ ತರಗತಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಷಯಗಳ ಮಂಡನೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದ ಜೆಸ್ಸೆ ಗುಡ್‌ಮನ್, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು 'ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನೆ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ ಮೌನವಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತ ತಮ್ಮ ಅವಲೋಕನವನ್ನು ಹೀಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ,

> "ಆ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಗಳು, ಊಹೆಗಳು, ಅಥವಾ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಲಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಹ್ಯ ಕೊಡುಗೆ, ಆಮಿಷ ಅಥವ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು 'ಅಗತ್ಯ'ವೆಂದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅದರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಗುವಿನ ಅಂತಸ್ತ ಕಲಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುವ ಅಥವ ಪೋಷಿಸುವ ಕಾಳಜಿಗಳು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆ ಮಗು ಎಂದರೆ, 'ಮೌನವಾಗಿ ಶಾಂತವಿರುವ ಮಗು', ಕೆಲಸದ ಪುಸ್ತಕವೆಂದರೆ 'ಓದುವ ಪುಸ್ತಕ', ಕೆಲಸದ/ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸಮಯವೆಂದರೆ 'ಕಲಿಯುವ ಸಮಯ', ಸಿಲೆಬಸ್ಸನ್ನು (ಪಠ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು) ನಿಗದಿತವಾಗಿ ಮುಗಿಸುವುದೆ 'ಕಲಿಸುವುದರ ಗುರಿ' – ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವು ಪ್ರಶ್ನಾತೀತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿತವಾದವು. ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನುಸಾರ ಪಠ್ಯ ಮುಗಿಸಲಾಗದ ತಪ್ಪುಭಾವನೆಯೂ ಯಾಕೆಂಬುದು ಪರಿಶೋಧನೆಗೊಳಗಾಗದೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಇದ್ದ ಒಂದೆ ಕಾಳಜಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ವಿಷಯ ಮಂಡನೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂಬಷ್ಟೆ ಇತ್ತು."

ಬೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅವಲೋಕನ: ತಾಂತ್ರಿಕಪ್ರಭುತ್ವಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನವಾದಿ ತಾರ್ಕಿಕತೆ (technocratic and instrumental rationality) ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಒಳಗೆಯೂ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅವು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ತರಗತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಯ–ೋಜಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ "ಶಿಕ್ಷಕ–ನಿರೋಧಕ" (teacher proof) ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ಯಾಕೇಜುಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವದೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಇವು ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಣ್ಣುಬಿಡದೆ ಅನುಷ್ಠಾನಮಾಡಬಹುದಾದ ಪೂರ್ವನಿರ್ಧರಿತ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ಸೂಚನೆಗಳ ಸಿದ್ಧಪ್ಯಾಕೇಜುಗಳು. ಇವು ನಿರ್ವಹಣಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಕಾನೂನುಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಪ್ಯಾಕೇಜುಗಳು. ಇವು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಿಡಿಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಒಡೆದುಕೊಡುತ್ತವೆ, ಸುಲಭ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಗೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡಿವೆ, ಮತ್ತು ಪೂರ್ವನಿರ್ಧರಿತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಮಾಡಿದಂತಿವೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಈ ವಿಧಾನವು ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಾದರಿಯದು, ಅಂದರೆ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ನೋಡಿ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯದು. ಅಂದರೆ, "ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು (ಶಿಕ್ಷಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಕರಗಳು) ಹೇಗೆ ಹಂಚಿಕೆಮಾಡಿ ಗರಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುದಾರರನ್ನು ನಿಗದಿತ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು" ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆಯವು. ಈ ಬಗೆಯ ಕಲಿಕಾ ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ತಳಪಾಯವಾಗಿರುವ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕತೆಯು ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ, ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಏಕರೂಪವಾಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿಸುವ ಬಗೆಯದು.

ಮೇಲಿನ ವಿಧಾನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು: ಇಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಬದುಕನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ, ಕಟ್ಟಿಬೆಳೆಸುವ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಯಾರೆಂದರೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಪಠ್ಯವಸ್ತು, ತರಗತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪರಿಣಿತರು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಂತವರ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಮಾಡುವವರು ಮಾತ್ರ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಕುಶಲಿಗರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಚಿಂತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ದೂರವಿರುತ್ತಾರೆ, ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ತರಗತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾಂತ್ರಿಕಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಿರ್ವಹಣಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ತತ್ವ. ಇದು ತಾವು ಕಲಿಸುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಪಠ್ಯವಿಷಯ, ಪರಿಕರ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ತತ್ವಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಿದೆ. ಇದೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೂಲದಲ್ಲೆ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಒಂದೆ ಬಗೆಯ ವಸ್ತುಪರಿಕರಗಳಿಂದ, ತರಗತಿ ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ, ಒಂದೆ ವಿಧವಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾಲಮಿತಿ ತರಗತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯ–ೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಈ ತಪ್ಪು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಹಿನ್ನಲೆಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ, ವಿಭಿನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆಯೂ ಬಹುಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಉಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾಗ 2

ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು

ಹೆನ್ರಿ ಎ ಜಿರೊಕ್ಸ್‌ರ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಎಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಪುನರ್ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ಇಂತ ಒಂದು ವರ್ಗೀಕರಣದಿಂದ ಹಲವು ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಅದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೆಲಸವಾಗಿಯು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಾತ್ವಿಕ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬರಿದೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿ ನೋಡಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡದೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಐಡಿಯೊಲಾಜಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯರೂಪಿ (practical) ತಳಪಾಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಅದು ತಾವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಮತ್ತು ಬಳಸುವ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತರಗತಿ ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸ್ಫುಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಬೌದ್ಧಿಕ: ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗಿ ನೋಡುವ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಪ್ರತಿ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲು ಯಾವುದಾದರು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಲೋಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇದ್ದೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೆ ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯು, ಅದೆಷ್ಟೆ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಯಿತಾದರು, ಅದನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಯೋಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಅಮೂರ್ತವಾಗಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಇದೊಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಸಂಗತಿ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಭಾಗ ಎಂಬ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯಿಂದ ನಾವು ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವ ಮಾನವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮಾನವರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಠವಾದ್ದಾಗಿ, ಘನತೆಯದ್ದಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸಿಗರಾಗಿ ನೋಡುವುದರ ಮೂಲ ಆಶಯವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಇಂತ ಒಂದು ಸಂವಾದದ ಮೂಲಕ ನಾವು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು, "ಅವರಿಗಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಯಾವುದೆ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲ ವೃತ್ತಿಪರರು ಮಾತ್ರವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ಮೌಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬದ್ಧತೆಯಿರುವ ಮತ್ತು ಎಳೆಯರ ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಲ್ಲ ಮುಕ್ತ ಆಲೋಚನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು" ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು ಅಂತಲೂ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಬೌದ್ಧಿಕತೆ ಮುಖ್ಯ: ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗಿ ನೋಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅಂತ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅವರು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪಿಸುವಿಕೆ, ಯೋಜಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಳಿಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನ ಐಡಿಯಾಲಜಿಗಳನ್ನು (technocratic and instrumental ideologies) ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಳಹದಿಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ತಾವು ಏನನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಹಿಂದಿನ ವಿಶಾಲ ನೆಲೆಯ ಗುರಿಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅಂತ ಕೆಲಸ, ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದ ಐಡಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಾಗದಂತ ದುಡಿಮೆಯ ವಿಭಜನೆಗೊಳಗಾದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗುವ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಆಯಾಮವಿದೆ. ಹಾಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ರೂಢಿಗತವಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆ, ಕಲಿಸುವಿಕೆಯು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಬಾರದು ಎಂದಿದ್ದರೆ, ಬದಲಿಗೆ ಕಲಿಸುವಿಕೆಯು ಮುಕ್ತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಒಂದು ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕ ಬೌದ್ಧಿಕರ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣದ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮತ್ತು ಸೇವಾವಧಿ ತರಬೇತಿಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸುವವರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಭಾಗ 3

ನನ್ನ ವಾದ ಇದು: ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗಿ ನೋಡುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಒಂದು ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು. ಆ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರೂ, ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ, ಅಭ್ಯಾಸಿಗರೂ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ತಡೆಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗಿ ನೋಡುವುದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ರೂಢಿಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೂ ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮೂರ್ತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗಾದಾಗ, ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಜೊತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದ ಜೊತೆ ಹೊಂದುವ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶಾಲೆಗಳು ತಟಸ್ಥ ತಾಣಗಳಲ್ಲ: ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯದ ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾಣಗಳಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಅದು ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಜೊತೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದಂತೆ ಜೋಡಣೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಶಾಲೆಗಳು ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಹೋಗುವುದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳು, ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಯಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನದ ಬಗೆಯನ್ನು, ಯಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಥವ ಕೈಬಿಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವವು ಆಗಬೇಕು. ಹಾಗಿರುತ್ತ ಶಾಲೆಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕನ್ನು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಪರಿಚಯಿಸುವುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವು ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ಚಲನಶೀಲತೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಳಿಸಿದ ನಿಶ್ಚಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿರುವುದಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದಾದ ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದ ಅದಿ ಕಾರ, ಯಾವೆಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನ, ಯಾವ ವಿಧದ ನೈತಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಯಾವುದು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಮಾಡಬೇಕಾದವು ಎಂಬವನ್ನು ವಾದಿಸುವ ತಾಣಗಳಾಗಬೇಕು. ಇಂತ ಒಂದು ಹೋರಾಟ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು, ಶಾಲಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು, ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಲಪಂಥೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುಂಪುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳಾವಾದಿ ಗುಂಪುಗಳು, ಪರಿಸರವಾದಿಗಳು, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ, ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ, ಕಪ್ಪು ಜನರ ಚರಿತ್ರೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿವೆ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಶಾಲೆಗಳು ತಟಸ್ಥ ತಾಣಗಳಲ್ಲ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ತಾವು ತಟಸ್ಥವಾಗಿರುತ್ತೇವೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ.

ವಿಶಾಲಾರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗುವುದು ಎಂದರೆ ತಮ್ಮ ತರಗತಿ ಬೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕಿರುವ ಸಂವಾದ, ತರಗತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು, ಅವನ್ನು ಸಂರಚಿಸುವ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಐಡಿಯಲಾಜಿಕಲ್ ಆಸಕ್ತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ನೋಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವುದಾಗಿದೆ. ಇಂತ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಮತ್ತು ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ನಾಗರೀಕರಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾದ್ದು ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾದ್ದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ: ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕರಾಗುವವರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾದ್ದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ರಾಜಕೀಯಮಾಡುವ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾದ್ದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಶೈಕ್ಷಣಿಕಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾದುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ, ಶಾಲೆಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು. ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಕ್ಕಿರುವ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಶಾಲೆಯ ಕಲಿಕೆ ಎಂಬುದು ಅದರ (ಕಲಿಕೆಯ) ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧಗಳ ಕುರಿತ ಹೋರಾಟವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ನಿರಂತರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ, ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಳವಾದ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾದ ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅಂತ ಹೋರಾಟದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೆ ಮಾನವೀಯಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಭೂತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಯ–ೋಜನೆಯೊಂದರ ಭಾಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಪೂರ್ವ ಷರತ್ತಿಗೆ ತಳುಕುಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈಗ ಒಂದು ಬದುಕನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ, ಅಂತ ಬದುಕಿನ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜನವರ್ಗದವರಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು. ಹಾಗೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ಪೂರ್ವಷರತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ರಾಜಕೀಯವಾದ್ದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಧಾನಗಳೊಳಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ರಾಜಕೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ಕಾರಕಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ನೋಡುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು; ಜ್ಞಾನ ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಹುಡುಕಾಟವಾಗಿಸುವುದು; ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ, ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ದೃಢಾತ್ಮಕ ಸಂವಾದವನ್ನು ಬೆಳಸುವುದು; ಮತ್ತು ಗುಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಜಗತ್ತು ಎಲರದೂ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಿಸುವುದು. ಭಾಗಶವಾಗಿ, ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಹೋರಾಟವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಕಲಿಕಾನುಭವದೊಳಗೆ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅದು ದಿನನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನುಭವಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ತರಗತಿ ಆಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅನುಭವಗಳಾಗಿಯು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂತ ಬೌದ್ಧಿಕರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಾರಂಭವು ಎಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪುಗಳ ಜೊತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಗುವುದು ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ವರ್ಗ, ಜನಾಂಗೀಯ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಲಿಂಗತ್ವ ಹಿನ್ನಲೆಯ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಗುಂಪುಗಳ ಜೊತೆ; ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲರ ವಿವಿಧ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆ, ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ಕನಸುಗಳ ಜೊತೆ.

ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಂವಾದ: ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕರು ಒಂದು ಸಂವಾದವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಅದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು (language of critique with language of possibility) ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮಿಂದ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ಶಾಲೆಯ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಇರುವ ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತಾಡುವವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದೆ ವೇಳೆ ಅವರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹತಾಶೆಯನ್ನು ಅಸಂಭವನೀಯವಾಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಭರವಸೆಯನ್ನು ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿಸುವ (despair unconvincing and hope practical) ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯವಿರುವ ನಾಗರೀಕರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವಾಸ್ತವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಇದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯಲ್ಲು ಮೌಲಿಕವಾದ ಒಂದು ಹೋರಾಟವೆ ಹೌದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಏನೆ ಮಾಡಿದರು ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕರು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಂತೆಯೆ ಸರಿ.

(ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಯಾಕೆ ಸಿಸಿಇ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾನವೀಕರಣ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸ್ಥಳೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸ್ನೇಹಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.)

****

ಅಪ್ಪನಿಗೊಂದು ಪತ್ರ:

– ಸುದರ್ಶನ್ ಕೆ

"ತಾನು ಇಷ್ಟಪಡೋ ಒಳ್ಳೆಯವರನ್ನಾ ತನ್ನ ಹತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇಗ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ತಾನಿರೋ ಜಾಗನಾ ಸ್ವರ್ಗ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾನೆ ಆ ದೇವರು . ಉಳಿದವರ ಜೊತೆ ಉಳಿಯೋರು ಈ ಜಗತ್ತಲ್ಲಿ ದುಃಖ ಪಡೋದುನ್ನಾ ನೋಡೋ ಆಸೆ ಏನೋ ಅವನಿಗೆ ಏನೇ ಆಗ್ಲಿ ನನ್ನ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ ಅವನ ಈ ನಿಲುವಿಗೆ ."

ಅಪ್ಪಾಜಿ ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಅಂತಾ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡ್ತೀನಿ. ಯಾಕಂದ್ರೆ ಜಗತ್ತಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಂಥ ತಂದೆ ಸಿಗೋದು ಬಹಳ ಅಪರೂಪ. ನೀವು ಅಮ್ಮ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ರೂ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಅನ್ನೋದು ಕಾಲು ಬುಡಕ್ಕೆ ಸಹ ಬರದ ಹಾಗೆ ನೋಡ್ಕೊಂಡ್ರಿ. ನೀವು ಉಪವಾಸ ಮಲಗಿ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿದ್ರಿ. ನೀವು ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ತಗೊಂಡು ವರ್ಷಗಳೇ ಕಳುದ್ರು ನಮಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಕೊರತೆನೇ ಇಲ್ಲದ್ದಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ರಿ. ನಿಮಗೋಸ್ಕರ ನೀವ್ ಬದುಕ್ಕೋದ್ರೆ ಅಲ್ಲ ಅಪ್ಪಾಜಿ.

ನಿಮ್ ಕೀರ್ತನ ಕಲೆಯ ಮೂಲಕನೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವರು ನೀವು. ನಿಮ್ಮ ಅಪಾರ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಗುರುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋಡ್ತಿದ್ರು. ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಮಾತು ಅವರಿಗೆ ವೇದವಾಕ್ಯ ಆಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಗುಣ. ಯಾರಿಗೂ ನೋಯಿಸದೇ ಇರೋ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ಮನಸ್ಸು ನಿಮ್ಮದು. ಯಾವ ಕೆಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳೂ ಇಲ್ಲದ ನಿರಂಕುಶಮತಿಗಳಾಗಿದ್ರಿ. ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಭಾವನೆ, ಮಾತಿನಲ್ಲೆ ಇತರರನ್ನಾ ಮನಸೆಳೆಯೋ ಆ ನಿಮ್ಮ ಹಾಸ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ, ಎಲ್ಲವೂ ನಿಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತಾಗಿತ್ತು.

ನಿಮ್ಮ ಸಹನೆ, ಪ್ರೀತಿ, ತ್ಯಾಗ, ಸಹೋದರತ್ವ, ಆಚಾರ,ವಿಚಾರಗಳನ್ನ ಹೇಳೋಕೆ, ಸೆರೆಹಿಡಿಯೋಕೆ ನನಗೆ ಜಗತ್ತಲ್ಲಿರೋ ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಯಾವ ಪದಗಳೂ ಸಾಕಾಗೋಲ್ಲ ಅಪ್ಪಾಜಿ. ನಿಜವಾಗಲೂ ಈ ಮಾತು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಅಲ್ಲ ಸತ್ಯ. ಬದುಕನ್ನಾ ಸಾಗಿಸೋಕೆ ಹಣಬೇಕು ಅಂತಾರೆ ಆದರೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬದುಕೋ ಕಲೆ ಕಲೆಗಾಗಿ ಬದುಕೋದು ಗೊತ್ತಿದ್ರೆ ಸಾಕು, ಅಂತಿದ್ದೋರು ನೀವು. ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಹಣದ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದೋರಲ್ಲ, ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಆಸ್ತಿ ಆಗೋ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆಸಿದವರು. ನಮಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿಸೋಕೆ ಅದೆಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿರೋ ನೀವು ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ಈಗಲೂ ಅದು ನಮಗೆ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದ್ರೆ ಬರೋ ಹಾಗೆ ನೀವು ಯಾವತ್ತಿಗೂ ನಡ್ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವತ್ತೂ ಯಾರನ್ನೂ ಏನೂ ಕೇಳದೇ ಇರೋ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ನೀವು ಬದಲಾಗಿ ನೀವೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಅಪ್ಪಾಜಿ.. ಈ ಬದುಕು ನೀವ್ ಕೊಟ್ಟಿರೋ ಭಿಕ್ಷೆ, ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ತ್ಯಾಗ, ಪ್ರೀತಿ. ನಮಗೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಷ್ಟಿತ್ತು ಅಂದ್ರೆ ನಾವು ಅದನ್ನ ಮೀರಿ ಹೋಗೋಕೂ ಸಾಧ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನಗನ್ನಿಸೋ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಂಥ ಅವಕಾಶ ಕೊಡೋ ತಂದೆ ಸಿಗೊದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪಂದಿರೂ ಹೀಗೆ ಇರ್ತಾರೇನೋ ಅನ್ಸುತ್ತೆ. ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಒಂದು ಹೊಡೆತ ಹೊಡೆದವರಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವು ಮಾಡೋಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದವರಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವೇ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸಿದ್ವೇನೋ. ತಿಳಿದೋ, ತಿಳಿದೇನೋ ಹಾಗೆ ಯಾವತ್ತಾದ್ರು ಮಾಡಿದ್ರೆ ಕ್ಷಮೆ ಇರಲಿ.

ನಿಮ್ಮ ಕಲೆನಾ ಉಳಿಸೋ, ಬೆಳೆಸೋ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲೂ ನಾವು ಪಾಲುದಾರರಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಈಗಲೂ ಕಾಡ್ತಿದೆ ಅಪ್ಪಾಜಿ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಲೇ ಬೇಕು. ಬಡತನದಲ್ಲೂ ಹೇಗೆ ಸುಖವಾಗಿರಬಹುದು ಅನ್ನೋದುನ್ನಾ ಕಲಿಸಿದ್ರಿ, ಇದುವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಒಂದು ಹನಿ ನೀರು ಕೂಡಾ ಬಂದಿಲ್ಲ ಯಾಕಂದ್ರೆ ಬರೋಕೆ ನೀವು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಈಗ ಆ ಹನಿ ಕಣ್ಣಿಂದ ಜಾರುತಿದೆ. ಯಾಕಂದ್ರೆ ನೀವು ಜೊತೆಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ, ಕೀರ್ತನಕಲೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಅಗಲಿಕೆ ಒಂದು ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟ.

ನೀವು ತೋರಿಸಿರೋ ನ್ಯಾಯದ ಹಾದಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಇತರರ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಸೋ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮಾರ್ಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ ಅಪ್ಪಾಜಿ. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲೂ ಚ್ಯುತಿ ಬರದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಹಾದಿ ತಪ್ಪದ ಹಾಗೆ ಮುನ್ನಡೆಸ್ತೀರಿ ಅನ್ನೋ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ನೀವು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿನ ಪಯಣ ಮುಗಿಸಿದ್ರೂ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮಜೊತೆಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರ್ತೀರಿ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಛಾಯೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಳೀದೆ ಇರಲಿ, ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲೂ ಲೋಪ ಬರದೇ ಇರಲಿ, ನೀವೇ ಹುಟ್ಟಾಕಿರೋ ಬದುಕು ಇದು. ನಿಮ್ಮ ನೆನಪಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸಾಗುತಾ ಇರಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆಸಿ ಸುಖದ ಕನಸುಗಳನ್ನ ಕಾಣ್ತಾ, ಬದುಕನ್ನ ಇದ್ದ ಹಾಗೇ ನೋಡೋ ಮನಸ್ಥಿತಿನಾ ಕೊಡಿ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ವಿ ಮಿಸ್ ಯೂ ಅಪ್ಪಾಜಿ..

ಇತಿ ನಿಮ್ಮ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ,

ಸುದರ್ಶನ್.ಕೆ

ಹೇ... ದೀಪದ ಹುಳುವೇ...!

ಹೇ... ದೀಪದ ಹುಳುವೇ...

ದೀಪವು ನಿನ್ನನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದೇಕೆ ನಿನಗೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಣೆ...?

ಸಂಜೆಯಾದರೆ ಬೀದಿ ದೀಪವ ತಬ್ಬಿ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ದೀಪದ ಹೊದುಪಿನ ಡಬ್ಬದಲ್ಲೇ ನಿನ್ನ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ನೀನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ನಿನ್ನ ಹುಟ್ಟು ಗುಣ ನನ್ನನ್ನು ಸದಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ತುಂಬಿರುವ ಅಚ್ಚರಿಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪದ ನಿಗಮದವರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬಂದು ಬೆಳಕನ್ನು ಮಂಕುಗೊಳಿಸುವ ನಿನ್ನ ಬಾಂಧವರ ಶವ ಭಂಡಾರವನ್ನು ದೀಪದ ಡಬ್ಬದಿಂದ ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಅಯ್ಯೋ! ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಂಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಸರಸವಾಡಿ ನಿನ್ನ ಜೀವನದ ಪಯಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಹೋಗಿಬಿಡುವ ನೀನು ಮನುಜರಿಗೆ ಅದ್ಯಾವ ಪಾಠ ಹೇಳಲು ಹೊರಟಿರುವೆ?

"ಕಷ್ಟವಾದರೂ, ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಂತೆಯೇ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸಿ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಬಿಡುಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬದುಕೇ ಮಾದರಿ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆಯಾ? ಅಥವಾ ನಿನ್ನ ಅಲ್ಪ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಹೋಗುವ ನೀನು ದೀರ್ಘಾಯುಷಿಗಳಾದ ನಮಗೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ಮಗಳ ಕುರಿತು ಪಾಠವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆಯಾ?

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅರಿಯಬಲ್ಲ ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನಿಯು ನಾ. ನಿನ್ನ ಜೀವನದ ಸಂದೇಶ ತಿಳಿಯುವ ಆಸೆಯು ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ.

ಅಪರ್ಣ ಬಿ. ಜಿ.

ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಸ್ಥಿತಿಗತಿ.

- ಮಂಜುನಾಥ್. ಎ.ಆರ್, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾಸಂಸ್ಥೆ.

ಉಸಿರು ಇದೆ, ಮಾತು ಇದೆ, ಮೌನ ಇದೆ, ವಾಸನೆ ಹೀರುವ ಮೂಗಿದೆ, ಅಸ್ಪರ್ಶ ಸುಖದ ಚರ್ಮ ಇದೆ, ಮನಸು ಇದೆ, ಮೆದುಳೂ ಇದೆ, ಕರಗದ ಕೊಬ್ಬು, ವಿಷಾದ, ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕಾವು, ತೀರದ ಬಯಕೆ, ಬುಸುಗುಡುವ ಚೀತ್ಕಾರ ಇನ್ನು ಅತ್ತತ್ತ... ಇವೆಲ್ಲ ಇದೆ ಅಂತಾದ ಮೇಲಿ ನನಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಿತು ಬದುಕಿದ್ದೀನಿ ನಾನಿನ್ನು ಬದುಕಿದ್ದೀನಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಗಮನಿಸಬೇಕು ನಾನು ಬದುಕಿದ್ದೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳೋದಕ್ಕಿಂತ ನಾನಿನ್ನು ಸತ್ತಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಮೇಲು.

ನಾನು ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ, ನನಗೂ ಮನುಷ್ಯ ಆಸೆಗಳಿವೆ, ಕಾಮನೆಗಳಿವೆ, ಕನಸುಗಳಿವೆ, ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆಗಳಿವೆ, ಏನನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು; ಏನನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು, ಏನನ್ನು ಮರೆಮಾಚಬೇಕು; ಏನನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು, ಯಾವುದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು; ಯಾವುದನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು, ಏನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು; ಏನನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು..... ಇವೆಲ್ಲ ವಿವೇಕದ ಮಾತು, ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮಾತು. ಹೊಲಸು- ಕಸ ಹೊರಹಾಕಬೇಕು ಎಲ್ಲಿ, ಹೇಗೆ, ಯಾವಾಗ, ಎಷ್ಟು ಹೊರ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂಬುದು... ಮತ್ತದೇ **"ಮಾತು"**- ಎಲ್ಲಿ, ಹೇಗೆ, ಯಾವಾಗ ಹೊರ ಹಾಕಬೇಕು ಇವೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸತ್ಯಗಳೇ! ಅದು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮಾತು. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ, ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ ಬಾಂಧವರು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇದು ನಂದು, ಇದು ನಿಂದು, ಇದು ಅವಂದು ಇದು ಮತ್ತೊಬ್ಬಂದು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮತ್ತದೇ ಸಂಬಂಧಗಳ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮಾತೇ. ಪಾಪ ಪುಣ್ಯ, ಸರಿ ತಪ್ಪು, ಕಷ್ಟ ಸುಖ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ ಅಲ್ವಾ ನಾವು ಮನುಷ್ಯರು ಅಂತಾ ವರ್ಗವಾಗಿರೋದು.

ನಾವು ಮನುಷ್ಯರು ಅಂತಾದ ಮೇಲಿ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆಯಲ್ಲ ಇಲ್ಲದನ್ನು ಹುಟ್ಟುಸ್ತುವಿ, ಹುಟ್ಸಿದನ್ನ ಸಾಕ್ತಿವಿ, ಸಾಕಿದ್ದನ್ನು ಬೆಳಸ್ತೀವಿ, ಬೆಳೆಸಿದನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರ್ತಿವಿ, ಅದೂ ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯುತ್ತೆ! ಮತ್ತೆ ಸತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಸುಡ್ತಿವಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿತಾ? ನಮಗೆ ವಯಸ್ಸು ಆದ ಮೇಲಿ ಬದಕೋಕು ಆಗಲ್ಲ, ಸಾಯಕೂ ಆಗಲ್ಲ, ಅಯೋಗ್ಯತೆಯ ತಂತುವಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲ ದೂಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾವಿಗೆ ಕಾಯ್ತಾರೆ ಮನೆ ಮಂದಿಯೆಲ್ಲ ಸಾವ್ಗೆ ಕಾಯ್ತಾರೆ. ವಯಸ್ಸಾಯ್ತಲ್ಲ ಹೃದಯ ನಿಧಾನ; ಅದರ ಜೋಲಿಗೆ ಅಂಟು ಹಚ್ಚಿ, ಕಿಡ್ನಿಗೆ ಪೈಪ್ ಹಾಕ್ಸಿ, ಮೂಳೆಗೆ ರಾಡ್ ನೆಡ್ಸಿ, ಉಚ್ಚೆಗೆ ಚೀಲ ಕಟ್ಟಿ, ಅಂಡ್ಗೆ ಡೈಪರ್ ಸಿಕ್ಸಿ ಕಾಯ್ತಾರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಹಾಸಿಗೆ ಸುತ್ತ ನಿಂತು ಸೇವೆ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ತಾರೆ ಅಂತಾದ್ರೆ ಭಯವಾಗತ್ತೆ. ಅಲಾ! ಇದ್ಕೇ ಎಲ್ಲರ ಕಾಲೆಳೆಯುತ್ತೆ ಕಾಲ ಅನ್ನೋದು, ಮಾಡಿದ್ದು ತಿನ್ನಬೇಕಲಾ! ಹುಳನು ಬದ್ಕುತ್ತೆ, ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತೆ; ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಜೀವ್ನ ಮಾಡುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಹುಳದ ಜೀವನ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡ. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಮನುಷ್ಯನ್ಗೆ ಹುಳ ಬಿದ್ರೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕ್ತಾರೆ ಯಾಕಂದ್ರೆ ಸಾಯ್ತನೆ ಅಂತ. ಅವಂದೆ ಮನೆ, ಅವಂದೆ ವಿಳಾಸ, ಅವನೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಾಳಿದ ಮನೆ. ಆ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಅವನ್ನ ಹೊರಗ್ಹಾಕ್ತಾರೆ. ಆವಾಗ್ಲೂ ಅವನ್ಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ, ನೋವು-ನಲಿವು, ಸುಳ್ಳು-ನಿಜ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ ಅಲ್ವೆ? ಹೆತ್ತ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಸಿಗೆ ಸುತ್ತ ನಿಂತು ಸಾವಿಗೆ ಕಾದ್ಬಿಟ್ರೆ, ಭಯ ಆಗುತ್ತೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಹುಳಕ್ಕೂ ಬೇಡ. ಅದ್ಕೆ ಹುಳ ಬೀಳದಂತೆ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದು ದೇಹಕ್ಕೆ, ಹೃದಯಕ್ಕೆ, ಬುದ್ಧಿಗೆ, ಮಾತಿಗೆ, ನಡತೆಗೆ....... ಇವಕ್ಕೆ ಹುಳ ಬಿದ್ರೆ ಅವನ ಆಯುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.

ಇವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇವು ನಮ್ಮರಿವಿಗೆ ಬರೋ ಅಂತ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಯೌವ್ವನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಭಯ, ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವಿಸಿದ ತನುಮನಗಳಿಗೆ ಬರುವುದ್ಯಾಕೆ? ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಾಯುವ ಹಾಗೆ ಕಾಡುವ ಭಯವೂ ಆಗಬಹುದು. ಇದೆಲ್ಲ ಹದಿಹರಯದ ರಸಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗೋ ಮಾತೇ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹಸಿವು ಒಂದೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಹಸಿವು ತೀರ್ಸೋದೇ ಜೀವನದ ಪರಮಗುರಿ. ಅದ್ಕೆ ಏನೆಲ್ಲ ಮಾಡ್ತಿವಿ. ಪ್ರೀತಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿ, ವಿಶ್ವಾಸನ ವೇಶ್ಯೆ ಮಾಡಿ, ಗೆಳೆತನನ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿ, ಕುರುಡಿನ ಬಸುರು ಮಾಡಿ, ಕೆಂಪು ನಾಲಗೆಗೆ ಸತ್ಯದ ತೇವ ಮಾಡಿ, ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಧೂಪದ ಹೊಗೆ ಹಾಕಿ ನಾನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ! ನಾನು ಈ ಕಾಲದ ಥೇಟ್ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಅನ್ನೋ ತರದ ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆಸಿದ ವೇಷ ಹಾಕಿದ್ದು, ರೆಪ್ಪೆ ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯೋಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಸಿಕತೆಗೆ ಮುದಿತನ ಅಡರಿ ವಯಸ್ಸು ಮಾಸಿ, ಬಣ್ಣ ಅಳಿಸಿ, ಕೂದಲು ನೆರೆದು, ಚರ್ಮ ಮಡಚಿ, ಹಲ್ಲುದುರಿ ಇಲಿಯ ಬಿಲದಂತಾದ ಬಾಯಿ, ದುರ್ನಾತ ಬೀರುವ ದೇಹದ ನೆರಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ನಗಲು ಶುರು ಮಾಡಿರುತ್ತೆ.

ಆಗ ನಮಗೆ ಹುಬ್ಬೇರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಲಿ, ಬದುಕನ್ನು ತಿರುಗಿ ನೋಡುವ ಚೈತನ್ಯವಾಗಲಿ ಇರೋಲ್ಲ; ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಡುತ್ತೆ. ಒಳಿತು, ಕೆಡುಕು, ಸತ್ಯ, ಸುಳ್ಳು, ವಿಶ್ವಾಸ ಹೀಗೆ ತರಾವರಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡದೆ ಕಾಡುತ್ತೆ.

"ನಿಮ್ಮಂತವರು ಕಂಡಂತೆ- ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿ, ಮಾಲೆಗಳು ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಹಾದಿಯ ಹಾಯ್ಕು, ಕಾಣ್ಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ಈಡೇರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲೂಬಹುದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವೂ ಅವರನ್ನು ನಮಗೆ (ಪೋಷಕರಿಗೆ) ಬೇಕಾದಾಗೇ ನಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ಅವರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭೌತಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಮದವೇರಿದ ನಾವು ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಮರೆತು ಕುಚೇಷ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ, ಆಧುನಿಕತೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ಸುಶಿಕ್ಷತತೆಯ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ವಿಕೃತ ರೂಪಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಾನಂದರ ಮಾತು ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುತ್ತದೆ..

"ವಾನರನು ನರನಾದ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ

ನರನು ವಾನರನಾದ ನವಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ

ಸಕಲ ಸಂಪದವು ಬಂತು-ಶಾಂತಿಯೆಲ್ಲಿ

ಜೀವನವೇ ಸಾಗಿಹುದು ಬರಿ ಭ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ॥"

ಎನ್ನುವಂತೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ರಂಗದ ಬದುಕಿಗೆ ಬೇರು "ಶಿಕ್ಷಣ" ಅಂತಾದ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಯಾರ್ಯಾರು, ಯಾವ್ಯಾವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಏಕೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೇಗೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದು ಮೌಲ್ಯ? ಏಕೆ ಮೌಲ್ಯ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವುದು ಸುಲಭವೇನಲ್ಲ. ಈ ಬೇರು ಎಲ್ಲರ ಸುಸ್ಥಿರ ಬದುಕು ಕಟ್ಟುವ **ಶಿಕ್ಷಣ**ದ್ದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಪಡೆಯದ ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಬದುಕಿದ ನೆಲವಿದು, ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದ ಭೂಮಿ ಇದು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ನಿದರ್ಶನಗಳಿರುವ ಉದಾಹರಿತ ಸಂಪತ್ತು ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೇಲೆ ಬದುಕನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು. ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಳೆಗಳ (ಕಾನೂನುಗಳು) ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಆಡದವರು. ಇಂಥವರ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದವರು ನಾವಲ್ಲವೇ! ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಅಸುರಕ್ಷಿತರು ನಾವಲ್ಲವೇ! ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮದೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ನಾವು, ಎದುರು ಇದ್ದವರನ್ನು, ಎದುರು ಬಂದವರನ್ನು ನಲುಗಿಸುವುದು ಯಾಕೆ? ನಾವೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಲು ಹೀರಿದಂತೆ ಕಟ್ಟುಮೀರಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಸರಿಯೇ?

ಮತ್ತದೇ! ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮಾತು, ಈ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಯಾರು? ಮತ್ತು ಯಾವುದು? ಮತ್ತದೇ! ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮಾತು ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು, ಯಾವುದೇ ಪುಸ್ತಕ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಯಾವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲಾರದು, ಈ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವವರು ನಾವು ಮನುಷ್ಯರು.

ಯಾಕೆಂದರೆ "ನೂರನೋದಿ ನೂರಕೇಳಿದರೇನು?

ಆಸೆ ಹರಿಯದು ರೋಷವ ಬಿಡದು

ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು ಫಲವೇನು?

ಮಾತಿನಂತೆ ಮನವಿಲ್ಲದ ಜಾತಿ

ಡೊಂಬರ ನೋಡಿ ನಗುವ" ಎಂಬ ಬಸವಣ್ಣನ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಆದರ್ಶಮಯವೆನಿಸುವ

ಮೌಲ್ಯಗಳು ತನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನವೇ! ಇವೇ ಇಂದಿನ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಟ್ಟಳೆಗಳು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಕೇವಲ ಆಹಾರವಲ್ಲ, ಅವನು ಬರೀ ದೇಹವನ್ನಷ್ಟೇ ಪಡೆದಿಲ್ಲ, ಅವನಿಗೊಂದು ಆತ್ಮ/ ಮನಸ್ಸಿದೆ. ಮನಸಿಗೊಂದು ಹಸಿವೆಯಿದೆ. ದೇಹಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ನೀಡಿದಂತೆ ಮನಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಅನುಭೂತಿ, ಮಾನವೀಯತೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಬದುಕಿದ್ದೇವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಅಂಶಗಳು ಯಾವಾಗ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗುತ್ತವೆಯೋ ಆಗ **1986ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ**ಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ "ಮಕ್ಕಳು ನಾಗರಿಕರಾಗಿ, ಮೈತ್ರಿಯುತವಾಗಿ, ಔದಾರ್ಯವಾದ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಬದುಕುವ ಕಟ್ಟಳೆ(ಕಾನೂನು)ಗಳ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಮನೋವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ, ಸಮಸಮಾಜದ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಹುಪಾಲು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಮ್ಮ (ಇಂದಿನ ಸಮಾಜ) ಮೇಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಭಾವಿಸಿದಾಗ ಗಾಂಧಿಜೀಯವರ ಆಶಯದ ಸುಶಿಕ್ಷತತೆಯ ಅರಿವು, ಜಿಡ್ಡುರವರ ಸ್ವಂತಿಕೆಯ ಭಾವ ಒಡಮೂಡಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅರಸಬಹುದು. ಸಾಯುವಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವವೂ ಭಯವಿಲ್ಲದೇ ಬದುಕುವ ಹಟ; ಜೀವನೋತ್ಸಾಹದ ನಗೆ ಬೀರಬಹುದು".

ಜೀವನ ಪಯಣ

ಎಂಥಾ ಅದ್ಭುತ ಪಯಣ ಅಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನ

ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಈ ಪಯಣ ಭಾರಿ ದೂರದ ಗುರಿಯನು ತಲುಪಲು ಅಥವಾ ಆತ್ಮ ಖುಷಿಯನು ಪಡೆಯಲು, ಪಯಣದ ಆರಂಭವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಸಹ ಅಸಾಧ್ಯ. ಪಯಣದ ಉದ್ದಕ್ಕೂಆಗುವ ಅನುಭವಗಳು, ಇಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ನಾವೇ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳು ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಬಹಳ ದೂರದವರೆಗೂ ಬರದಿದ್ದರೂ, ಒಂದಷ್ಟು ದೂರದವರೆಗಾದರೂ ಸಂಗಾತಿಯಂತೆ ಸಾಗುವುದಂತೂ ನಿಜ

ಏನೇ ಆದರೂ ಸರಿಯೇ ಒಂದು ಸಾರಿ ಈ ಹಾದಿಯ ನಡಿಗೆಯನ್ನು ಶುರುಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಲೇಬಾರದು. ಬೇಸರ ಅಥವಾ ಆಯಾಸವಾಯಿತೆಂದು ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಪಯಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೂರಬಾರದು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದೆವು ಎಂದಾದರೆ ಬಹುಶಃ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ವಷ್ಟ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಲು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ಯೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಬರುವ ಸಿಹಿ–ಕಹಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಿಗುವ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮ ತೃಪ್ತಿಗೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೋ ಈ ಪಯಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಅದುವೇ ಜೀವನ.

ವರ್ಷಿತ ಕೆ

ಮಂಡ್ಯ

Jessica cox

I am differently abled not disabled

Accepting reality->1983

When Jessica was born, both of her parents were shocked to find out that their baby did not have arms. They had no idea that she would be born differently because the pregnancy tests all showed average results.

With the shock and unexpected news, Jessica's mother Inez had a tough time accepting the truth and became quietly anxious about Jessica's future.

The birth of a dream1988

Jessica's parents decided to integrate her into a regular environment as much as possible. She was enrolled in a public school, not a private or special needs school. Never thinking she was different, she did whatever the other children would do. But on the playground during recess, Jessica felt limited as people around her were overprotective and prevented her from climbing up the slide. In anger and frustration, Jessica sat on the swings dreaming of flying.

It's truly magnificent and self-humbling to hear about people breaking their own barriers to achieve their dreams.

First licensed armless pilot, Jessica Cox is one of such stories. She has the unique ability to fly planes with her legs and she is certified to fly an ERCO 415-C Ercoupe which the Federal Aviation Administration has designated a light sport aircraft. And the first armless black-belt in the American Taekwondo Association. She was born without arms due to a rare birth defect.

Jessica was born February 2, 1983.She lost her arms as a result of a rare child defect and has not used prosthetic arms since she was 14.Jessica Cox graduated from the University of Arizona in 2005 with a bachelor's degree in psychology and a minor in communications. Jessica Cox flew in a single engine airplane for the first time via Wright Flight in 2005. Cox earned her pilot's certificate on October 10, 2008, after three years of training, and is qualified to fly a light-sport aircraft to altitudes of 10,000 feet. She received her flight training through an Able Flight scholarship and soloed under the instruction of Parrish Traweek.

She can drive a car, fly a plane and play piano – all with her feet. In 2012 Jessica married Patrick Chamberlain, her former Taekwondo instructor. In 2014 Cox competed in the 40 mile segment of El Tour de Tucson. In 2015 Cox published an autobiographical self-help book, *Disarm Your Limits*. In order to inspire people to overcome their own challenges through the lessons she has learned in her life. Jessica Cox, 34, now travels around the world as a motivational speaker, using her life as an example of what one can achieve if one wants it enough.

There are many people like Jessica cox, let us call them differently abled not disabled. They have achieved more than a normal person can. Humbleness makes one to achieve their dream. In our surroundings, in schools we may see such children let us not ignore them. I would like to share an incident here, during my school visit a student called Nandish who is not able to walk due to polio. But teachers said that he is more active in doing his work and also good at studies. Helping them to overcome the problems may lead to achieve something in their life like Jessica cox. They will be example for many.

HAPPINESS IN LIFE KEEPS YOU CONSTANT.BUT DIFFICULTIES IN LIFE MAKES YOU GROW HIGHER.

INDIANS WHO ARE DIFFERENTLY ABLED AND ALSO ACHIEVERS

1. Sudha Chandran
2. Ravindra Jain
3. Girish Sharma
4. Shekar Naik
5. H Ramakrishnan
6. Preethi Srinivasan
7. Satendra Singh
8. H. Boniface Prabhu

Videos: https://www.youtube.com/watch?v=XzX2gTzGMNQ

https://www.youtube.com/watch?v=FhGo2EGc88A

(***Right Footed*** is a documentary about Jessica Cox directed by Nick T. Spark and produced by Nick T. Spark and Mona Lisa Yuchengco.)

Kavya. B, Mandya

Art by Rajani Bhat

ಕವನ, ಪದ್ಯ ರೂಪದ ಕಲ್ಪನೆಗಳು

ಕೊನೆ

– ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹೇರ್ಳೆ ಜಿ., ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮುಗಿದ ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೊಂದು ಅಂಕ ಪರದೆ

ಉಳಿದದ್ದು ಕೊನೆಗಾದರೂ ಏನು?

ಕೂಡಿದ್ದು, ಕಳೆದದ್ದು, ಗಳಿಸಿದ್ದು, ನಿವಾಳಿಸಿ ಒಗೆದದ್ದು

ಎಲ್ಲದರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ತಕ್ಕಡಿಯಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ...

ಅಳೆದು, ತೂಗಿ ಜಗಕೆ ಸಾರಿದ್ದಾದರೂ ಏನು ?

ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ !?! ಶನಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ!?!

ವಿಧಿ ಬರೆಹ !?! ಮದ್ದಿಲ್ಲದ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಂದಾಯ!?!

ಅಂದು 'ಮೊದಲು' ಇದ್ದಂತೆ ಈಗ 'ಕೊನೆ'ಯೂ ಇದೆಯಲ್ಲಾ !?!

'ಜಾತಸ್ಯ ಮರಣಂ ಧ್ರುವಂ' ಎಂಬ ವೇದಾಂತ !?!

ಹೋದವರ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಯಾರು ಯಾರು ??

ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮೀ,

ಇದ್ದವರು ಹೋಗುವವರೆಗೆ ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕು ಬಿಟ್ಟುಹೋದವರ ಋಣಭಾರ !?!

ಹೋದವರು ಹೋದವರು ; ಅನುಭವಿಸುವವರ ಕಥೆ ಹೇಳಿ!!

ಹೀಗೆ ಎಲುಬಿಲ್ಲದ ನಾಲಗೆಯೊಳಗೆ ನೂರ್ಬಣ್ಣ ಚಿತ್ತಾರ !

ಮುಗಿಯಿತು ಸಾಂತ್ವನ, ಬತ್ತಿತು ಕಣ್ಣೀರು, ಹೊರೆಯಿಳಿಸಿ ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು,

ಔರ್ಧ್ವ ದೈಹಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಮರಳಿದ್ದೂ ಆಯಿತು

ಖಾಲಿ ಮನೆಯ ಕಿರುಕೋಣೆಯ ಮೂಲೆಯಲಿ ಬಿಕ್ಕಳಿಸುವಾಗ ಉಳಿದದ್ದೇನು ?

ನಿರಂತರ ನೆನಪಿನ, ಮಾಸದ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಲ ಚಿತ್ರ,

ಸ್ತಬ್ಧಭಾವದ ನಿರ್ವಾತ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ರೂಹಿನ ಕರಾಳ ಭವಿಷ್ಯ,

ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ತೂಗುಗತ್ತಿಯ ನಿಶಿತ,

ಮೂಲಸೆಲೆ ಬರಡಾದ ಕಟುಸತ್ಯ,

ಅಗ್ನಿಸರ್ಪದಂತೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಅನಾಥಪ್ರಜ್ಞೆ,

ಅಲ್ಲಿ ಆದದ್ದು ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ! ಇಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಜೀವಚ್ಛವ ಸಂಸ್ಕಾರ!!

ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರು, ನೆರೆಯವರು, ದಾಯಾದಿಗಳು, ಹಿತೈಷಿಗಳು, ಆಪ್ತೇಷ್ಟರೆಲ್ಲರೂ ಈಗ

ದೂರ ಸರಿದ ಅಪರಿಚಿತ ಮುಖಗಳು !

ಸುತ್ತಲೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಶೂನ್ಯ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಗೆಯ ಕ್ರಾಂವ್ ಕ್ರಾಂವ್ ಸದ್ದು!

ಒಂಟಿತನದ ಮೌನ ಒಡವೆಗಳ ಧರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೊಂಕುನುಡಿಗಳ ಪನ್ನೀರ ಸಿಂಚನ!

ಪರದೇಸಿ ಬದುಕಿನ ನವಲಾಸ್ಯಕೆ ಅವುಡುಗಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದ ಹೆಜ್ಜೆಭಾರ,

ಕೊನೆಯ ಪುಟದ ಆಚೆಗೂ ಇಣಿಕಿ ನೋಡುವ ಶೇಷಾಂಶಗಳಿಗೆ ಹೆಗಲು ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು ತಾನೆ?

ಅದಕಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಈ ಹೊಸವೇಷ ಕಟ್ಟುವ ಹುಚ್ಚು ತೆವಲು,

ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಕಪರದೆ ಜಾರುವವರೆಗೆ.. .. ..

ಹಿಡಿಮಣ್ಣು ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೈಜಾರುವವರೆಗೆ.. .. ..

ಚಲಿಸದ ಸಾಗರಕೆ ಮತ್ತೆ ಚಲಿಸುವ ಬಯಕೆ..

ಮೂಕ ಹಾಡಿಗೆ ಮತ್ತೆ ದನಿಗೂಡುವ ಬಯಕೆ..

ಮೌನ ಸಂಗ್ರಾಮಕೆ ಮತ್ತೆ ರಣವೀಳ್ಯವ ಕೊಡುವ ಬಯಕೆ..

ಒಳಗಿಂದ ತಿದಿಯೊತ್ತುವ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಭ್ರೂಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಮಡಿಲಾಗುವ ಬಯಕೆ..

ಶ್ರುತಿ ಹರಿದ ವೀಣೆ, ಅಳಿಸಿ ಕಲಸಿದ ರಂಗೋಲಿ, ಅಟ್ಟ ಸೇರಿದ ಮುತ್ತೈದೆ ಸಾಹಿತ್ಯರಾಶಿಗೆ

ಮತ್ತೆ ವಸಂತ ಬಂದಂತೆ ನಾನಾಗಿ ಗುನುಗುವ ನವಚೈತ್ರಪಲ್ಲವಿ...

ಚೀತ್ಕಾರಗಳ ಸದ್ದಡಗಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಕನಸು ಕಟ್ಟಿ ಉಲಿವ ಕೋಗಿಲೆ...

ಬದುಕೆಂದರೆ ಹೀಗೆಯೇ? ಮಸಣದ ಮೇಲೆ ಅರಳುವ ಹೂವೆ?

ಹುಟ್ಟು–ಸಾವುಗಳ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆಯಾಟದಲಿ ಸೋಲು ಯಾವುದು ? ಗೆಲುವು ಯಾವುದು?

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಹರವಿ ಕುಳಿತವರಿಗೆ ಕೊನೆಗೂ ದಕ್ಕಿದ್ದು ಏನು ?

ನಿಲುಕದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೇ? ಆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಮೆರುಗು ಕೊಡುವ ನೆಲದ ಜೀವಂತಿಕೆಯೇ?

ಉತ್ತರಕೆ ಕಿವಿ ಬೇಡ ಬಿಡಿ, ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಾದರೂ ಕಿವುಡುತನ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ!!!!!!!!!!!

****

ನಮ್ಮೂರ ಶಾಲೆ

ಶಾಲೆಯೆಂದರೆ ಶಾಲೆ, ಅದು ನಮ್ಮೂರ ಶಾಲೆ.
ಅಂದದ, ಚಂದದ, ನಮ್ಮೂರ ಶಾಲೆ
ಊರ ಮುಂದಿನ ಶಾಲೆ, ದೂರವಿಲ್ಲದ ಶಾಲೆ.
ನಲಿಯುತ, ಕಲಿಯುತ, ನಾವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆ.

ನಮ್ಮೂರ ಶಾಲೆ ಅಂಬರದ ಹಾಗೆ.
ನಾವೆಲ್ಲರು ಇಲ್ಲಿ, ಚುಕ್ಕಿ ಚಂದಿರನ ಹಾಗೆ.
ಗುರುಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವೇ ನಮಗಾಧಾರ.
ಅವರಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ನಶ್ವರ.

ಗುರುಗಳು ತೋರುವ ಪ್ರೀತಿ, ಪಾಠ ಮಾಡುವ ರೀತಿ.
ನಮಗಿಲ್ಲ ಯಾವ ಭೀತಿ.
ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ನಮಗೆ ಇಂದು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಖ್ಯಾತಿ.
ನಮ್ಮೇಲ್ಲರಲಿಲ್ಲ ಯಾವ ಜಾತಿ.
ನಮ್ಮೂರ ಶಾಲೆಯಾಯಿತು ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತಿ.

ಪ್ರತಿ ಊರಲ್ಲಿ ಇರಲಿ, ಇಂತಹ ಶಾಲೆ.
ಪ್ರಭಾವಿಸಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ.
ನಮಗೆ ಯಾಕೆ? ಕಾನ್ವೆಂಟು.
ನಮೂರ ಶಾಲೆಯೇ ನಮಗೆ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ.

– ಚಂದ್ರಕಾಂತ ರೆಡ್ಡಿ

ಎನ್ನ ಕನಸಿನ ಮನೆ

ಮನ ಬದುಕಿನ ಅಂಗಳವಾದರೆ

ಮನೆ ಜೀವನದ ಅಂಗಳವಾಗಿದೆ

ಮನೆ–ಮನಗಳ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ, ತುಂಬಿದೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಸುರಿಮಳೆ

ಈ ಸುರಿಮಳೆ ಬೀಳುವುದು, ಭೂಮಿಗೆ ಫಲ ಕೊಡುವ ಮಳೆ.

ಮಳೆ ಬಿತು ಎಂದಾಗ……ಖುಷಿಯು ಇದೆ ಜೊತೆಗೆ ದುಖ:ವು ಇದೆ

ಹಾಗೆಯೇ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವೆ ಎಂದಾಗ…… ಖುಷಿಯು ಇದೆ ದುಖ:ವು ಇದೆ

ಇದರ ಮದ್ಯೆ ನಾ ಬರೆದೆ ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಕನಸಿನ ಮನೆ……….

- Shruti

ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿ ರಸ್ತೆ ವಿಹಂಗಮ ನೋಟ–ನನ್ನ ಮೊಬೈಲ್ನಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು ಹೀಗೆ – ಪೂಜಾ. ಕೆ.ಕೆ

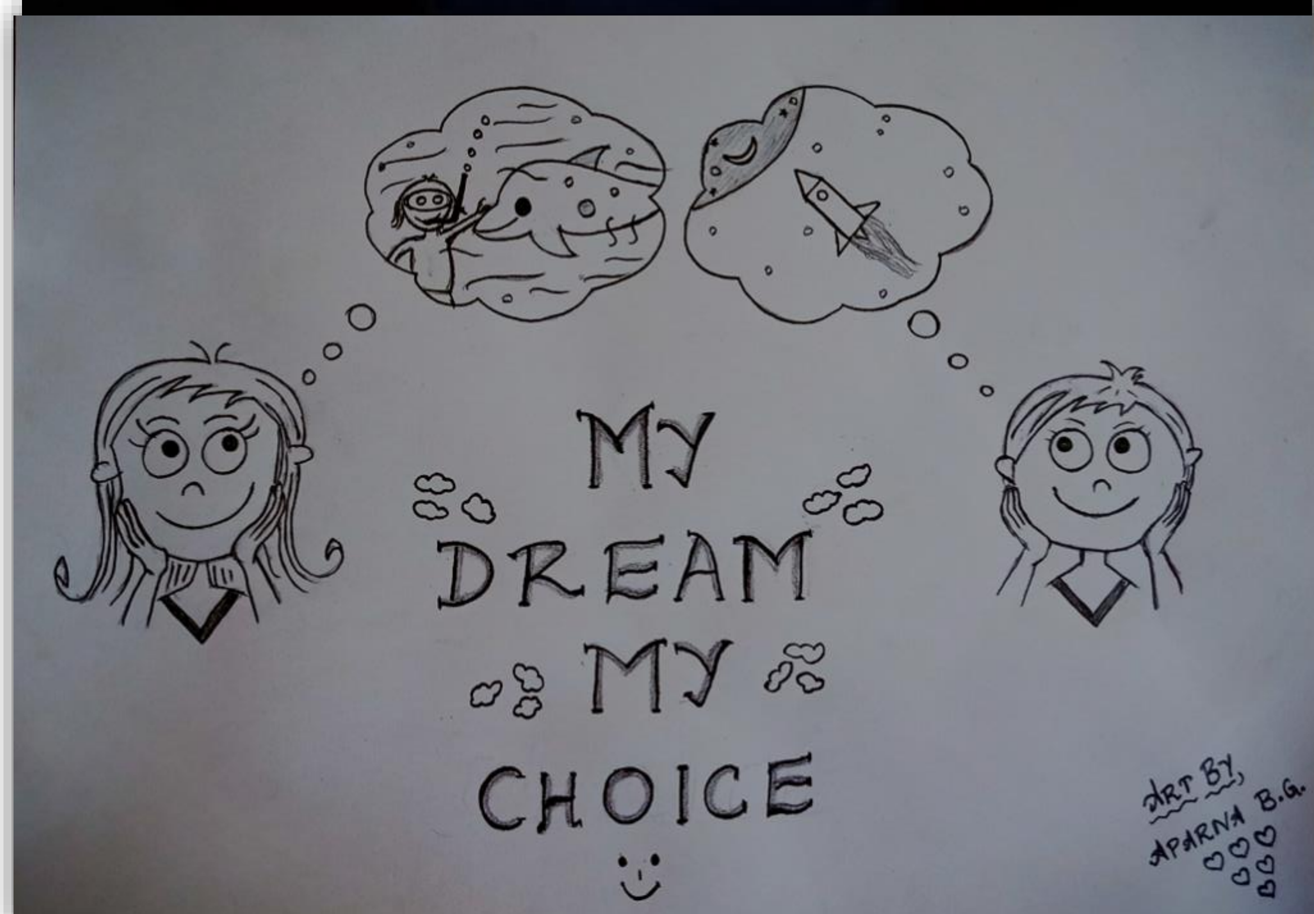

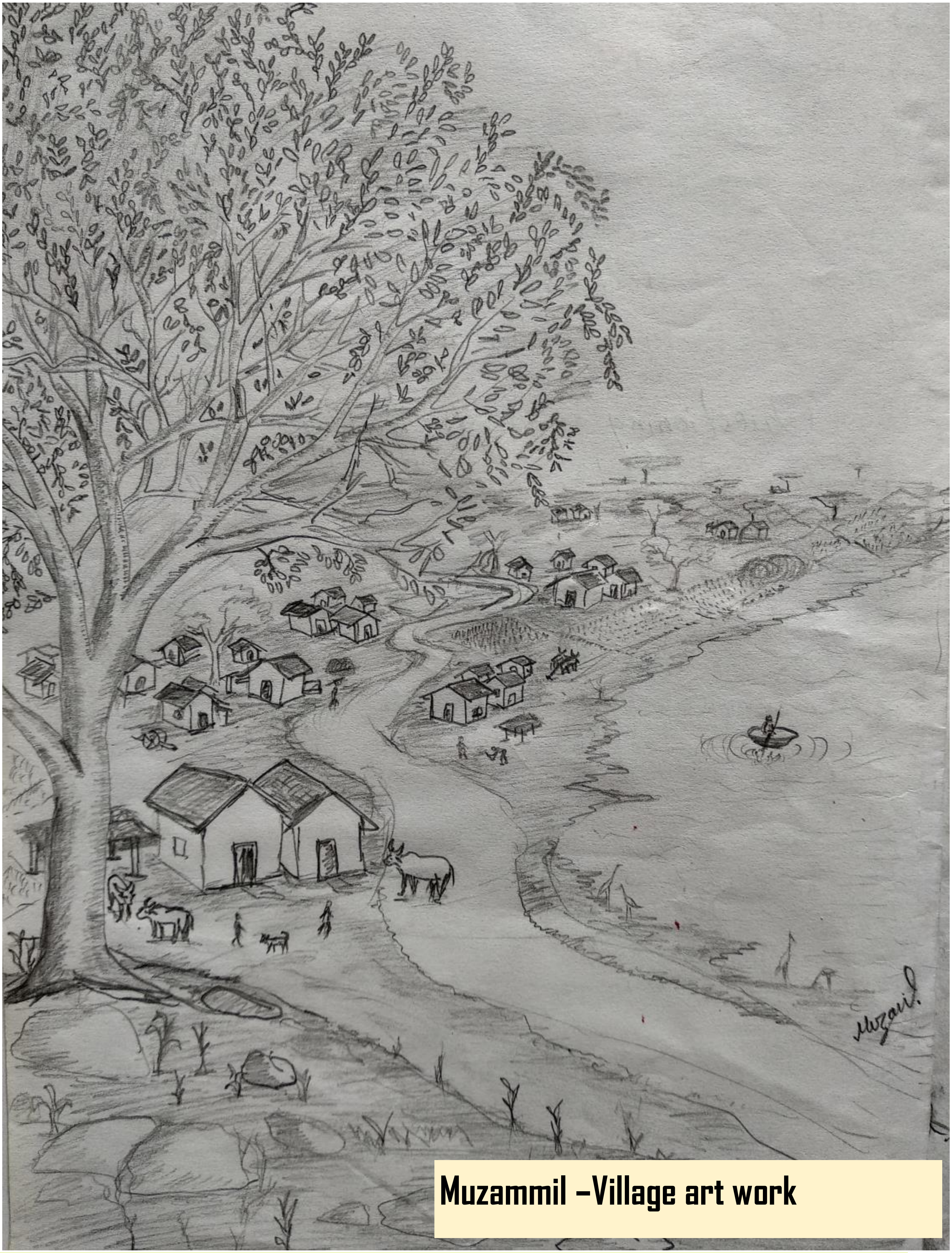

Muzammil –Village art work